

Univerzita Palackého Olomouc
Pedagogická fakulta
Katedra českého jazyka a literatury

Kateřina Gbelcová

IV. ročník - prezenční studium

Obor: učitelství českého jazyka a křesťanské výchovy pro 2. stupeň ZŠ

KŘESTNÍ JMÉNA A JEJICH VYUŽITÍ V HODINÁCH ČESKÉHO JAZYKA A KŘESŤANSKÉ VÝCHOVY

Diplomová práce

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Milena Krobotová, CSc.

OLOMOUC 2010

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Ve Slavičíně dne 22. 3. 2010

.....

Děkuji doc. PhDr. Mileně Krobotové, CSc., za odborné vedení diplomové práce
a poskytování cenných rad.

Obsah

Teoretická část	7
1 Jména.....	7
1.1 Historický vývoj jmen.....	8
1.2 Typy jmen podle původu.....	10
1.2.1 Jména slovanského původu.....	11
1.2.1.1 Příklady slovanských mužských jmen.....	11
1.2.1.2 Příklady slovanských ženských jmen.....	12
1.2.2 Jména hebrejského původu.....	13
1.2.2.1 Příklady hebrejských mužských jmen.....	13
1.2.2.2 Příklady hebrejských ženských jmen.....	14
1.2.3 Jména řeckého původu.....	15
1.2.3.1 Příklady řeckých mužských jmen.....	16
1.2.3.2 Příklady řeckých ženských jmen.....	17
1.2.4 Jména latinského původu.....	18
1.2.4.1 Příklady latinských mužských jmen.....	18
1.2.4.2 Příklady latinských ženských jmen.....	19
1.2.5 Jména románského původu.....	20
1.2.5.1 Příklady románských mužských jmen.....	20
1.2.5.2 Příklady románských ženských jmen.....	21
1.2.6 Jména germánského původu.....	21
1.2.6.1 Příklady germánských mužských jmen.....	21
1.2.6.2 Příklady germánských ženských jmen.....	22
1.2.7 Jména orientálního původu.....	23
1.2.7.1 Příklady jmen arabského původu.....	23
1.2.7.2 Příklady jmen indického původu.....	23
1.2.7.3 Příklady jmen íránského původu.....	23

1.2.7.4 Příklady jmen afghánského původu.....	24
1.2.7.5 Příklady jmen afrického (neislámského) původu.....	24
1.2.7.6 Příklady jmen tureckého původu.....	24
1.2.7.7 Příklady jmen albánského původu.....	24
1.3 Jména a pranostiky.....	25
1.3.1 Charakteristika pranostik.....	25
Praktická část.....	27
2 Obecně k praktické části.....	27
2.1 Cíl.....	27
2.2 Charakteristika výzkumného vzorku.....	27
2.3 Metody výzkumu.....	27
2.4 Popis vlastního výzkumu.....	28
2.4.1 Popis výzkumu na Základní škole Slavičín - Vlára.....	28
2.4.2 Popis výzkumu na Základní škole Holešov.....	28
2.4.3 Popis výzkumu ve farnosti Slavičín.....	28
2.4.4 Popis výzkumu ve farnosti Holešov.....	29
2.5 Výsledky výzkumu.....	30
2.5.1 Výsledky výzkumu na základních školách.....	30
2.5.2 Srovnání výsledků obou základních škol.....	52
2.5.3 Výsledky výzkumu ve farnostech.....	56
2.5.4 Srovnání výsledků obou farností.....	80
2.6 Praktické využití v rámci mezipředmětových vztahů.....	83
2.6.1 Rámcový vzdělávací program.....	83
2.6.2 Náměty pro práci v hodinách českého jazyka a křesťanské výchovy s využitím mezipředmětových vztahů.....	86
Závěr.....	92
Literatura a prameny.....	97

Seznam příloh

Přílohy

Anotace

Úvod

V diplomové práci se zabýváme problematikou křestních jmen. Téma jsme zvolili proto, že jméno provází každého člověka po celý jeho život. Pro zpracování práce využíváme metodu výzkumu, kterou provádíme u čtyř skupin respondentů. Jde o žáky Základní školy Slavičín - Vlára, žáky Základní školy Holešov, obyvatele farnosti Slavičín a obyvatele farnosti Holešov. U obou skupin respondentů (tj. žáků základních škol a obyvatel obou farností) používáme metodu dotazníkového šetření¹. Dotazníky jsou zaměřeny na zjištění toho, jaké mají respondenti povědomí o svých křestních, popř. biřmovacích patronech. U žáků základních škol se zajímáme o to, zda jsou se svým křestním jménem spokojeni, a pokud spokojeni nejsou, tak jaké křestní jméno by si zvolili. U všech skupin respondentů jsme rovněž zjišťovali, jaké mají znalosti o pranostikách spojených s jejich jménem. Diplomovou práci jsme rozdělili na dvě hlavní části, na teoretickou část a na praktickou část.

V *teoretické části* nejdříve popíšeme, co to jména jsou, pak provedeme stručný exkurs do historického vývoje křestních jmen. Následně se budeme zabývat charakteristikou jednotlivých skupin jmen a v závěru kapitoly se zaměříme na problematiku pranostik.

V úvodu *praktické části* nejdříve popíšeme průběh výzkumu na základních školách a ve farnostech. Uvedeme, jakou metodu jsme pro výzkum použili a jaký cíl jsme sledovali. V tabulkách a grafech shrneme získané výsledky.

Na *závěr* uvedeme náměty, které by mohli učitelé využít při výuce českého jazyka a křesťanské výchovy se zřetelem k prohloubení mezipředmětových vztahů.

¹ Oba dotazníky přikládáme v přílohách číslo 3 a číslo 4.

Teoretická část

1 Jména

V úvodu kapitoly se budeme zabývat problematikou jmen a jejich funkcí. V další části nastíníme historický vývoj křesťanských jmen od počátků až do dnešní doby, připomeneme původ jmen a v závěru kapitoly budeme charakterizovat jednotlivé skupiny jmen.

Jméno označuje každého člověka. Pomocí jména se člověk může odlišit od ostatních, může nabýt vědomí vlastní identity. Také v křesťanství je patrné, že Bůh volá každého člověka jménem. Ve 49. kapitole knihy proroka Izaiáše nalezneme²: „*Neboj se, vždyť jsem tě vykoupil, dal jsem ti jméno, jsi můj.*“³ Na jiném místě Starého Zákona se zase můžeme dočíst, že dozvědět se něčí jméno znamenalo pro Izraelity poznat duši dotyčného člověka. Proto když starozákonní rodiče dávají svému dítěti jméno, řídí se podle toho, co pro ně jejich dítě znamená. Jako příklad můžeme uvést situaci, kdy Lea pojmenovává svého prvorozeného syna jménem *Rúben*, což znamená „*Hleďte, syn*“, a říká: „*Hospodin viděl mé pokoření; nyní mě už bude můj muž milovat.*“⁴ Není se tedy čemu divit, že výběr jména pro dítě nebyl náhodný, ale že se řídil podle určitých zákonitostí. Jméno mělo člověka charakterizovat, zařadit ho do společenského života, do přírody, vystihnout jeho tělesné a duševní vlastnosti. V církvi je jméno spojeno s udělováním svátosti křtu, která představuje vstupní bránu k ostatním svátostem. Můžeme si také povšimnout, že jméno zprvu dostávali jen dospělí lidé, děti je obdržely až v pozdějším věku. Nemít jméno znamenalo být bezcenný. Z toho důvodu Židé, kteří byli v průběhu druhé světové války deportováni do koncentračních táborů, ztratili svá jména a dostali jen čísla. S takovým člověkem se pak mohlo nakládat jako s pouhou věcí. V antické literatuře se dočítáme, že se lidé pokoušeli získat nad druhými moc tím způsobem, že vyslovili jméno dotyčného člověka. S touto teorií se setkáváme také ve známé pohádce „*Rumplcimprcampr*“, ve které mlynářova dcera vysloví jméno skřítky, a ten se roztrhne na dva kusy, a nemá tedy nad ní žádnou moc.

² Kniha proroka Izaiáše je jednou z knih Starého Zákona (část Písma svatého).

³ Iz 43, 1 (Iz - kniha proroka Izaiáše).

⁴ Gn 29, 32 (Gn - Genesis – 1. kniha Mojžíšova).

Známý benediktýnský mnich Anselm Grün ve své knize „*Tvé jméno*“ říká, že to, jak vnímáme své jméno, záleží na tom, jak nás druzí lidé oslovují. Když někdo naše jméno vyslovuje s láskou, něhou a citem, pak máme své jméno rádi, pokud ale někdo naše jméno zesměšňuje a komolí, pak nejsme spokojeni ani se svým jménem. V takové situaci radí Anselm Grün vzpomenout si na všechny, kdo do toho našeho jména vkládají lásku. Je dobré také myslet na ty, kdo toto jméno nesli před námi, například naše rodiče, prarodiče, ale také našeho křestního patrona, který se neustále za nás přimlouvá.⁵

V obecném pojednání o jméně jsme připomněli, jakou významnou roli má jméno v životě člověka. V další části práce se budeme zabývat historickým vývojem a původem křestních jmen.

1.1 Historický vývoj jmen

V této kapitole se zabýváme historickým vývojem křestních jmen od nejstarších dob až do současnosti. Sledujeme, podle čeho byla jména zvolena, která jména patřila v dané době mezi nejrozšířenější/nejfrekventovanější.

V historickém vývoji jmen můžeme pozorovat několik fází.

- Do první fáze řadíme období od počátku do konce 13. století. V této, převážně pohanské fázi, přetrvávala jednojmennost⁶. Jméno bylo vybíráno podle toho, jaký význam se mu přiřkládal. Jestliže například dostal vnuk jméno po dědovi, měly v něm ožít dědečkovy vlastnosti.⁷ Není bez zajímavosti, že jméno dostávali dospělí lidé, kdežto děti zůstaly nepojmenovány. Jména se také volila podle stavů. Jiná jména dostávala šlechta (*Mečislav, Budivoj, Drahomíra, Václav, Ludmila*) a jiná jména (*Dobroš, Chval, Odolen*) obdrželi chudí lidé. V této době se převážně vybíralo mezi jmény slovanskými, ale pomalu se začínala, kvůli mezinárodním sňatkům mezi Přemyslovci, vyskytovat jména německá. Můžeme uvést jména: *Oldřich, Albert, Konrád, Ota, Jindřich a Bedřich*. V devátém století k nám začíná pronikat křesťanství a v této době si také můžeme povšimnout výskytu jmen, která znázorňují vztah k tomuto náboženství. Jsou to například jména *Bohuslav, Křišťan, Křižan*,

⁵ Srov. GRÜN, A. *Tvé jméno*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. ISBN 80-7192-652-3.

⁶ Jednojmennost - člověk má pouze jedno křestní jméno.

⁷ Srov. KNAPPOVÁ, M. *Jak se bude jmenovat*. Praha: Academia, 1996. ISBN 80-200-0591-9.

Bohumil (Theofil). Kromě těchto jmen se ale také vyskytovala křesťanská jména cizího původu, například *Daniel, Jan, Jakub* (jména hebrejského původu), *Ondřej, Mikuláš, Jiří, Petr, Řehoř* (jména řeckého původu), *Pavel, Silvestr, Florián* (jména latinského původu).

- Druhou fází je období od 13. do 18. století, ve kterém dochází k rozšíření církevních křesťanských jmen, a to zvláště v době gotiky (tj. období 14. století). Slovanská jména již nejsou tak frekventovaná. Od 13. století pozorujeme nutnost odlišit nositele téhož jména. Z tohoto důvodu se začalo užívat označení osob podle místa původu (*Skalský, Horský, Záveský*), zaměstnání (*Sedlář, Mlynář, Kovář*), jména otce (*Jančák, Jiroušek, Davídek*), matčina (*Mařák, Maroušek, Mařík*), tělesných vlastností (*Hlava, Malý, Noha*), duševních vlastností (*Zkoumal, Mudra, Hloubal*), přírody (*Jelínek, Sýkora, Jedlička*), domácké podoby jmen (*Pavelka, Beneš, Jurajda* apod.).⁸ Těmto jménům říkáme nedědičná příjmení, která se později změnila na dědičná příjmení. Proces byl dotvořen v osmnáctém století za vlády Josefa II., kdy se oficiálním označením každého člověka stalo křestní (neboli rodné) jméno a příjmení. Rozšiřuje se kult svatých, a proto se od poloviny šestnáctého století rozšiřovala jména z římské martyrologie⁹. Výběr jmen se řídil obvykle podle stavu. Šlechta používala jména *Albert, Heřman, Jakub, Oldřich, Ondřej, Jaroslav, Eliška, Dorota, Žofie*, měšťanstvo jména *Aleš, Diviš, Jitka, Marta*. Některá jména se vyskytovala ve všech společenských vrstvách, a to jak ve městech, tak na venkově. Mezi tato jména patří například *Petr, Jan, Mikuláš, Tomáš, Matěj, Marek, Markéta, Kateřina, Klára, Anna* apod. V tomto období se začínají objevovat první kalendáře, v nichž jsou vedle příslušného data uvedeny i svátky (28. září - na svatého Václava). Dalších změn si můžeme povšimnout v období humanismu a renesance (16. století), kdy se znovu dostávají do obliby stará jména, jako je *Vojtěch* a *Jiří*. Začínají se používat jména starozákonní (*Abrahám, Áron, Judita* apod.), latinská a řecká (například *Veronika, Lukrécie, Helena, Maxmilián, August* a *Julius*). Od 16. století se vyskytuje používání dvou křestních jmen. Příkladem může být například *Jan Václav z Lobkovic* nebo *Jan Jetřich ze*

⁸ Srov. KNAPPOVÁ, M. *Jak se bude jmenovat*. Praha: Academia, 1996. ISBN 80-200-0591-9, s. 16.

⁹ Martyrologie – seznam svátků jednotlivých mučedníků v pořadí církevního roku.

Žerotína. Další změny v oblasti křestních jmen nastaly v 18. století, kdy se zavádí kult Panny Marie a svatého Josefa. Tím dochází k zvýšené volbě jmen *Marie* a *Josef*. Frekventovaná jsou také nová jména, mezi nimiž můžeme připomenout *Karolínu*, *Viktorii*, *Eleonoru*, *Barboru*, a také přechýlená jména barokních světců, například *Josefu* (*Josefínu*), *Františku*, *Karlu a Antonii*. Mezi nejoblíbenější jména patří: *Jan*, *Petr*, *Mikuláš*, *Jiří*, *Václav*, *Martin*, *Ondřej*, *Tomáš*, *Jakub*, *Matěj*, *Pavel*, *Adam*, *Josef*, *František*, *Karel*, *Antonín* a z ženských jmen: *Kateřina*, *Anna*, *Dorota*, *Markéta*, *Alžběta*, *Klára*, *Ludmila*, *Magdaléna*, *Barbora*, *Marie*.

- Třetí fázi můžeme datovat od 19. století do konce roku 1945. V tomto období dochází k velkému užívání tzv. národních jmen. Jsou to převážně jména složená (*Krasoslav*, *Čechomil*, *Pravoslav*). Jména jsou často zakončena příponou **-slav**: *Miroslav*, *Ladislav*, *Stanislav*, **-mír**: *Vladimír*, *Jaromír*, *Svatomír*, **-mil**: *Bohumil*, *Vlastimil*. Z mužských jmen byla frekventovaná také jména *Dalibor*, *Zdirad*, *Svatopluk*, *Vladivoj* a z ženských *Růžena*, *Vlasta*, *Věra* a *Jarmila*. Výběr jmen byl značně ovlivněn vlasteneckým povědomím občanů, a proto se často za jméno církevní¹⁰ připojilo jméno národní, např. *Josef Krasoslav Chmelenský*.
- O čtvrté fázi můžeme hovořit od roku 1945 do současnosti. V této fázi se stírají rozdíly, ať už stavovské, sociální či místní. Ani církve již nemá na výběr jmen vliv. Jediné, co zůstává zachováno, je tradice. Dochází ke znovuoživení některých, v minulosti oblíbených, jmen, např. *Lucie*, *Barbora*, *Zuzana*, *Markéta*, *Jakub*, *Ondřej*, *Michal* a další. Začínají se ale používat též jména nová, např. *Igor*, *Galina*, *Soňa*, *Ivona*, *Nikol*, *Patrik*, *René* apod. Díky zvýšenému mezinárodnímu kontaktu se můžeme setkat i se jmény orientálními, mezi něž patří například *Lejla*, *Faris* a *Aram*. V současné době výběr jmen hodně ovlivňují různé televizní seriály, literární hrdinové, oblíbení zpěváci, herci apod. Z tohoto důvodu se můžeme setkat se jmény jako *Jessica* (podle hlavní hrdinky seriálu „*To je vražda, napsala*“), *Kassandra* (podle stejnojmenné telenovely), *Hermiona* (podle hrdinky knihy o čarodějnickém uční Harry Potterovi) aj.

¹⁰ Církevní jméno - jméno spojené s postavou nějakého svätce.

V této kapitole jsme se pokusili stručně charakterizovat historický vývoj křestních jmen. Zmínili jsme se také o tom, která jména byla v určitých fázích vývoje oblíbená. V neposlední řadě jsme též popsali důvody výběru určitých jmen.

1.2 Typy jmen podle původu

V další části práce nastíníme problematiku původu křestních jmen. Nejprve se budeme zabývat obecným vývojem křestních jmen a následně vývojem křestních jmen ve vztahu k jednotlivým jazykům. Na závěr kapitoly uvedeme různé podoby křestních jmen. Tyto podoby jmen se užívají mezi přáteli, rodinou i ostatními lidmi. Některé podoby jmen jsou velmi frekventované (např. u jména *Marie* můžeme uvést domácí podoby *Maruška*, *Majka* nebo *Máňa*), jiné se používají jen ojediněle (např. u jména *Marie* jsou to varianty *Majena*, *Maryčka* nebo *Máša*).¹¹

Křestní neboli rodná jména se vyvinula ze jmen obecných, z označení osob, zvířat, věcí, vlastností, činností a stavů. Pomocí jména se lidé snažili člověka popsat, vystihnout jeho charakterové vlastnosti, zařadit jej do společnosti, do přírody, vystihnout jeho tělesné a duševní vlastnosti apod. Křestní jména dělíme do několika skupin, k nimž radíme:

1.2.1 Jména slovanského původu

Jména pocházejí z období slovanského dávnověku. V této době se užívala hlavně jména složená ze dvou významových základů, která vyjadřují obvykle vznešené představy, přání, výzvy, osudové věštby apod. Často se volí jména složená z těchto základů: **Bor-/bor**: *Dalibor*, *Bořivoj*, *Ctibor*; **Mil-/mil**: *Miloslav*, *Bohumil*, *Ludmila*; **Mír-/mir**: *Miroslav*, *Jaromír*, *Vladimír*; **-mysl**: *Křesomysl*, *Přemysl*, *Nezamysl*; **Rad-/rad**: *Radoslav*, *Radek*, *Ctirad*; **Slav-/slav**: *Slavomír*, *Stanislav*, *Jaroslav*; **Vít-/vít**: *Hostivít*, *Vítězslav*, *Vitold*; **Voj-/voj**: *Vojtěch*, *Bořivoj*, *Vojslav*. Jména měla charakterizovat lidské vlastnosti. Nyní uvedeme příklady slovanských jmen s jejich etymologickým významem (společně s jeho cizojazyčnou podobou).

¹¹ Více o domácích podobách křestních jmen v dalších částech této práce.

1.2.1.1 Příklady slovanských mužských jmen

Horymír (znamená „*horal*“). Jméno vzniklo v průběhu 16. století. Má symbolický význam, protože Horymír se snažil o smír s horníky. Někdy je považováno i za ekvivalent latinského jména *Montanus*. Zajímavostí je, že toto jméno se v kalendáři vyskytuje jen jednou za čtyři roky, a to v tzv. přestupném roce (29. února). Srbochorvatskou obdobou je jméno *Goran*.

Hynek (znamená „*vládce domu*“) Jméno pochází z německého jména *Heinrich* (*Jindřich*) a španělského jména *Iñigo* (*Ignác*). Jméno má mnoho zahraničních variant, např.: *Henrich* (slovensky), *Henry* (anglicky), *Enrico* (italsky), *Henri* (francouzsky), *Enrique* (španělsky), *Genrich* (rusky)

Václav (znamená „*více slavný*“). Obdobou je jméno *Boleslav*. Jméno patří k nejoblíbenějším jménům. Nejznámějším nositelem tohoto jména je bezesporu patron české státnosti svatý Václav. Zajímavostí je, že nositelem jména *Boleslav* byl právě jeho bratr, který ho připravil o život. Ruskou podobou je jméno *Vjačeslav*, srbochorvatskou *Večeslav*, litevskou *Vaclovas*, německou *Wenzeslaus*, maďarskou *Vencel*.

Věroslav (znamená „*slavící víru*“). Staročeským ekvivalentem bylo jméno *Věřislav*. Latinskou podobou je jméno *Fidelius*. Nositelem tohoto jména je známý kubánský vůdce Fidel Castro.

Vojtěch (znamená „*útěcha, posila vojska*“). Nejznámějším nositelem tohoto jména byl druhý pražský biskup svatý Vojtěch, který pocházel z rodu Slavníkovců. V polštině se vyskytuje jako *Wojciech*, v srbochorvatštině *Vojteh*.

1.2.1.2 Příklady slovanských ženských jmen

Lada (znamená „*ladná, milá, milovaná*“). Nositelkou tohoto jména byla bájná bohyně krásy, lásky a manželství. Ve staré češtině slovo „*lada*“ označovalo pannu, dívku.¹² Řeckou obdobou je jméno *Léda*.

¹² Srov. KNAPPOVÁ, M. *Jak se bude jmenovat*. Praha: Academia, 1996. ISBN 80-200-0591-9, s. 251.

Milena (znamená „milá, milovaná“). Často se vyskytuje jako podoba latinských jmen *Amáta* a *Amanda*. Slovenským ekvivalentem je jméno *Milina*, francouzským *Milène*, srbochorvatským *Mileva* nebo *Milica*.

Radana (znamená „radost přinášející, radující se“). Někdy se jméno vyskytuje v podobách *Radovana* nebo *Radvana*. Latinskými ekvivalenty jsou jména *Hilaria* a *Gaudencia*.

Svatava (znamená „silná, svatá“). Někdy se můžeme setkat s podobou jména *Svatuše*. Jméno se považovalo za obdobu germánského jména *Luitgarda*.

Vlasta (znamená „vlast, majetek, moc, vládu“). Jméno se považuje za obdobu latinského jména *Patricie*. Nejznámější nositelkou tohoto jména je hlavní hrdinka pověsti „*Dívčí válka*.“

1.2.2 Jména hebrejského původu

Jména hebrejského původu jsou ovlivněna hlavně Písmem svatým. Řadí se k nim však také jména světského původu. Kromě náboženských významů (*Matouš*, *Matěj* - Boží dar, *Jan* - Bůh je milostiv), můžeme mezi nimi objevit i jména, která obsahují motivy přírodní (např. *Tamara* - datlová palma, *Zuzana* - lilie), popř. označují lidské vlastnosti (*Eva* - živá, životodárná, *Jakub* - druhorozený).

1.2.2.1 Příklady hebrejských mužských jmen

Abraham (znamená „otec množství, vznešený muž“). Souvisí to s textem knihy Genesis: „*I řekl Hospodin Abramovi: 'Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu. Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno'*“¹³.“ A dále se mluví: „*Hospodinův posel zavolal pak z nebe na Abrahama podruhé: 'Přisáhl jsem při sobě, je výrok Hospodinův, protože jsi to učinil a neodepřel jsi mi svého jediného syna, jistotně ti požehnám a tvé potomstvo jistotně rozmnožím jako nebeské hvězdy a jako písek na mořském břehu'*“¹⁴ Z Abrahama vzešla dvě velká světová náboženství - judaismus a islám. Také křesťanství se na Abrahama často odvolává. Za italskou variantu můžeme považovat jméno *Abramo*, arabskou *Ibrahim*.

¹³ Gn 22,15-17 (Gn – Genesis – 1. kniha Mojžišova).

¹⁴ Gn 22, 15-17a.

Benjamín (překládá se jako „syn pravice“, popř. „milovaný syn“). Jde o jednoho z dvanácti Jákobových synů. Jákob byl syn Izáka, který byl zase synem Abrahama. Jákob měl celkem dvanáct synů, mezi které patří: *Rúben, Šimeón, Lévi, Juda, Dan, Neftalí, Gád, Ašer, Isachar, Zabulón, Josef* a *Benjamín*. Benjamín patřil mezi nejmladší a nejoblíbenější Jákobovy syny. Také dnes se označení *benjamín, benjamínek* používá pro nejmladší dítě (zvláště syna). Ruskou variantou je jméno *Veniamin*.

Daniel (znamená „*Bůh je můj soudce*“). V Písmu svatém se jedna kniha Starého zákona jmenuje Daniel. Tento Daniel byl prorok. Známý je především příběh o Danielovi ve lví jámě, do které byl uvržen proto, že odmítl odvrátit se od Hospodina. Ruskou obdobou jména je *Daniil*, bulharskou *Danail*, maďarskou *Dániel* a anglickou *Danny*.

Jan (znamená „*Bůh je milostivý*“ nebo také „*Bohem daný, milostivý dar Boží*“). Anglickým ekvivalentem tohoto jména je *John*, italským *Giovanni*, maďarským *János*, irským *Shane* a arabským *Jahjá*. V Bibli nalezneme několik nositelů tohoto jména. Je to především předchůdce Ježíše Krista Jan Křtitel, dále apoštol Jan, který jako jediný zůstal spolu s Ježíšovou matkou Marií pod křížem. „*U Ježíšova kříže stály jeho matka a sestra jeho matky, Marie Kleofášova a Marie Magdalská. Když Ježíš spatřil matku a vedle ní učedníka, kterého miloval (tj. Jana), řekl matce: 'Ženo, hle, tvůj syn!' Potom řekl tomu učedníkovi: 'Hle, tvá matka'*“¹⁵

Matouš (znamená „*Dar Boží*“). Jde o jméno jednoho ze čtyř evangelistů (další jsou: Marek, Lukáš a Jan) a také jednoho z dvanácti apoštolů. Matouš se původně jmenoval Lévi. Ježíš Kristus ho povolal, aby ho následoval. „*Když šel Ježíš odtud dál, viděl v celnici sedět člověka jménem Matouš a řekl mu: 'Pojd' za mnou!' On vstal a šel za ním.*“¹⁶ Za slovenský ekvivalent se pokládá jméno *Matúš*, ruský *Matvej*, maďarský *Máté* a polský *Mateusz*.

1.2.2.2 Příklady hebrejských ženských jmen

Alžběta (jméno se překládá jako „*Bůh je má přísaha*“ nebo „*Bohu zasvěcená*“). Anglickou variantou je jméno *Elizabeth*, ruskou *Jelizaveta*, španělskou *Isabel*

¹⁵ Jan 19,25-27 (Jan - Janovo evangelium).

¹⁶ Mt 9,9 (Mt - Matoušovo evangelium).

a maďarskou *Erzsébet*. Jméno Alžběta se v historii lidstvo vyskytovalo často, ať už jde o biblickou Alžbětu (manželku Zachariáše, matku Jana Křtitele) nebo o britskou královnu Alžbětu II. Za zmínku stojí příběh o setkání Marie s Alžbětou, jak se o něm můžeme dočíst v Lukášově evangeliu: „*Když Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, pohnulo se dítě v jejím těle; byla naplněna Duchem svatým a zvolala velikým hlasem: 'Požehnaná jsi nade všechny ženy a požehnaný plod tvého těla'.*“¹⁷ Z tohoto pozdravu později vznikla modlitba Zdrávas Maria.

Dalila (znamená „*něžná, jemná*“). Maďarskou obdobou je jméno *Delila*, španělskou *Dálila*. Toto jméno je známé také z Písma svatého. Jedná se o příběh O Samsonovi a Delíle. „*Delíla viděla, že jí otevřel své srdce dokořán, a poslala pelištejským vojskům vzkaz: 'Tentokrát přijďte, neboť mi otevřel své srdce dokořán'.* Ona ho (Samsona) uspala na klíně, zavolala jednoho muže a dala oholit sedm pramenů na jeho hlavě. Tak se stala příčinou jeho ponížení. Jeho síla od něho odstoupila.“¹⁸

Eva (překládá se jako „*živá*“ nebo „*životodárná, matka života*“). Jedná se o jméno pramatky všech lidí. „*Člověk (tj. Adam) svou ženu pojmenoval Eva (to je Živa), protože se stala matkou všech živých.*“¹⁹ Slovanským ekvivalentem je jméno *Živa*, polským *Ewa* a ruským *Jeva*. Někdy se za obdobu jména považuje i *Evelína*.

Tamara (znamená „*palma datlová*“). Ve všech známých světových jazycích zní jméno stejně: *Tamara*. Obdobně jako řada dalších jmen hebrejského původu, i jméno Tamara je známé z Písma svatého. Konkrétně z Genesis, kde se nachází příběh O Judovi a Támar. „*Juda dal Erovi, svému prvorozenému, manželku jménem Támar. Judův prvorozený Er však byl v očích Hospodinových zlý, a proto jej Hospodin usmrtil.*“²⁰

Zuzana (překládá se jako „*lilie*“). Francouzskou variantou je jméno *Suzanne*, polskou *Zuzanna*, bulharskou *Suzana* a maďarskou *Zsuzanna*. Zajímavostí je, že ze stejného základu jako jméno Zuzana se odvozuje i název rostliny sasanka. Zuzana se objevuje i v Písmu svatém. V tzv. přídavných k Danielovi najdeme příběh o Zuzaně. „*Zuzana řekla služkám: 'Přineste mi olej a voňavku, a zavřete dveře zahrady, abych se*

¹⁷ Lk 1,41-42 (Lk - Lukášovo evangelium).

¹⁸ Sdc 16,18a.19 (Sdc - kniha Soudců).

¹⁹ Gn 1,20. (Gn – Genesis – 1. kniha Mojžíšova).

²⁰ Gn 38,6-7.

mohla vykoupat. ' Jakmile služky vyšly, oba starší se zvedli, přiběhli k ní a naléhali: 'Dveře zahrady jsou zavřené, nikdo nás neuvidí, dychtíme po tobě, buď nám po vůli! Jestliže ne, dosvědčíme, že tu byl s tebou nějaký mladík a že jsi proto poslala služky pryč'. ‘²¹

1.2.3 Jména řeckého původu

Začala do našich zemí pronikat s rozvojem křesťanství, které k nám přinesli slovanští věrozvěsti, soluňští bratři, Cyril (původním jménem Konstantin) a jeho bratr Metoděj. Tito bratři k nám přišli na žádost knížete Rastislava, jenž roku 862 požádal byzantského císaře Michaela III. o vyslání duchovních, aby vedli bohoslužby v jazyce srozumitelném pro prosté lidi. Tímto jazykem byla staroslověnština. Císař Michael III. se rozhodl žádosti vyhovět, a proto na Velkou Moravu vyslal Konstantina (Cyrila) s Metodějem, kteří na Velkou Moravu přišli roku 863. Roku 855 vstoupil Konstantin do kláštera. Přestože byl pouhý mnich, oba bratři byli vždy nazýváni biskupové. Konstantin vstoupil znovu do kláštera před svou smrtí, a to v Římě, kde také přijal jméno Cyril. Metoděj se stal prvním moravským arcibiskupem. Konstantin vytvořil také písmo - hlaholici a spolu s bratrem Metodějem přeložil liturgické knihy, které byly potřebné pro sloužení mše svaté. Svatý Konstantin zemřel pravděpodobně roku 869 a svatý Metoděj roku 885. Zajímavostí je, že až do poloviny devatenáctého století byli tito bratři jmenováni jako Crha a Strachota.²²

Jména řeckého původu často označovala zaměstnání (*Jiří* - rolník), postavení lidí (*Štěpán* - ověnčený, vítěz), duševní vlastnosti (*Kateřina* - čistá, cudná), tělesné vlastnosti (*Filip* - milovník koní) apod. Díky řečtině se ale k nám dostala i jména neřeckého původu, jako například *Tomáš*, což je jméno hebrejského původu. Většina jmen k nám pronikla prostřednictvím staré řečtiny. Skrze novou řečtinu se u nás objevují jména jen ojediněle. Jde například o ženská jména *Sotira* a *Eleni* a mužská jména *Christos* a *Nikos*.

²¹ Dan 13, 17. 19-21 (Dan - kniha proroka Daniela).

²² WIKIPEDIE: OTEVŘENÁ ENCYKLOPEDIE: *Cyril a Metoděj* [online]. c2010 [citováno 15. 02. 2010]. Dostupný z [www <http://cs.wikipedia.org/wiki/Cyril_a_Metod%C4%9Bj>](http://cs.wikipedia.org/wiki/Cyril_a_Metod%C4%9Bj)

1.2.3.1 Příklady řeckých mužských jmen

Achilles (znamená „můj bratr“). Někdy se také překládá jako „bez ryb“, popř. „bez rtů.“ Častou interpretací je také „syn hada.“ Poslední překlad se spojuje s řekou Achélóos, která se nacházela u Tróje. Ruským ekvivalentem jména je *Achillij* a italským *Achille*. Jméno *Achilles* bývá nejčastěji spojováno se jménem bájného hrdiny, o němž se říkalo, že je nezranitelný. Jediným zranitelným místem na jeho těle byla pata. „Do války (tj. Trojské) vytáhl i Achilleus, nejudatnější hrdina celé výpravy. Říkalo se o něm, že je nezranitelný. Když se narodil, ptala se jeho matka, mořská víla *Thetis*, jaký bude mít její syn osud. Sudičky jí řekly, že její syn *Achilleus* bude slavný hrdina, ale v mladém věku padne ve válce. Aby ho ochránila od nepřátelských šípů a mečů, ponořovala ho do kouzelné vody podzemní řeky *Styx*. Přitom ho držela za patu. Divotvorná voda učinila *Achillea* nezranitelným na celém těle kromě paty, které se voda nedotkla.“²³ Z tohoto důvodu se dnes říká Achillova pata (popř. šlacha).

Alexandr (překládá se jako „ochránce mužů“). Obdobným jménem je *Alexej* nebo zkrácená varianta *Alex*. Za ruskou obdobu jména se považuje *Aleksandr*, maďarskou *Sándor*, francouzskou *Alexandre*, italskou *Alessandro* a španělskou *Alejandro*. Známým nositelem tohoto jména je slavný vojevůdce a válečník *Alexandr Veliký* (Makedonský).

Cyril (jméno se interpretuje jako „pán, panáček“ nebo také „pánův“). Někdy se původ tohoto jména odvozuje z perského slova *Kuruš*, což znamená „slunce“. Jde o jméno jednoho ze soluňských bratří, kteří u nás šířili křesťanskou víru a kulturu.²⁴ Německým ekvivalentem je jméno *Kyrillus*, italským *Cirillo* a ruským *Kirill*.

Homér (znamená „rukojmí“ nebo „slepec“). Podobný význam má také ženské jméno *Cecilie*. Jedná se o jméno slepého básníka *Homéra*, jenž je autorem starořeckých eposů *Ilias* a *Odysea*. Anglickou podobou jména je *Homer*, španělskou *Homero* a italskou *Omero*.

Jeroným (překládá se jako „svaté jméno“ nebo „muž se svatým jménem“). Českým ekvivalentem je jméno *Jarolím*, latinským *Hieronimus*, švédským *Jerome*, italským *Geronimo*, ruským *Ieron* a maďarským *Jeromos*. Nositeli tohoto jména jsou

²³ Srov. Petiška, E. *Staré řecké báje a pověsti*. Praha: Albatros, 1986. ISBN neuvedeno, s. 173.

²⁴ Viz příloha číslo 1.

jeden z Církevních Otců, svatý Jeroným a také předchůdce Jana Husa, Jeroným Pražský.

1.2.3.2 Příklady řeckých ženských jmen

Denisa (znamená „božské dítě“). Jedná se o ženskou obdobu mužského jména *Dionýsios*, popř. *Diviš*. Ruským ekvivalentem je jméno *Denisija*, francouzským *Denise*, českým *Diviška*. Jméno se k nám rozšířilo prostřednictvím francouzštiny.

Helena (překládá se jako „světlo, pochodeň“). Španělskou variantou jména je *Elena*, anglickou *Ellen*, ruskou *Jelena*, rumunskou *Ileana* a maďarskou *Ilona*. Znamou nositelkou tohoto jména je krásná *Helena*, manželka ithackého krále, kvůli níž vypukla Trojská válka. Dále můžeme uvést svatou *Helenu*.

Kateřina (jméno se interpretuje jako „čistá, cudná, mravná“). Slovenskou obdobou je jméno *Katarína*, anglickou *Catherine*, španělskou *Catalina*, rumunskou *Ecaterina* nebo *Katalina*, řeckou *Aikateriné*, novořeckou *Ekaterini*, ruskou *Jekaterina*, polskou *Katarzyna* a srbochorvatskou *Katina*. U tohoto jména můžeme uvést např. svatou Kateřinu Alexandrijskou²⁵, svatou Kateřinu Sienskou a také Kateřinu Velikou.

Léda (jméno pochází z likijského slova a překládá se jako „žena“). Obdobný význam má jméno *Lada*. Italským ekvivalentem je *Leda*. Jméno se vyskytuje také v řecké mytologii.

Medea (znamená „chytrá, moudrá paní“). Maďarskou variantou je jméno *Médea*. Jméno je též známé z řecké mytologie.

1.2.4 Jména latinského původu

Tato jména k nám začala, obdobně jako jména řeckého původu, pronikat s rozvojem křesťanství. Nejčastěji označovala původ (*Lukáš* - pocházející z Lukánie, *Magdaléna* - pocházející z Magdaly), tělesné (*Pavel* - malý, *Marek* - bojovný), duševní vlastnosti (*Felix* - šťastný, *Klement* - vlídný). Prostřednictvím latiny k nám pronikla i jména, která pocházejí z jiných jazyků. Mezi nimi můžeme uvést například mužské jméno *Kamil* (znamená „obětní chrámový služebník“), což je patrně jméno orientálního

²⁵ Viz příloha číslo 1.

původu. Jména latinského původu jsou zajímavá také tím, že právě v Římě se z původní jednojmennosti (jak je patrné u jména *Romulus* - zakladatel Říma) přes dvoujmennost (*Tarquinius Superbus*) vyvinula u vyšších vrstev mnohojmennost (*Gaius Julius Caesar*).²⁶

1.2.4.1 Příklady latinských mužských jmen

Amadeus (znamená „Boží láska“ nebo „milý Bohu“). Italskou obdobou je jméno *Amadeo*, francouzskou *Amédée*, španělskou *Amado*, portugalskou *Amadeu*, německou *Gottlieb*, polskou *Amadeusz*, srbochorvatskou *Amadej* a maďarskou *Amadé*. Jedná se o jméno známého hudebního skladatele Wolfganga Amadea Mozarta. Za českou variantu se považují jména *Bohumil* a zastaralé jméno *Bohulib*.

Benedikt (překládá se jako „požehnaný, blahoslavený“). Ve slovenštině se jméno vyskytuje jako *Beňadik*, v angličtině *Benett*, ve francouzštině *Benoît*, v ruštině *Venedikt*, v polštině *Benedykt*, v italštině *Benedetto*, ve španělštině *Benito* a v maďarštině *Benedek*. Řeckým ekvivalentem je jméno *Makarios*. Za českou variantu se považuje také jméno *Blahoslav*. Toto jméno si zvolil také současný papež Benedikt XVI., který se vlastním jménem jmenuje Joseph Ratzinger. Podle svatého Benedikta z Nursie je pojmenován nejstarší mnišský řád - benediktýni. Tento mnich shromáždil mnichy, založil klášter v Monte Cassinu a sepsal pravidla klášterního života, která se nazývají Regula Benedicti neboli Řehole Benediktova. Skládá se ze 73 článků, ve kterých popisuje teoretický a duchovní základ mnišství a také to, jak by měli mniši žít. Hlavní motto řádu zní: ORA ET LABORA - MODLI SE A PRACUJ. V 10. století se tato řehole rozšířila do Čech a v 11. století i na Moravu. V současné době se u nás vyskytuje několik mužských benediktýnských klášterů, mezi kterými můžeme uvést Břevnovský klášter, Emauzský klášter, Kladrubský klášter apod. Z ženských klášterů je to například klášter Teplice, klášter u svatého Jiří na Pražském hradě nebo klášter Pustiměř.²⁷

Cézar (interpretuje se jako „dlouhovlasý, kučeravý“). Šlo o přídomek známého římského císaře Gaia Julia Caesara. V tomto případě se jméno překládá jako „vladař, samovládce.“ Německým ekvivalentem je jméno *Cäsar*, anglickým *Caesar*,

²⁶ Srov. KNAPPOVÁ, M. *Jak se bude jmenovat*. Praha: Academia, 1996. ISBN 80-200-0591-9, s. 12.

²⁷ WIKIPEDIE: OTEVŘENÁ ENCYKLOPEDIE: *Benedikt z Nursie* [online]. c2010 [citováno 15. 02. 2010]. Dostupný z www <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Benedikt%C3%BDni>>

portugalským *Césare*, španělským *Césareo*, italským *Cesare*, ruským *Cezar*, polským *Cezary* nebo *Cezariusz* a maďarským *Cézár*.

Fidel (znamená „věrný, věřící, oddaný“). Variantou jména je *Fidelius*. Maďarskou variantou je jméno *Fidél*, holandskou *Fidelis*, srbochorvatskou *Fidelij*, francouzskou *Fidèl* a italskou *Fidelio*. Jedná se o jméno bývalého kubánského vůdce a diktátora Fidela Castra.

Hilar (překládá se jako „veselý“). Slovenským ekvivalentem je jméno *Hilár*, anglickým *Hillary*, francouzským *Hilaire*, polským *Hilary*, italským *Ilario*, španělským *Hilario*, ruským *Ilarij* nebo *Ilarion* a maďarským *Hiláriusz*. Za staročeskou variantu se někdy pokládala jména *Směch* a *Smíšek*. Jde též o obdobu jména *Radovan*. Nositelem tohoto jména je svatý *Hilarion*.

1.2.4.2 Příklady latinských ženských jmen

Antonie (znamená „přední, vynikající“). Jednalo se o jméno římského šlechtického rodu. Obdobou je jméno *Antonína*. Jde o ženský ekvivalent mužského jména *Antonín*. Ve slovenštině se jméno vyskytuje jako *Antónia*, v dánštině *Antonia* nebo *Antonina*, ve švédštině *Antonetta* a v ruštině *Antonija*. Nositelkou tohoto jména je např. Marie Antoinetta.

Beatrice (překládá se jako „přinášející štěstí, oblažující“). Jméno je známé z Dantovy Božské komedie (šlo o přímo o Dantovu milenkou). Slovenským ekvivalentem je jméno *Beatrica*, německým *Beatrix*, francouzským *Béatrice*, ruským *Beatrisa*, polským *Beatrycza*, španělským *Beatriz* a skotským *Beitris*. Příznivci Harryho Pottera si mohou povšimnout, že i v tomto díle se vyskytuje žena jména *Beatrix*.

Julie (význam jména je nejasný, ale nejčastěji se interpretuje jako „vlasatý, zářící, mladý“ nebo „Božský“). Maďarskou obdobou je jméno *Júlia*, portugalskou *Julia*, italskou *Giulia*, francouzskou *Juliette* a bulharskou *Julija*.

Markéta (jméno je původně asi orientálního původu a překládá se jako „perla“). Za podobu jména se považuje také *Margareta*. Slovenskou variantou je jméno *Margita*, anglickou *Margarita*, německou *Margarete*, dánskou *Margrethe*, francouzskou *Marguerite*, italskou *Margherita*, polskou *Malgorzata*, skotskou *Marjorie* nebo *Marjory*. Ze jmen *Markéta* a *Margareta* se vyvinula jména *Gita* a *Gréta*.

Natálie (znamená „*rodný den, narodeniny*“ nebo také „*narodená v den Kristova narodení, dieťa Vánoc*“). Maďarským ekvivalentem je jméno *Natalia*, španělským *Natalia*, norským *Natalie*, anglickým *Nathalia*, francouzským *Nathalie* a ruským *Natalija*.

1.2.5 Jména románského původu

Románská jména byla přejímána hlavně ze španělštiny. Jde například o jména *Elvíra, Rozita, Manuel* a *Izabela*. Dalším jazykem, z kterého se k nám rozšířila jména *Alois, František, Neda* a *Rozálie*, je italština. Mezi románské jazyky řadíme také francouzštinu. Z tohoto jazyka se u nás vyskytují jména *René, Nikola, Ivona* a *Denisa*. Tato jména se často vyskytovala už ve starších dobách, ale ve staré, dnes už neužívaná podobě. Můžeme například připomenout jméno *Diviška*, což je starší podoba jména *Denisa*.

1.2.5.1 Příklady románských mužských jmen

Alois (znamená „*slavný boj, bojovník*“). Někdy se vykládá také jako „*Ludvikův syn nebo přívrženec*“). Francouzským ekvivalentem je jméno *Louis*, slovenským *Alojz*, německým *Aloisius*, italským *Eligio*, polským *Alojzy*, maďarským *Alajos* a irským *Alabhaios*. Jméno se vyskytuje také v přechýlené ženské podobě *Aloisie*. Znáмым nositelem tohoto jména je svatý Alois Gonzaga.

Alva (překládá se jako „*blondýn nebo bělavý*“). Latinskou variantou je jméno *Albinus*, španělskou *Alba*. Za obdobu jména se považuje také jméno *Albín*.

Gaston (interpretuje se jako „*muž z Gaskoňska*“). V italštině se jméno vyskytuje jako *Gastone*, v maďarštině *Gaszton*.

Manuel (je to španělská podoba hebrejského jména *Emanuel*, které se překládá jako „*Bůh s námi*“). Italským ekvivalentem je jméno *Manuele*.

René (znamená „*znovuzrozený, obrozený*“). Srbochorvatskou podobou je jméno *Rene*. Jméno se pokládá za variantu jména *Renát*, které vyskytuje spíše v ženské podobě *Renáta*.

1.2.5.2 Příklady románských ženských jmen

Aneta (jde o obdobu hebrejského jména *Anna*, které se interpretuje jako „milostná, milostiplná“). Anglickou variantou je jméno *Annette*, maďarskou *Anetta*.

Bela (překládá se jako „krásná“). Německým ekvivalentem je jméno *Bella*, švédským *Bell*, francouzským *Belle*. Jméno se považuje za zkráceninu jmen *Arabela*, *Belinda*, *Izabela* a *Mabela*.

Denisa (znamená „bůh vína“ nebo „božské dítě“). Ruskou variantou je jména *Denisija*, francouzskou *Denise*, českou *Diviška*. Mezi další varianty patří jména *Dionýzka* a *Dionýzie*.

Dolores (jméno pravděpodobně vzniklo spojením *Nuestra Señora de los Dolores*, čímž je míněna Panna Maria). Překládá se jako „naše paní bolestná.“ Maďarským ekvivalentem je jméno *Dolóresz*, *Doloróza*.

Ivona (interpretuje se jako „tisový luk“ nebo „válečník ozbrojený tisovým lukem“). Jedná se o ženskou podobu mužského jména *Ivo*. Ve francouzštině se jméno vyskytuje jako *Ivonne*, v portugalské *Ivone* a v maďarštině *Ivonn*. Pravopisnou obdobou je jméno *Yvona*.

1.2.6 Jména germánského původu

Tato jména se k nám dostala díky německým manželkám Přemyslovců, ale také díky německým mnichům a později rytířům a kolonistům. Některá jména k nám pronikla z angličtiny, například *Alfréd*, *Eduard*, *Edvín* a *Evelína*, jiná zase ze severských jazyků, například *Ivar*, *Sven*, *Dagmar* a *Ingrid*. Mezi jazyky germánského původu můžeme zařadit i keltštinu. S ní se spojují například jména *Artur*, *Kevin*, *Ronald* a *Brigita*. Mezi jména germánského původu nesmíme zapomenout zařadit jména *Oldřich*, *Jindřich*, *Bedřich*, *Konrád*, *Karel*, *Otakar*, *Hedvika*, *Amálie*, *Matylda*, *Evelína*.

1.2.6.1 Příklady germánských mužských jmen

Adalbert (znamená „vznešený, nádherný, skvějící se přednostmi, urozený“). Holandským ekvivalentem je jméno *Adelbert*, italským *Adalberto*, španělským *Edilberto*, maďarským *Béla*. Variantami jsou také jména *Albert* a *Albrecht*. Známými nositeli tohoto jména jsou svatý Albert Veliký a Albrecht z Valdštejna. Jako zajímavost

uvádíme, že jméno Adalbert se považuje za variantu jména *Vojtěch*, protože biskup Vojtěch přijal toto jméno při biřmování.²⁸

Bruno (překládá se jako „*snědý, opálený, brunet*“). Polskou obdobou je jméno *Brunon* a maďarskou *Brúnó*. V ostatních jazycích svůj tvar nemění.

Elvis (interpretuje se jako „*celý bílý*“). I v ostatních známých světových jazycích, mezi kterými můžeme připomenout angličtinu a němčinu, se vyskytuje ve stejné podobě. Nositelem tohoto jména byl slavný zpěvák Elvis Presley.

Ferdinand (jméno se k nám rozšířilo prostřednictvím španělštiny a překládá se jako „*odvaha k míru*“ nebo „*k jízdě se odvažující*“). Francouzským ekvivalentem je jméno *Fernand*, italským *Ferdinando*, španělským *Hernando*, polským *Ferdynand* a maďarským *Nándor*. Nositelem tohoto jména je například básník 20. století Ferdinand Peroutka.

Harald (znamená „*vojenská síla*“ nebo „*vládce vojska*“). Anglickou variantou je jméno *Harold*, francouzskou *Héraud* a italským *Araldo*.

1.2.6.2 Příklady germánských ženských jmen

Adéla (interpretuje se jako „*bytost ušlechtilá, vznešených způsobů, postavy*“). Slovenskou obdobou je jméno *Adela* nebo *Adelína*, německou *Adele*, ruskou *Adelina*, francouzskou *Adèle*, portugalskou *Adelia* a maďarskou *Adél*. Za českou variantu se kdysi považovalo jméno *Šlechtislava*. Jedná se též o zkráceninu jména *Adelheid*.

Edeltruda (znamená „*šlechtná síla, moc*“). Německou variantou je jméno *Adeltraud*, anglickou *Etheldreda* nebo *Audrey* a španělskou *Edeltrudis*. Zkráceninou jména je *Truda*.

Hedvika (překládá se jako „*vítězící v boji*“). Někdy se používá zkrácenina jména *Heda*. Německým ekvivalentem je *Hedwig* nebo *Hadewig*, italským *Edwige*, španělským *Edviga*, portugalským *Hedvigés*, maďarským *Hedvig*, polským *Jadwiga* a ruským *Jadviga*. Nositelkou tohoto jména je svatá Hedvika Slezská.

²⁸ Srov. KNAPPOVÁ, M. *Jak se bude jmenovat*. Praha: Academia, 1996. ISBN 80-200-0591-9, s. 60.

Klotylda (vykládá se jako „slavná bojovnice“). Srbochorvatskou podobou je jméno *Klotilda*, německou *Klothilde*, portugalskou *Clotilda*, francouzskou *Clothilde*, italskou *Clotilde* a maďarskou *Klotild*.

Ludvíka (znamená „slavný bojovník, proslavený v boji“). Jedná se o ženskou obdobu mužského jména *Ludvík*. Slovenskou variantou je jméno *Ludovíta*, polskou *Ludwika*, srbochorvatskou *Ljudevita*, francouzskou *Louise*, anglickou *Louisa*, španělskou *Ludovica*, italskou *Lodovica* nebo *Luigia*, holandskou *Lodevika* a maďarskou *Lujza*.

1.2.7 Jména orientálního původu

Tato jména se vyskytují hlavně u dětí, jejichž rodiče pocházejí z exotických krajin. Většinou jde o různé oblasti Afriky, Asie a jižní Ameriky. Musíme si však uvědomit speciální problematiku, kterou s sebou orientální jména přinášejí. Tím je především velké množství těchto jmen, jejich těžká evidovatelnost a absence souhrnných přehledů. Při volbě orientálního jména se hlavně uplatňují požadavky náboženské a rodinné. Často se vytvářejí též nová jména. Souvisí to především s okolnostmi, se kterými dítě přichází na svět. Někdy si také lidé své jméno během života změní.

1.2.7.1 Příklady jmen arabského původu:

Mužská: *Ahmed, Abdulláh, Bákir, Džamál, Enis, Fáchir, Ghassán, Háfiz, Chádir, Ibráhím, Jazíd, Karám, Lukmán, Madžíd, Násir, Omar, Radván, Saad, Šádí, Táhá, Umar, Vafsí, Záfir* apod.

Ženská: *Amela, Bahdža, Džamíla, Enisa, Farah, Habíba, Iffet, Kadrija, Lajla, Maha, Núha, Rábia, Saláma, Šáhina, Turkíja, Vian, Zahrá, Žian* apod.

1.2.7.2 Příklady jmen indického původu

Mužská: *Ajoy, Balavant, Čandar, Dáruka, Ganéš, Hari, Indar, Kédar, Lakšman, Madan, Nág, Prabhát, Rádžéndár, Svaran, Šankar, Udaj, Vidžaj* apod.

Ženská: *Anusúja, Čanda, Devi, Gaurí, Indira, Kamala, Lakšmí, Málavika, Naliní, Prem, Rukminí, Sangíta, Šánti, Tára, Uma* apod.

1.2.7.3 Příklady jmen iránského původu

Mužská: *Abúalí, Bábak, Čúbak, Dárá, Ehsán, Faráborz, Ganí, Hakím, Cháled, Jonos, Kámel, Lotfolláh, Madžíd, Náder, Olfat, Parván, Rámín, Sábět, Šabaz, Tarlán, Vámek, Zafar* apod.

Ženská: *Achtar, Bání, Delafrúz, Esmat, Farangís, Golbú, Habíbe, Chátún, Írándocht, Jásamín, Lále, Mahí, Narges, Parastú, Rana, Simín, Šabnáz, Túrán, Vis, Zarrír* apod.

1.2.7.4 Příklady jmen afghánského původu

Mužská: *Ahmadšán, Babrak, Dža'far, Hášim, Naim, Paštún, Said, Tímúr, Vadír, Zalmaj* apod.

Ženská: *Gulhótej, Kubrá, Mína, Nasrín, Parvín, Rahíma, Šamín, Vahída, Zargúna* apod.

1.2.7.5 Příklady jmen afrického (neislámského) původu

Mužská: *Ademola, Duro, Jau, Kobina, Odžo, Salako* apod.

Ženská: *Adebola, Efua, Já* apod.

1.2.7.6 Příklady jmen tureckého původu

Mužská: *Aga, Bayram, Cevah, Duran, Erim, Han, Kara, Nazim, Timur, Veli, Yasan, Zekai* apod.

Ženská: *Aiča, Begum, Cemile, Derin, Emine, Halide, Mimosa, Neriman, Olgun, Pamuk* apod.

1.2.7.7 Příklady jmen albánského původu

Mužská: *Arbán, Balán, Cirkél, Dardan, Enver, Flamur, Gazmír, Lartán, Mirán, Rinor, Tufár, Visár, Zamír* apod.

Ženská: *Ardiana, Bestáre, Darána, Era, Festíme, Gentiana, Jetáre, Lindita, Maldrita, Parvéra, Rinore, Sutore, Teuta, Vesíme, Zoglína* apod.

V předcházejících kapitolách jsme se pokusili nastínit historický vývoj a původ křestních jmen. Jak jsme si mohli povšimnout, jedná se o problematiku velmi rozsáhlou a zajímavou, kterou není možné celou v rámci této práce postihnout.

1.3 Jména a pranostiky

V této části diplomové práce se pokusíme dát do souvislosti křestní jména a pranostiky. Jen krátce se zmíníme o pojmu „*pranostika*“. V příloze pak uvedeme konkrétní příklady. V praktické části diplomové práce naznačíme možnosti využití pranostik ve výuce.

1.3.1 Charakteristika pranostik

Zaměříme se na objasnění významu slova *pranostika* a uvedeme rozdíly mezi pranostikou, pořekadlem, příslovím a pověrou.

Slovo *pranostika* znamená „*předpovídání budoucích počasí²⁹ a hvězdnatosti nebeské.*“³⁰ V současné době se slovo *pranostika* interpretuje jako lidové rčení, které se vyznačuje zájmem o počasí a přírodní jevy.

Pranostiky náleží do lidové slovesnosti. Nejdříve byly šířeny ústně - vyprávěním. Předávaly se z generace na generaci. Až poté, co jejich množství vzrostlo natolik, že si je lidé nemohli zapamatovat, začalo se s jejich zaznamenáváním. Nejstarší české pranostiky se objevovaly ve druhé polovině patnáctého století. Těžkosti se vyskytly při užívání tzv. gregoriánského kalendáře z roku 1582, který se používal do roku 1584. Další problémy nastaly při zavedení nového liturgického kalendáře, schváleného papežem Pavlem VI. dne 14. 2. 1969.

V souvislosti s lidovou slovesností nesmíme zapomenout uvést rozdíly mezi pranostikou, příslovím, pořekadlem a pověrou.

Pranostika znamená, jak už jsme uvedli výše, lidové rčení, které je charakteristické zájmem o počasí a přírodní jevy. Například: *Únor bílý, pole sílí. Na svatého Marka, sad' oharka.* I když dnes jsou pro nás pranostiky spíše úsměvnou

²⁹ Slovo počasí (znamená počasí) ponecháváme v původní podobě, jak je uvedeno v knize (viz poznámka 29).

³⁰ PROKEŠOVÁ, M. *Pranostiky a pořekadla aneb na sv. Simforosa řinčí v žitě ostrá kosa*. Ostrava: Refronis, 2006. ISBN 80-7329-135-5. s. 3.

záležitostí, pro naše předky znamenaly životní nutnost a moudrost. Jejich znalost byla součástí hospodaření, práce na poli apod. Tyto práce byly totiž v minulosti mnohem více než dnes závislé na počasí. Úspěch a kvalita záležely na povětrnostních podmínkách, které lidé nedokázali žádným způsobem ovlivnit. Alespoň měli na pomoc pranostiky, které jim říkaly, jaké počasí v tom určitém období mohou očekávat a jak se mají zařídit. Některé pranostiky byly též spojeny s katastrofami a přírodními úkazy, které si lidé nedokázali vysvětlit. Představovali si, že jsou způsobeny lidmi, kteří mají nadpřirozenou moc, jako různé vědmy, čarodějnice a čarodějové, ale též bytostmi, jež ovládají zemi, vodu, oheň a vzduch. Některé katastrofy, jako například hlad a neúroda, byly považovány za Boží trest za lidské hříchy.

Pranostiky se často pojí se svátkem určitého svatého patrona. Zde se objevuje jeden velký problém, který můžeme vidět v tom, že se svátky světců často mění. Buď se úplně zruší, nebo se přesunou k jinému datu.

Příslloví představuje ustálený výrok, který obsahuje obecně platnou zásadu nebo mravní ponaučení. Příkladem může být: *Bez práce nejsou koláče. Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.*

Pořekadlo je rčení, které vyjadřuje určitou životní zkušenost, ale na rozdíl od přísloví neobsahuje mravní ponaučení. Například *je to jakoby hrách na stěnu házel.* Od pranostiky se liší tím, že v sobě neskrývá předpověď do budoucnosti.

Pověru můžeme charakterizovat jako falešnou, nepodloženou víru v určitou věc. Jako příklad pověry můžeme uvést: *dávání rybí šupiny do peněženky.*

V této kapitole jsme charakterizovali význam slova *pranostika*. Pokusili jsme se též vyjádřit rozdíl mezi pranostikou, příslovím, pořekadlem a pověrou a rozdíly doložit na příkladech.

Praktická část

2 Obecně k praktické části

2.1 Cíl

Cílem praktického výzkumu bylo zjistit, jaké povědomí mají respondenti o svých křestních a birmovacích patronech. Dále jsme se pokoušeli zjistit frekvenci výskytu jednotlivých křestních jmen u žáků Základní školy Slavičín - Vlára, u žáků Základní školy Holešov, u obyvatel farnosti Slavičín a obyvatel farnosti Holešov. V neposlední řadě jsme chtěli zjistit, jak jsou respondenti se svým křestním jménem spokojeni, popř. jaké křestní jméno by zvolili.

2.2 Charakteristika výzkumného vzorku

První část výzkumu jsme prováděli u žáků druhého stupně Základní školy Slavičín - Vlára a tento výsledek jsme srovnávali s výsledky žáků Základní školy Holešov. Na Základní škole Slavičín - Vlára se výzkumu zúčastnilo 57 žáků druhého stupně, to znamená po jedné třídě z šestého, sedmého a devátého ročníku. Na Základní škole Holešov se výzkumu zúčastnilo 22 žáků druhého stupně.

Další typ výzkumu jsme prováděli ve farnosti Slavičín a ve farnosti Holešov, kde jsme se také pokusili o srovnání výsledků získaných v těchto farnostech. Ve farnosti Slavičín se výzkumu účastnilo 80 respondentů, ve farnosti Holešov 35 respondentů.

2.3 Metody výzkumu

Pro výzkum jsme použili metodu dotazníku, která se nám jevila pro tento typ výzkumu nejvhodnější. Dotazníkové šetření jsme vybrali zejména proto, že jsme předpokládali, že dotazníkovým šetřením získáme více pravdivých informací, a také pro přehledné vyhodnocení výsledků. Odpovědi na otázky byly anonymní. Pozornost jsme zaměřili na čtyři skupiny respondentů, a to na žáky Základní školy Slavičín - Vlára, žáky Základní školy Holešov, obyvatele farnosti Slavičín a obyvatele farnosti Holešov. Při výzkumu jsme použili dva typy dotazníkového šetření.³¹ První typ dotazníkového šetření sestával z dvanácti otevřených otázek. V odpovědích se měli respondenti vyjádřit k tomu, jestli jsou spokojeni se svým křestním jménem (pokud ne, tak uvést,

³¹ Viz příloha č. 3 a 4.

jaké jméno by zvolili), jestli ví něco o životě svého křestního patrona a také jestli znají nějakou pranostiku, která se váže k měsíci, kdy má svátek jejich křestní patron. Tento dotazník byl určen pro žáky druhého stupně základní školy.

Druhý typ dotazníkového šetření sestával z jedenácti otevřených otázek, ve kterých respondenti uváděli své znalosti o svých křestních a biřmovacích patronech. Dotazník byl určen pro obyvatele farnosti Slavičín a Holešov.

2.3 Popis vlastního výzkumu

V kapitole popisujeme průběh výzkumu na Základní škole Slavičín - Vlára a na Základní škole Holešov.

2.4.1 Popis výzkumu na Základní škole Slavičín-Vlára

Výzkum jsme prováděli u žáků šestého, sedmého a devátého ročníku Základní školy Slavičín - Vlára. Jedná se o jedinou základní školu ve Slavičíně, kterou mohou navštěvovat žáci druhého stupně základní školy. Dále se ve Slavičíně nacházejí dvě školy, které navštěvují žáci prvního stupně základní školy. U těchto žáků jsme, vzhledem k jejich nízkému věku a předpokládaným nedostatečným znalostem dané problematiky, tento výzkum neprováděli. Vlastní výzkum probíhal v hodinách českého jazyka, občanské a zdravotní výchovy. Při výzkumu byly většinou přítomny třídní učitelky. Žáci pracovali samostatně, aby byla zajištěna objektivnost výzkumu.

2.4.2 Popis výzkumu na Základní škole Holešov

Na Základní škole Holešov jsme výzkum prováděli u žáků šestého a osmého ročníku. Stejně jako v případě Základní školy Slavičín - Vlára jsme se rozhodli, že výzkum u žáků prvního stupně, vzhledem k jejich nízkému věku a předpokládaným nedostatečným znalostem, provádět nebudeme. Vlastní výzkum probíhal v hodinách náboženství. Domníváme se, že z toho důvodu plyne nízký počet respondentů. Žáci pracovali samostatně, ale u výzkumu byli též přítomni vyučující náboženství.

2.4.3 Popis výzkumu ve farnosti Slavičín

Výzkum ve farnosti Slavičín jsme prováděli po dohodě s místním knězem po nedělních bohoslužbách, při kterých lidé byli s výzkumem seznámeni. Po východu z kostela pak obdrželi dotazník, který doma vyplnili a přinesli do kostela, kde byla

umístěna označená schránka. Vzhledem k tomu, že lidé měli možnost dotazníky vyplňovat doma, domníváme se, že mohly být ovlivněny výsledky výzkumu.

2.4.4 Popis výzkumu ve farnosti Holešov

Uvedený výzkum jsme též prováděli po dohodě s místním knězem a pastorační asistentkou. Na rozdíl od farnosti Slavičín se výzkum neprováděl po nedělních bohoslužbách, ale v různých společenstvích, kam lidé z farnosti Holešov docházejí. Bohužel nevíme, nakolik můžeme pokládat znalosti obyvatel farnosti Holešov za objektivní, poněvadž někteří lidé vyplnili dotazníky přímo na místě (bez jakýchkoliv pomůcek), ale někteří si je brali domů, kde mohli použít různé informační zdroje. Vyplněné dotazníky respondenti odevzdali pastorační asistentce, která je nám předala.

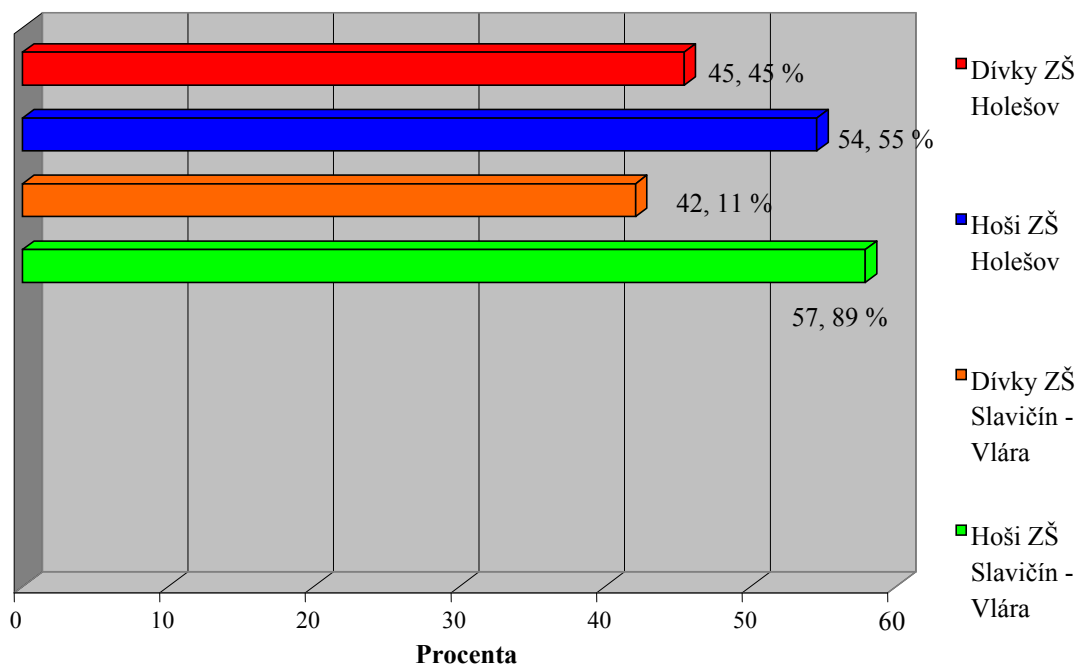
2.5 Výsledky výzkumu

2.5.1 Výsledky výzkumu na Základní škole Slavičín - Vlára

Otázka č. 1: Uved' své křestní jméno:

Pohlaví	%	
Hoši ZŠ Slavičín - Vlára	57,89	
Dívky ZŠ Slavičín - Vlára	42,11	
Hoši ZŠ Holešov	54,55	
Dívky ZŠ Holešov	45,45	

Graf č. 1 - Procentuální zastoupení mužského a ženského pohlaví u žáků základních škol

Hned v úvodu je třeba podotknout, že v grafech a tabulkách jsme uváděli údaje ze všech tří ročníků (šestý, sedmý a devátý) Základní školy Slavičín - Vlára, ale v komentářích údaje rozepisujeme podle jednotlivých ročníků. Na Základní škole

Slavičín - Vlára se výzkumu zúčastnilo celkem 57 žáků (24 dívek a 33 hochů) druhého stupně základní školy, a to šestého, sedmého a devátého ročníku. Žáci osmého ročníku se výzkumu nezúčastnili, jelikož se v době výzkumu konala soutěž pro žáky osmého ročníku. Výzkum jsme prováděli u 16 respondentů ze šestého ročníku (8 dívek a 8 hochů), 20 respondentů ze sedmého ročníku (11 dívek a 9 hochů) a 21 respondentů z devátého ročníku (5 dívek a 16 hochů). U žáků šestého ročníku se nejčastěji vyskytovala tato chlapecká jména: *David, Jan, Kryštof, Lukáš, Marek, Pavel, Radim, Rostislav*³², a z dívčích jmen: *Iveta, Jana, Johana, Kateřina, Markéta, Monika, Šárka a Veronika*. V sedmém ročníku jsme zaznamenali jména: *Angelo, David (2)*³³, *Patrik, Milan, Miroslav, Petr, Tomáš (2)*. U děvčat v sedmém ročníku se vyskytují jména: *Adéla, Adriana, Andrea, Aneta, Barbora, Jana, Jolana, Lenka, Martina, Tereza (2)*. V devátém ročníku se u hochů vyskytují jména: *Čestmír, David, Jan, Jaromír, Jaroslav, Lukáš, Marek, Martin, Michal, Miroslav, Petr (2), Roman, Stanislav, Šimon (2)* a z dívčích jmen: *Hana, Kateřina, Marcela, Tereza a Veronika*.

Na Základní škole Holešov se výzkumu zúčastnilo celkem 22 žáků (10 dívek a 12 chlapců) druhého stupně základní školy, a to šestého a osmého ročníku. Žáci devátého ročníku se výzkumu nezúčastnili, protože výzkum jsme prováděli při výuce náboženství a žáci tohoto ročníku výuku náboženství nenavštěvují. Výzkum jsme prováděli u 11 respondentů ze šestého ročníku (5 dívek a 6 chlapců) a 11 respondentů z osmého ročníku (5 dívek a 6 chlapců). U žáků šestého ročníku uvádíme z chlapeckých jmen tato jména: *Dominik, Jan, Ladislav, Martin, Ondřej (2)* a z dívčích: *Anna, Ivana, Jana, Renata a Veronika*. V osmém ročníku se u chlapců vyskytují jména: *Josef, Ladislav, Lukáš, Michal, Oldřich, Tomáš* a z dívčích jmen: *Jana, Kamila, Leona, Kateřina (2)*.

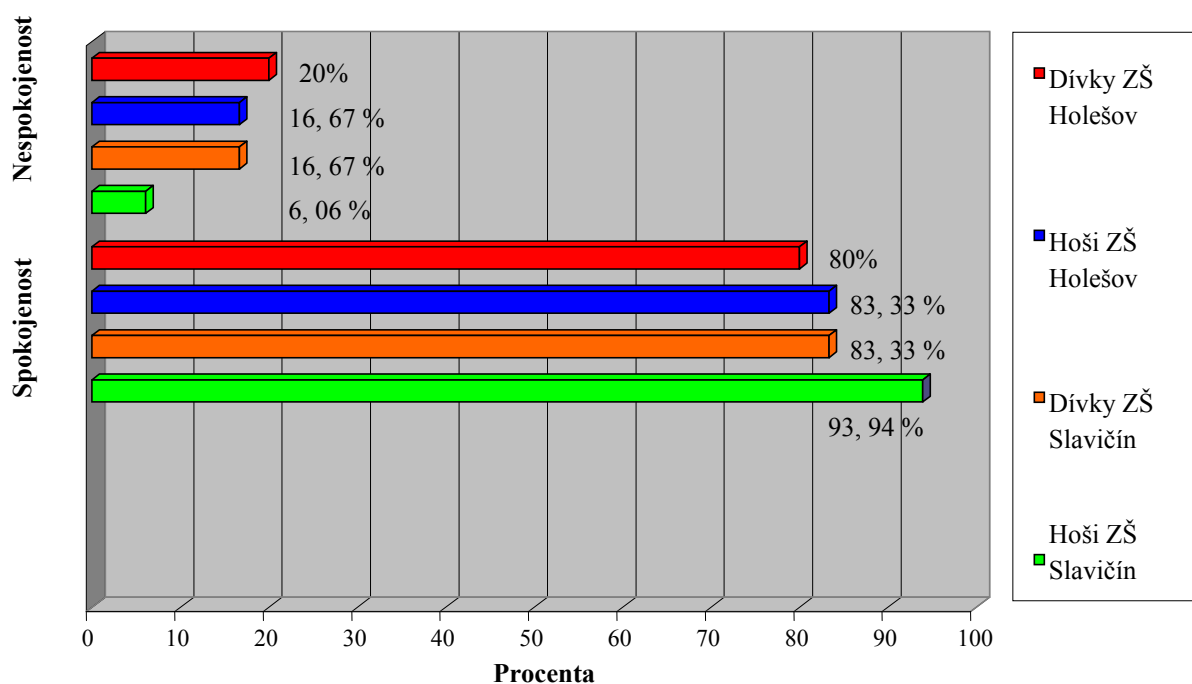
³² Jména vždy uvádíme v abecedním pořadí.

³³ V závorce popisujeme, kolik respondentů má dané jméno.

Otázka č. 2: Líbí se ti tvoje jméno?

Tabulka č. 2 - Spokojenost s křestním jménem u žáků základních škol		
Pohlaví	Spokojenost (%)	Nespokojenost (%)
Hoši ZŠ Slavičín - Vlára	93,94	6,06
Dívky ZŠ Slavičín - Vlára	83,33	16,67
Hoši ZŠ Holešov	83,33	16,67
Dívky ZŠ Holešov	80	20

Graf č. 2 - Spokojenost s křestním jménem u žáků základních škol

Z celkového počtu 57 respondentů ZŠ Slavičín - Vlára je 51 respondentů se svým křestním jménem spokojeno a jen 6 respondentů je se svým křestním jménem nespokojeno. U žáků šestého ročníku můžeme uvést, že jedna dívka byla se svým jménem nespokojena a 7 dívek bylo se jménem spokojeno. Ve vzorku hochů byl jeden hoch se jménem nespokojen, 7 hochů bylo se jménem spokojeno. Dívka, která není se svým jménem spokojena, se jmenuje *Monika* a hoch, jemuž se jeho křestní jméno nelíbí, se jmenuje *Radim*. U žáků sedmého ročníku jsou 2 dívky se jménem

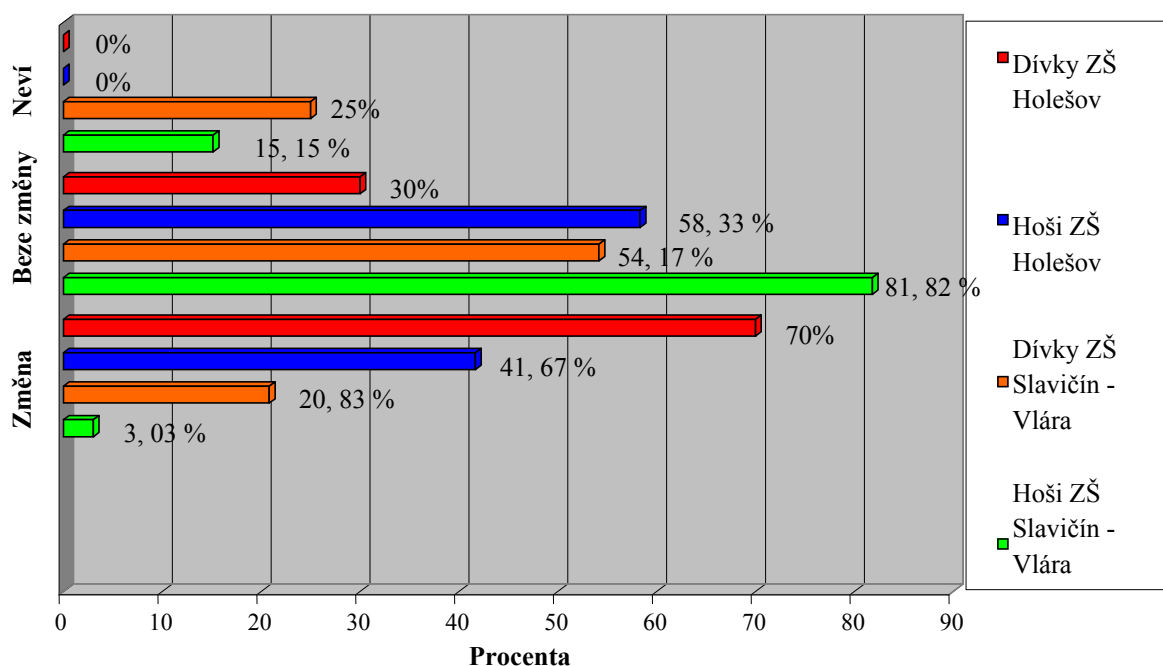
nespokojeny a 9 je se jménem spokojeno. Jedná se o dívky jménem *Martina* a *Adriana*. U hochů sedmého ročníku je jeden nespokojen, jde o hochá, který se jmenuje *Tomáš*; 8 hochů je se svým jménem spokojeno. V devátém ročníku je jedna dívka, jménem *Hana*, se svým křestním jménem nespokojena, ostatní 4 dívky jsou se svým křestním jménem spokojeny. Všech 16 hochů v devátém ročníku je se svým jménem spokojeno.

Co se týká dívek ze šestého ročníku ZŠ Holešov, které se zúčastnily výzkumu, 3 z nich se jejich křestní jména líbí a 2 dívkám se křestní jména nelíbí. Spokojeny se svým křestním jménem jsou dívky jménem *Jana*, *Renata* a *Veronika* a nespokojeny se svým křestním jménem jsou dívky, které se jmenují *Anna* a *Ivana*. Jaká jména by tyto 2 dívky zvolily, uvádíme v komentáři u otázky číslo 3. V případě hochů ze stejného ročníku je pouze jeden hoch (jménem *Martin*) se svým křestním jménem nespokojen. Ostatní hoši, jejichž jména zní: *Dominik*, *Jan*, *Ladislav*, *Ondřej* (2), jsou se svým jménem spokojeni. Co se týká dívek v osmém ročníku, všem dívkám, které se jmenují *Jana*, *Kamila*, *Kateřina* (2) a *Leona*, se křestní jméno líbí. U hochů v osmém ročníku je situace úplně stejná jako u hochů v šestém ročníku. Pouze jeden hoch (jménem *Oldřich*) je se svým jménem nespokojen.

Otázka č. 3: Jestliže se ti tvoje jméno nelíbí, jak by ses chtěla jmenovat?

Tabulka č. 3 - Volba jiného křestního jména u žáků základních škol			
Pohlaví	Změna (%)	Beze změny (%)	Neví (%)
Hoši ZŠ Slavičín - Vlára	3,03	81,82	15,15
Dívky ZŠ Slavičín - Vlára	20,83	54,17	25
Hoši ZŠ Holešov	41,67	58,33	0
Dívky ZŠ Holešov	70	30	0

Graf č. 3 - Volba jiného křestního jména u žáků základních škol

Jak už jsme uvedli v předchozí otázce, pouze jedna dívka ze šestého ročníku ZŠ Slavičín - Vlára je se svým jménem nespokojena. Dívka se jmenuje *Kateřina*, ale raději by se chtěla jmenovat *Ludmila*. Pět dívek ze šestého ročníku, jejichž jména jsou: *Jana*, *Johana*, *Markéta* a *Šárka* nevědí, jestli by chtěly své jméno změnit. Zbývající 2 dívky ze šestého ročníku, *Iveta* a *Veronika*, by si své jméno ponechaly. U hochů ze šestého ročníku je situace obdobná jako u dívek, protože pouze jeden hoch, *Radim*, by své křestní jméno změnil, a to na jméno *David*. Dva hoši, jejichž jména zní *Jan* a *Kryštof*, nevědí, zda by své jméno změnili nebo ne. Zbývajících 5 hochů ze šestého ročníku, *David*, *Lukáš*, *Marek*, *Pavel* a Rostislav by své jméno nevyměnili. V sedmém ročníku by 3 dívky (*Adéla*, *Martina* a *Adriana*) své jméno změnily na jména: *Anna*, *Ester*, *Lenka* a *Vanessa*. Ostatní dívky, jejichž jména jsou *Andrea*, *Aneta*, *Barbora*, *Jana*, *Jolana*, *Lenka*, *Tereza* (2), by si ponechaly své současné křestní jméno. Ve vzorku hochů stejného ročníku, pouze jeden hoch, jménem *Tomáš*, by místo svého jména volil jméno *Cyril*. Zbývajících 8 hochů, *Angelo*, *David* (2), *Milan*, *Miroslav*, *Patrik*, *Petr* a *Tomáš* by své jméno nezměnilo. V devátém ročníku by si jedna dívka, která se jmenuje *Hana*, vybrala jméno *Sofie*. Ostatní 4 dívky, *Kateřina*, *Marcela*, *Tereza* a *Veronika*, jsou se svým jménem spokojeny. V případě hochů ze stejného ročníku, jen

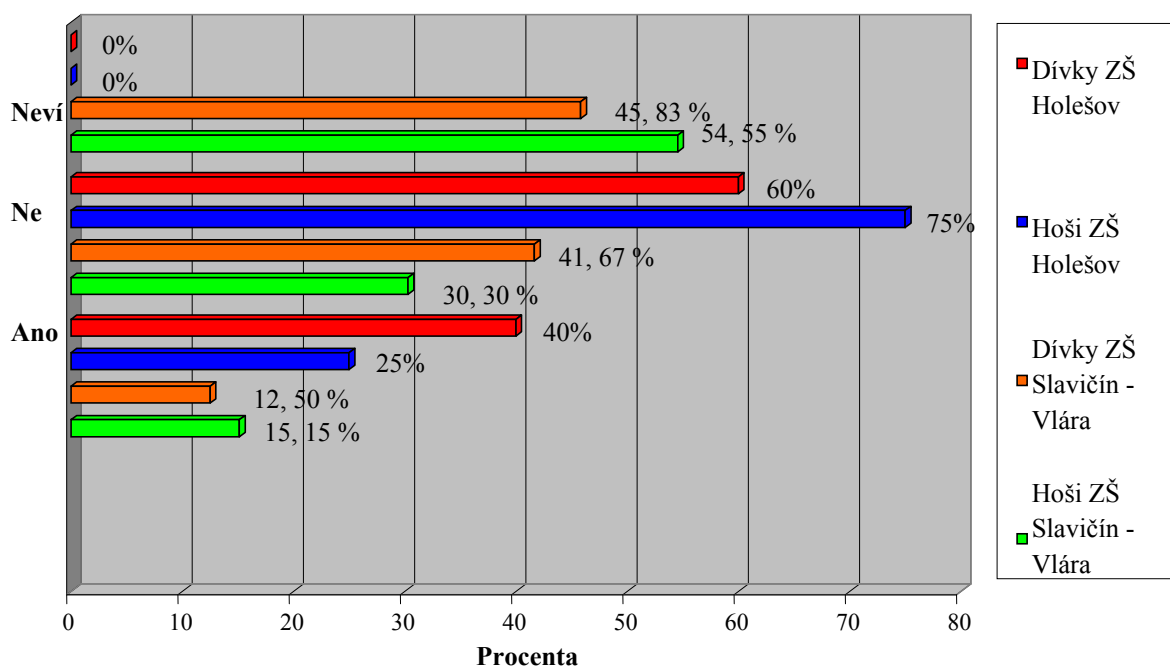
2 hoši, *Čestmír* a *David*, u svého jména váhají, zbývajících 14 hochů by své jméno nezměnilo.

Na Základní škole Holešov jsou 2 dívky ze šestého ročníku se svým křestním jménem nespokojeny. Přesto ale i další dívky by si zvolily jiné křestní jméno. Dívka jménem *Anna* by si vybrala jména *Amanda* a *Miriam*; dívka jménem *Ivana* jméno *Erika*; dívka, která se jmenuje *Veronika*, by volila jméno *Aneta* a dívka, jejíž jméno zní *Renata*, by se chtěla jmenovat *Monika*. Co se týká hochů ze stejného ročníku, tak pouze jeden z nich je svým jménem nespokojen. Hoch se jmenuje *Martin* a chtěl by se jmenovat *Jiří*. Dvěma hochům ze šestého ročníku se jejich křestní jméno sice líbí, ale přesto by volili jména jiná. Hoši se jmenují *Dominik* a *Jan* a vybrali by si jména *John* a *Jack*. Všem dívkám z osmého ročníku se jejich křestní jméno sice líbí, přesto ale některé napsaly, že by si vybraly jména jiná. Dívka, jménem *Kateřina*, by se chtěla jmenovat *Veronika* nebo *Nikola*. Dívka, která se jmenuje *Leona*, by volila jména *Kristýna* a *Klára*. Dívka jménem *Jana* by si vybrala jméno *Karin*, a dokonce, jak uvádí, nějaké japonské jméno, např. *Eyoko-ehan*. Co se týká hochů z osmého ročníku, hoch jménem *Michal* uvedl, že by se chtěl jmenovat *Charlie* a hoch, který se jmenuje *Oldřich*, by volil jméno *Záškodník*.

Otázka č. 4: Dostal/a jsi při křtu druhé jméno? - Jestliže ano, uveď je:

Tabulka č. 4 - Druhé křestní jméno u žáků základních škol			
Pohlaví	Ano (%)	Ne (%)	Neví (%)
Hoši ZŠ Slavičín - Vlára	15,15	30,30	54,55
Dívky ZŠ Slavičín - Vlára	12,50	41,67	45,83
Hoši ZŠ Holešov	25	75	0
Dívky ZŠ Holešov	40	60	0

Graf č. 4 - Druhé křestní jméno u žáků základních škol

V šestém ročníku ZŠ Slavičín - Vlára pouze jedna dívka, jménem *Kateřina*, obdržela při křtu druhé křestní jméno³⁴, které zní *Milada*. Zbývajících 7 dívek druhé křestní jméno nemá. Domníváme se, že je to proto, že se ke křesťanské víře hlásí jen velmi málo žáků. Dávat druhé křestní jméno bylo obvyklé spíše ve starší generaci, ale často si můžeme povšimnout, že se tento trend vrací i dnes. Pět hochů ze šestého ročníku, *Jan*, *Kryštof*, *Lukáš*, *Pavel* a *Rostislav*, si nejsou jisti, jestli mají druhé křestní jméno nebo ne. Zbývajících 3 hoši, jménem *David*, *Marek* a *Radim* druhé křestní jméno nedostali. Deset dívek ze sedmého ročníku, jejichž jména jsou *Adéla*, *Adriana*, *Andrea*, *Aneta*, *Barbora*, *Jana*, *Jolana*, *Lenka*, *Martina* a *Tereza*, neví, zda dostaly druhé křestní jméno. Dívka jménem *Tereza* druhé jméno nemá. Dva hoši ze stejného ročníku, *David* a *Tomáš*, dostali při křtu jména *Vojtěch* a *Václav*³⁵. Jeden hoch sice druhé křestní jméno dostal, ale nemůže si vzpomenout jaké. Zbývajících 6 hochů neví, jestli mají druhé jméno. Ve vzorku žáků devátého ročníku, jenom 2 dívky mají druhé křestní jméno. Tyto dívky se jmenují *Hana* a *Veronika* a jejich druhá jména zní *Jaroslava*

³⁴ Druhé křestní jméno se někdy dostává při křtu. Může to být jméno kmotra /y. Například děvče se jmenuje Marie a při křtu obdrží ještě jméno Anna.

³⁵ V tomto případě neuvádíme jména podle abecedy, ale podle toho, ke komu patří, tzn. David dostal druhé jméno Vojtěch a Tomáš dostal druhé jméno Václav. Stejný postup používáme u dalších podobných případů.

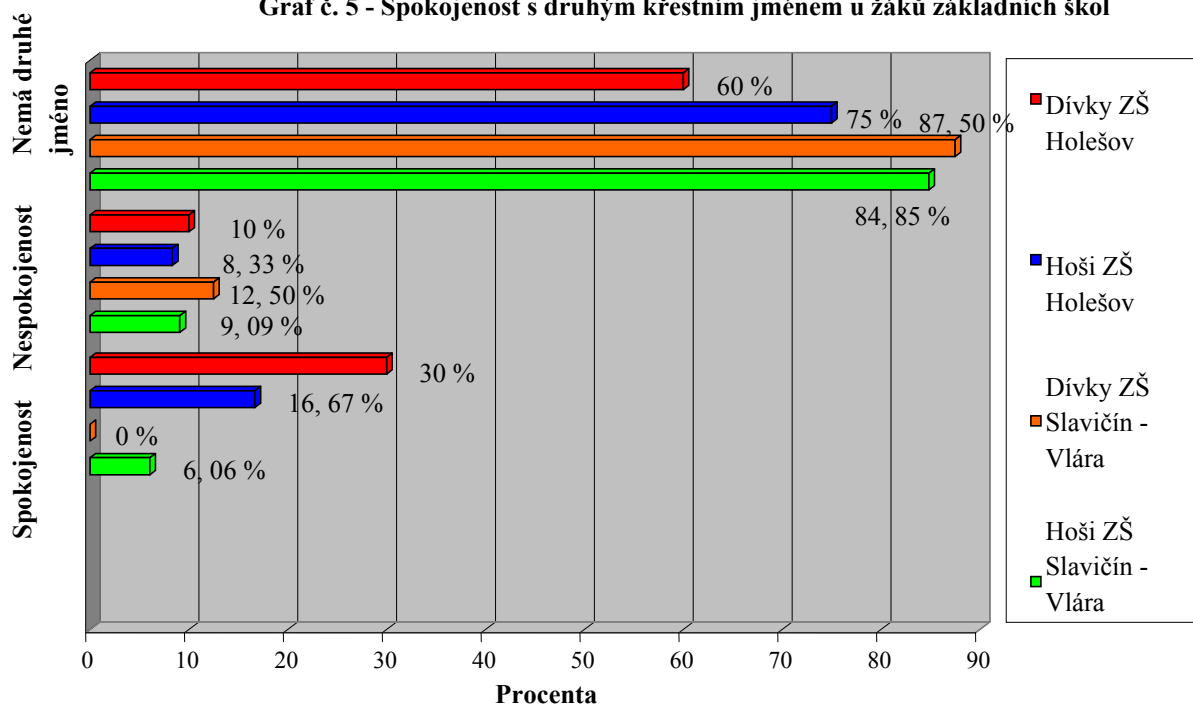
a *Libuše*. Jedna dívka, jménem *Kateřina*, neví, zda obdržela druhé jméno nebo ne. Zbývající 2 dívky, *Marcela* a *Tereza*, druhé křestní jméno nedostaly. Jeden hoch z devátého ročníku, jménem *Miroslav*, dostal jméno *Roman*. Hoch, který se jmenuje *Michal*, druhé jméno dostal také, ale nepamatuje si ho. Devět hochů, jejichž jména jsou: *Čestmír*, *David*, *Jan*, *Marek*, *Martin*, *Petr* (2) a *Šimon* (2), neví, jestli mají druhé křestní jméno nebo nemají. Zbývajících 5 hochů, *Jaromír*, *Jaroslav*, *Lukáš*, *Roman* a *Stanislav*, druhé křestní jméno nedostalo.

V případě dívek ze šestého ročníku ZŠ Holešov, 3 dívky mají druhé křestní jméno a 2 dívky druhé křestní jméno nemají. Dívky, které druhé křestní jméno dostaly, se jmenují *Anna*, *Jana* a *Renata* a jejich druhá křestní jména jsou *Bronislava* a *Marie* (2). Co se týká hochů ze šestého ročníku ZŠ Holešov, tak pouze hoch jménem *Jan* obdržel druhé křestní jméno *František*. U dívek z osmého ročníku jenom jedné dívce, která se jmenuje *Kamila*, dali rodiče druhé křestní jméno *Martina*. Z celkového počtu 6 hochů z osmého ročníku, kteří se zúčastnili výzkumu, pouze 2 hoši obdrželi druhé křestní jméno. Hoši se jmenují *Ladislav* a *Michal* a jejich druhá křestní jména zní *Alois* a *Karel*.

Otázka č. 5: Líbí se ti tvoje jméno, které jsi dostal/a při křtu?

Tabulka č. 5 - Spokojenost s druhým křestním jménem u žáků základních škol			
Pohlaví	Spokojenost (%)	Nespokojenost (%)	Nemá druhé jméno (%)
Hoši ZŠ Slavičín - Vlára	6,06	9,09	84,85
Dívky ZŠ Slavičín - Vlára	0	12,50	87,50
Hoši ZŠ Holešov	16,67	8,33	75
Dívky ZŠ Holešov	30	10	60

Graf č. 5 - Spokojenost s druhým křestním jménem u žáků základních škol

V šestém ročníku dostala jedna dívka druhé křestní jméno *Milada*, ale s tímto jménem není spokojena. Ostatních 7 dívek druhé křestní jméno neobdrželo. Čtyři hoši ze šestého ročníku nevědí, jestli mají druhé jméno, a 4 hoši ze stejného ročníku druhé jméno nedostali. V sedmém ročníku 10 dívek neví, jestli obdrželo druhé křestní jméno. Jedna dívka druhé jméno nemá. Pouze 2 hoši sedmého ročníku mají druhé křestní jméno. Hochu, který dostal druhé křestní jméno *Václav*, se toto jméno líbí, ale tomu, který obdržel druhé jméno *Vojtěch*, se jméno nezamlouvá. Šest hochů ze stejného ročníku neví, jestli mají druhé jméno. Jeden hoch druhé křestní jméno nedostal. Dvě dívky z devátého ročníku dostaly druhá křestní jména, *Jaroslava* a *Libuše*, ale ani jedné z nich se tato jména nelíbí. Jedna dívka, jménem *Kateřina*, neví, jestli má druhé křestní jméno. Zbývající 2 dívky z devátého ročníku druhé křestní jméno nemají. Co se týká hochů ze stejného ročníku, jeden hoch, který se jmenuje *Miroslav*, dostal jméno *Roman* a je s tímto jménem spokojený. Deset hochů neví, jestli má druhé křestní jméno a 5 hochů druhé křestní jméno neobdrželo.

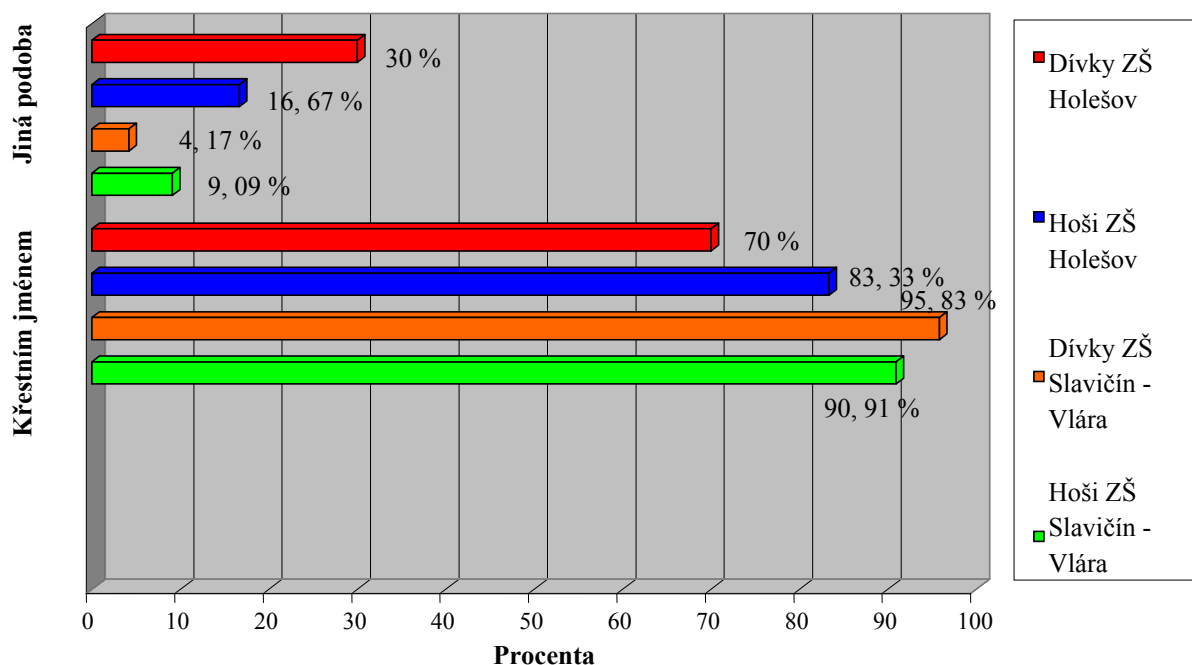
Na Základní škole Holešov 3 dívky ze šestého ročníku dostaly druhé křestní jméno. Všechny 3 dívky jsou se svým druhým jménem spokojeny. Ostatní dívky druhé křestní jméno nemají. Ve vzorku hochů ze šestého ročníku pouze jeden obdržel druhé

křestní jméno *František*. Tento hoch je se svým druhým jménem spokojen. V případě dívek z osmého ročníku, je situace stejná jako u hochů ze šestého ročníku. Jenom jedna dívka dostala druhé křestní jméno *Martina*. Dívka je s tímto jménem spokojena. U hochů ze stejného ročníku pouze 2 hoši dostali druhé křestní jméno. První hoch má druhé jméno *Alois* a je s tímto jménem spokojen, druhý hoch má druhé jméno *Karel* a se jménem není spokojen. Zbývající hoši druhé křestní jméno nemají.

Otázka č. 6: Jak ti říkají doma?

Tabulka č. 6- Domácí podoby křestního jména u žáků základních škol		
Pohlaví	Křestním jménem (%)	Jiná podoba (%)
Hoši ZŠ Slavičín - Vlára	90,91	9,09
Dívky ZŠ Slavičín - Vlára	95,83	4,17
Hoši ZŠ Holešov	83,33	16,67
Dívky ZŠ Holešov	70	30

Graf č. 6 - Domácí podoby křestního jména u žáků základních škol

U dívek ze šestého ročníku ZŠ Slavičín - Vlára pouze jedné říkají jinak, než domácí podobou jejího jména. Tato dívka se jmenuje *Kateřina* a říkají jí *Škrčku*. Ale jak uvádí, občas jí říkají i *Kačko* nebo *Kačenko*. U zbývajících 7 dívek používají rodinní příslušníci následující domácí podoby jmen: *Ivčo, Ivi, Jani, Jančo, Jačko, Jaňuš, Johčo, Johanko, Markétko, Moni, Verčo*³⁶. Podotýkáme, že uvádíme jen ty podoby, které se liší od křestního jména. Například pokud dívce říkají *Jano*, tak zde tuto podobu neuvádíme. Z neobvyklých variant jména se u hochů ze šestého ročníku vyskytuje *Guma* a *Hejsek*. Jedná se o hochu, který se jmenuje *Lukáš*. Jinak se u hochů ze šestého ročníku vyskytují tyto domácí podoby jmen: *Jeňo, Luketko, Luline, Pájo, Rostiku* a *Rost'o*. V sedmém ročníku uvádějí dívky, že je doma oslovují těmito podobami: *Adélko, Aduš, Ájo, Andy, Anet, Baru, Jani, Janičko, Terezko, Joli, Joluš, Rio* a *Terko*. Jeden hoch (jménem *Tomáš*) ze sedmého ročníku v dotazníku uvedl, že mu doma říkají *Bazmeku*. Jinak hoši uváděli následující podoby jmen: *Angi, Milošu* (tuto podobu uvádíme, protože hoch se jmenuje *Milan* a ne *Miloš*), *Mirečku, Pa'o, Pe'o* a *Tome*. U dívek z devátého ročníku nacházíme tyto varianty jmen: *Hani, Haničko, Kači, Katko, Marci, Terezko, Terko, Verčo, Vero, Veru, Verunko*. Jeden hoch ze stejného ročníku, který se jmenuje *Čestmír*, uvádí, že mu doma říkají *Juniore*. Zbývajících 15 hochů napsalo, že rodinní příslušníci používají tyto podoby jmen: *Honzíku, Honzo, Jardo, Járo, Jarečku, Jarku, Lukine, Mirku, Mišo, Peco, Pe'o, Romosi, Staníku, Šimdo, Šimousi*.

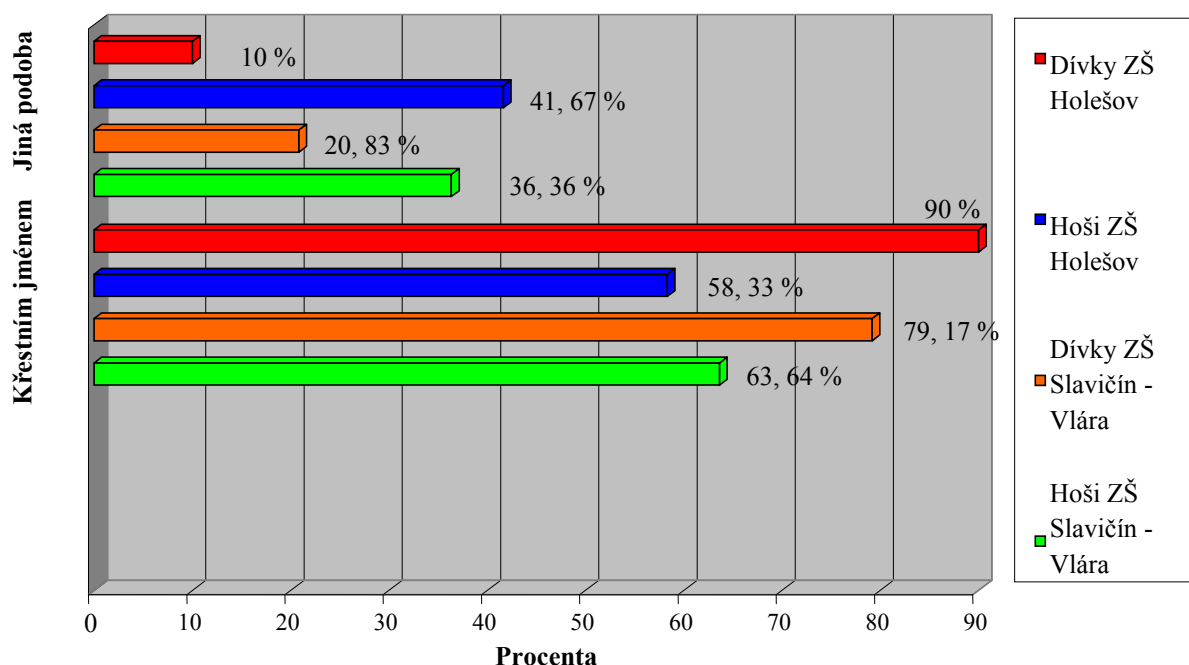
V případě dívek ze šestého ročníku ZŠ Holešov, jenom jedné říkají jinak, než zní její křestní jméno. Dívka se jmenuje *Veronika* a říkají jí *Bucifátku, Korunko* a *Papriko*. Kromě toho ji oslovují *Verčo, Veri* a *Verunko*. Zbývajícím dívkám doma říkají *Ani, Ivi, Reni, Renčí, Renčo, Reni* a *Reňuško*. Hochy ze šestého ročníku ZŠ Holešov rodiče doma oslovují: *Domčo, Honzo, Lad'o, Niku, Ondro* (2). V případě, že rodiče žáka oslovují stejně, jak zní podoba jeho jména (např. *Dominiku*), tak zde tuto podobu neuvádíme. Jedné dívce z osmého ročníku ZŠ Holešov, která se jmenuje *Kateřina*, doma říkají *Beruško*. Jinak ji oslovují *Katko* a *Ká'o*. Dívka, jménem *Jana*, dokonce na otázku, jak ji doma oslovují, uvedla, že jí říkají „*Uklid' to!*“ Ostatním dívkám z osmého ročníku doma říkají *Kamčo, Kami, Katko, Lei, Leo, Leonko, Leontýnko*. Co se týká hochů z osmého ročníku ZŠ Holešov, tak jim doma říkají *Ladíku, Lad'o, Mišo, Pepíku* a *Tome*.

³⁶ Také v tomto případě uvádíme abecední pořadí domácích podob křestních jmen. Podotýkáme, že pokud je to možné, uvádíme domácí podoby vždy v 5. pádě jednotného čísla.

Otázka č. 7: Jak ti říkají kamarádi?

Tabulka č. 7 - Jak říkají kamarádi žákům základních škol		
Pohlaví	Křestním jménem (%)	Jiná podoba (%)
Hoši ZŠ Slavičín - Vlára	63,64	36,36
Dívky ZŠ Slavičín - Vlára	79,17	20,83
Hoši ZŠ Holešov	58,33	41,67
Dívky ZŠ Holešov	90	10

Graf č. 7 - Jak říkají kamarádi žákům základních škol

Ve vzorku dívek z šestého ročníku ZŠ Slavičín - Vlára, jenom 3 dívkám, jejichž jména zní *Iveta*, *Markéta* a *Monika*, kamarádi říkají jinak, než zní jejich křestní jméno. Tyto podoby křestního jména jsou: *Čestmíre*, *Jirko* a *Bořku*³⁷. U ostatních dívek ze stejného ročníku se vyskytují následující podoby jmen: *Ivčo*, *Ivetinko*, *Ivetko*, *Ivi*,

³⁷ Zajímavé je, že žáci oslovují dívky mužskými jmény. Domníváme se, že by to mohlo být způsobeno tím, že mají dívky nějaký vzor, který nese toto jméno, popř. to může být způsobeno tím, že dívky se chtějí vyrovnat spolužákům mužského pohlaví.

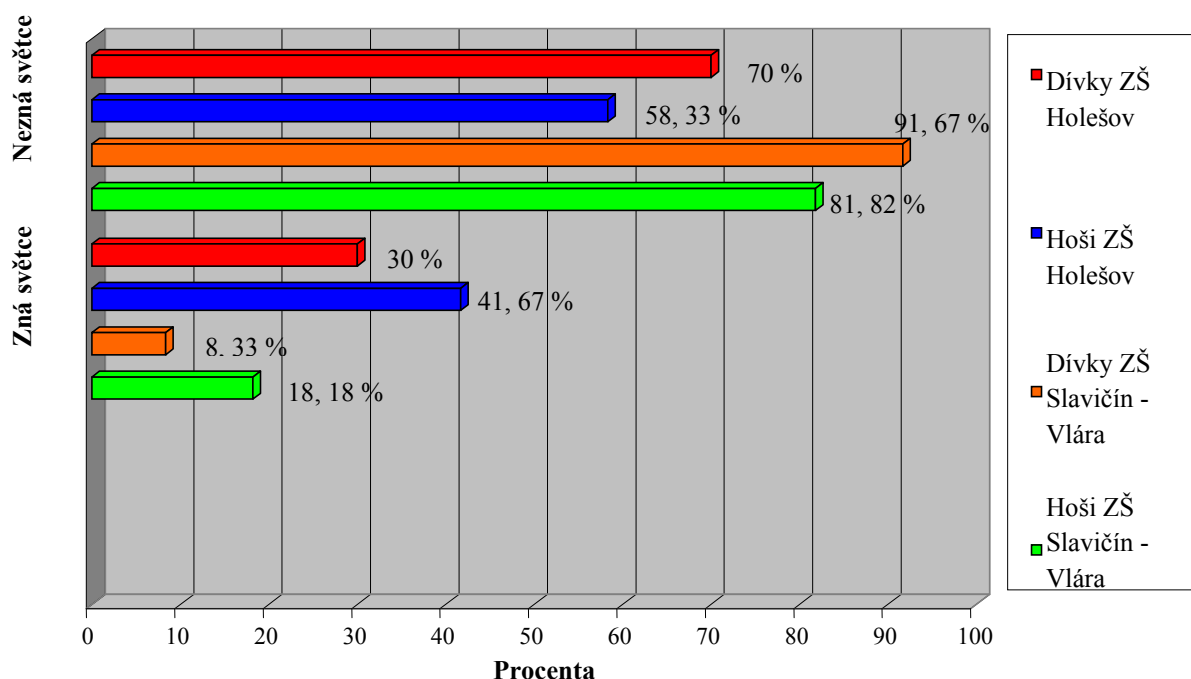
Jančo, Jani, Johčo, Kachno, Katy, Marke, Marki, Šári, Verčo. Jeden hoch ze šestého ročníku, jménem *Lukáš*, uvedl, že mu kamarádi říkají *Hejku*. Ostatní hochy kamarádi oslovují těmito podobami: *Jéňo, Kryšote, Lukine, Pájo, Rostine, Rosťo*. Dvěma dívkám ze sedmého ročníku říkají kamarádi přezdívkou, a to: dívce jménem *Andrea* říkají *Pájo* a dívce jménem *Adéla* říkají *Škvore*. Ostatní dívky uvedly tyto podoby: *Adri, Anet, Barunko, Jančo, Jani, Janko, Joluš, Leni, Terčo, Terez, Teri, Terko*. Dva hoši ze stejného ročníku, jménem *Milan* a *Tomáš*, uvádějí, že jim kamarádi říkají *Čoldo* a *Timbukto*. Ostatní hoši napsali následující varianty jmen: *Miro, Paťo, Peco, Tome*. Co se týká dívek z devátého ročníku, jedné dívce jménem *Tereza* říkají kamarádi *Veverko*. Jinak se u dívek z devátého ročníku vyskytují podoby jmen: *Gani, Hančo, Hani, Háňo, Haňu, Kati, Katko, Kato, Kaťulinko, Macíku, Macku, Vejule, Verísku, Verulísku, Verunko*. Z neobvyklých podob křestního jména u hochů z devátého ročníku můžeme uvést: *Arnošte (Jaromír), Botis, Minasi (Šimon), Cardo (Marek), Čeňku, Čéno* (hoch se jmenuje *Čestmír*), *Evžene (Michal), Huliku (Roman), Kačere (Lukáš), Mikšo (David)*. Zbývajících 8 hochů napsalo následující varianty jmen. *Jardo, Járo, Johny, Mates, Miro, Peco, Stanco, Staňo, Šimeku, Šimdo, Peco*.

Všem dívkám ze šestého ročníku ZŠ Holešov, které se zúčastnily výzkumu, kamarádi říkají různými podobami jejich křestního jména. Tyto podoby zní *Ani, Ivanko, Ivčo, Ivi, Veri, Renčo, Rend'o, Reni, Reňuš*. Jeden hoch ze šestého ročníku, jménem *Ondřej*, uvedl, že mu kamarádi říkají *Sousedo*. Jinak ho oslovují *Ondro*. Ostatním hochům z tohoto ročníku říkají *Andy, Domčo, Honzo, Lad'o a Niku*. Ve vzorku dívek z osmého ročníku, jedna dívka jménem *Jana* uvedla, že ji kamarádi oslovují *Eyoko, Janifo, Kiro, Mello* a *Nighahayami Kohaku Nushi*. Zbývajícím dívkám z osmého ročníku kamarádi říkají *Kačko, Kamčo, Kami, Kamko, Katko, Káťo, Leo, Leonko*. Hoši z osmého ročníku uvedli, že jim kamarádi říkají *Lad'o, Pepe* a *Tome*.

Otázka č. 8: Víš, koho je patronem světec, po kterém máš křestní jméno?

Tabulka č. 8 - Znalost patronátu křestního patrona u žáků základních škol		
Pohlaví	Zná světce (%)	Nezná světce (%)
Hoši ZŠ Slavičín - Vlára	18,18	81,82
Dívky ZŠ Slavičín - Vlára	8,33	91,67
Hoši ZŠ Holešov	41,67	58,33
Dívky ZŠ Holešov	30	70

Graf č. 8 - Znalost patronátu křestního patrona u žáků základních škol

Na Základní škole Slavičín - Vlára se výzkumu zúčastnilo 8 dívek šestého ročníku, ale ani jedna z těchto dívek nezná svého křestního patrona. Domníváme se, že je to způsobeno tím, že tyto dívky pocházejí z nevěřících rodin a že nenavštěvují výuku náboženství. Může to být také způsobeno tím, že se dívky ve věku 11 - 12 let o problematiku svatých patronů obvykle nezajímají. V případě hochů ze šestého ročníku je situace stejná jako u dívek. U dívek ze sedmého ročníku pouze jedna dívka, jménem *Tereza*, ví, že má jméno po *svaté Terezi*, ale jinak o této svätici neví nic. Ostatní dívky své křestní patronky neznají. U hochů stejného ročníku jsme zaznamenali znalosti lepší,

poněvadž 5 hochů ví o svých křestních patronech „alespoň něco“. Jejich jména jsou: *David* („svatý David“), *Patrik* („patron Irska“), *Petr* („po apoštolovi svatém Petrovi“), *Tomáš* („svatý apoštol“; „byl patronem jakéhosi apoštola“).³⁸ Co se týká dívek z devátého ročníku Základní školy Slavičín - Vlára, pouze jedna dívka ví, že jí rodiče dali křestní jméno po *svaté Kateřině*. Zbývající dívky o své křestní patronce neví nic. V případě hochů je situace stejná jako u dívek, protože jen jeden hoch ví, že se jmenuje po *svatém Petrovi*. Ostatní hoši o svých patronech nevědí nic.

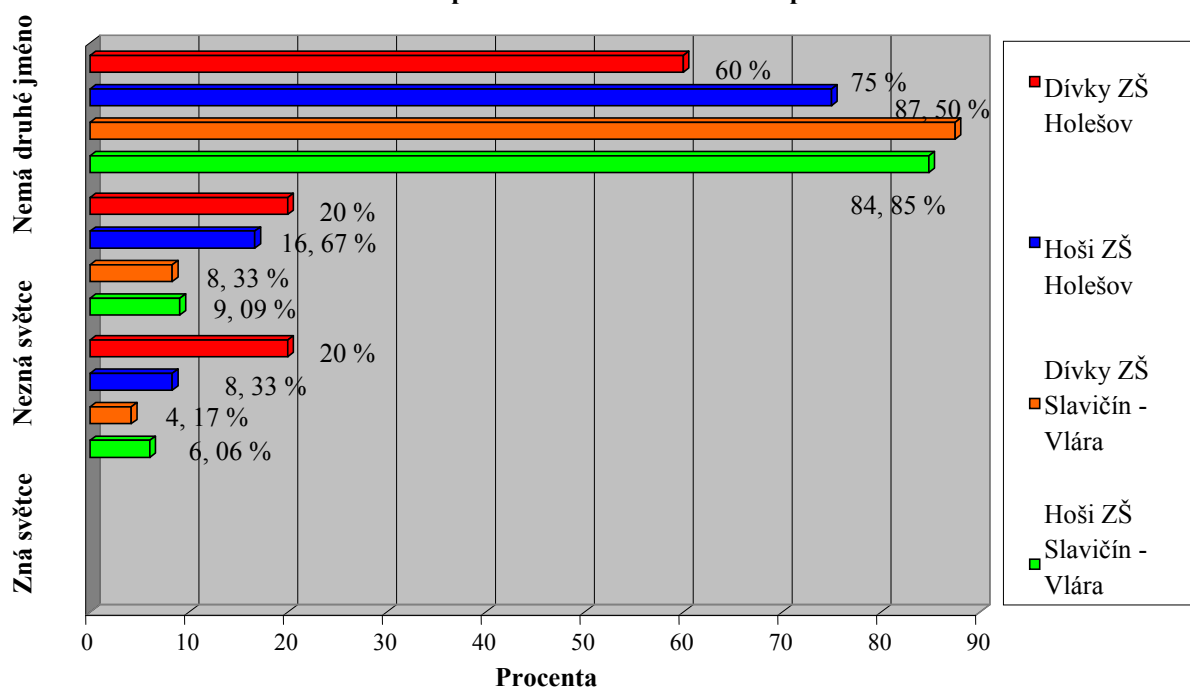
Na Základní škole Holešov se výzkumu zúčastnilo 5 dívek šestého ročníku, ale pouze 2 dívky ví o své křestní patronce alespoň něco. Jedna dívka ví, že má jméno po *svaté Anně*, druhá dívka sice uvedla, že svou křestní patronku zná, ale nic víc o ní nevedla. Tato dívka se jmenuje *Jana*. Ostatní dívky jménem *Ivana*, *Renata* a *Veronika* svou křestní patronku neznají. Domníváme se, příčiny neznalosti jsou obdobné jako v případě žáků Základní školy Slavičín - Vlára. To, že někteří žáci navštěvují výuku náboženství, ještě nemusí znamenat, že své křestní patrony znají. V případě hochů ze šestého ročníku je situace obdobná jako u dívek. Tři hoši svého křestního patrona znají a 3 hoši svého křestního patrona neznají. První hoch uvedl, že má jméno po *svatém Dominiku Saviovi*; druhý hoch jménem *Martin* uvedl, že jde o patrona vojáků a třetí hoch sice napsal, že svého patrona zná, ale nic o něm nevedl. Co se týká dívek z osmého ročníku, je situace ještě horší, poněvadž jenom jedna dívka, která se jmenuje *Jana*, ví, že má jméno po *svaté Janě z Arku*, o které uvedla, že je to patronka vojáků. Zbývající dívky z tohoto ročníku své křestní patronky neznají. U hochů ze stejného ročníku je situace lepší. Hoch, který se jmenuje *Josef*, napsal, že jeho patron je patronem truhlářů. Hoch, jménem *Michal*, uvedl, že má jméno po *archandělovi Michaelovi*. Ostatní hoši z osmého ročníku nevědí o svém křestním patronovi nic.

³⁸ V závorce uvádíme údaje, které žáci napsali do dotazníků.

Otázka č. 9: Víš, koho je patronem světec, po kterém máš své druhé jméno?

Tabulka č. 9 - Znalost patronátu druhého křestního patrona u žáků základních škol			
Pohlaví	Zná světce (%)	Nezná světce (%)	Nemá druhé jméno (%)
Hoši ZŠ Slavičín - Vlára	6,06	9,09	84,85
Dívky ZŠ Slavičín - Vlára	4,17	8,33	87,50
Hoši ZŠ Holešov	8,33	16,67	75
Dívky ZŠ Holešov	20	20	60

Graf č. 9 - Znalost patronátu druhého křestního patrona u žáků základních škol

Z celkového počtu 8 dívek ze šestého ročníku ZŠ Slavičín - Vlára, které se zúčastnily výzkumu, pouze jedna dívka dostala druhé křestní jméno, které zní *Milada*. Dívka však o tomto jménu neví nic. Domníváme se, že je to proto, že uvedené jméno nemá po žádné svaté patronce, ale po své kmotře. Ve vzorku hochů ze šestého

ročníku ani jeden neobdržel druhé křestní jméno. V sedmé třídě ani jedna dívka nemá druhé křestní jméno. Co se týká hochů stejného ročníku, 3 hoši obdrželi druhé křestní jméno. Pouze 2 z nich vědí, „alespoň něco“ o svém patronovi. Hoch, jehož druhé křestní jméno je *Vojtěch*, ví, že *svatý Vojtěch* je patronem města Slavičín a kostela ve Slavičíně. Další hoch má druhé jméno *Václav* a ví, že se jedná o *svatého Václava*. Třetí z hochů neví, jak jeho druhé jméno zní. V případě dívek z devátého ročníku dostaly jen 2 druhé křestní jméno. První dívka má druhé jméno *Jaroslava* a druhá dívka *Libuše*. Dívka, která má druhé jméno *Jaroslava*, uvedla, že jde o jméno její kmotry. Druhá dívka o původu svého druhého jména nemá tušení. V případě hochů z devátého ročníku, jen 2 hoši obdrželi druhé křestní jméno, ale jeden z nich ani neví, jak jeho druhé jméno zní. Druhý hoch má jméno *Roman*, ale o svém patronovi nic neví.

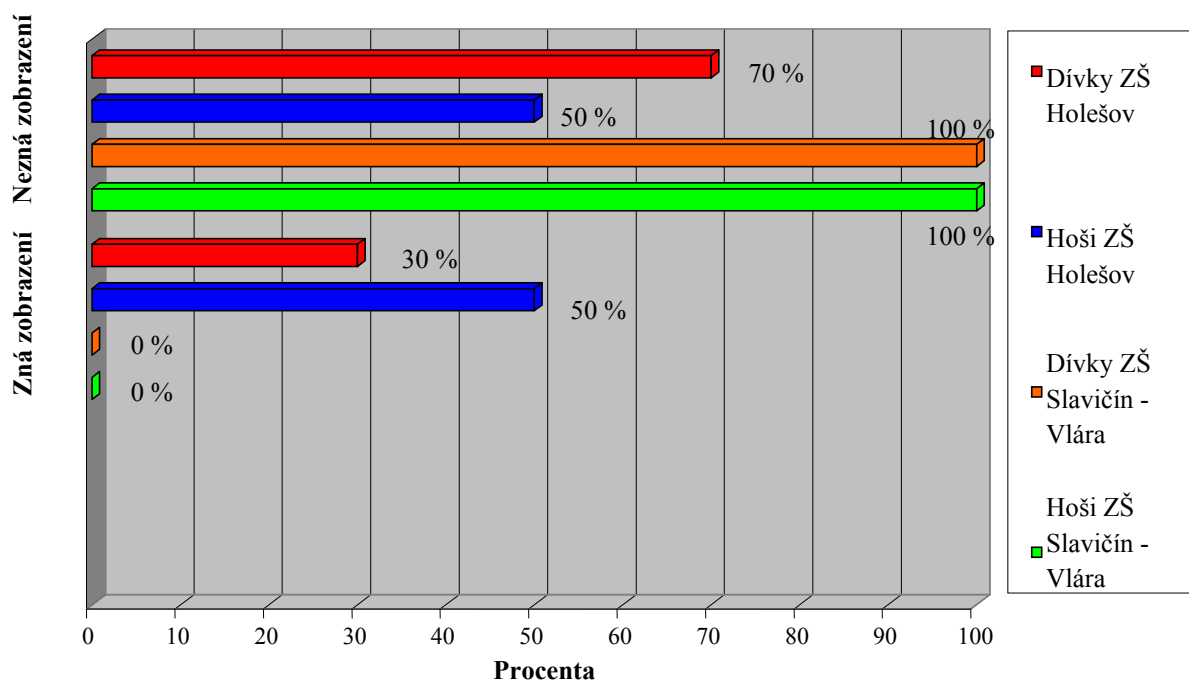
Na Základní škole Holešov jenom 3 dívky obdržely druhé křestní jméno. Jsou to tato jména: *Bronislava*, *Marie* (2)³⁹. Pouze jedna dívka, která má druhé křestní jméno *Marie*, uvedla, že svou patronku zná. Bohužel ale neuvedla, co o této patronce ví. Zbývající dívky druhé křestní jméno nemají. U hochů ze šestého ročníku pouze jeden dostal druhé křestní jméno *František*. Napsal, že jeho patron je ochráncem přírody. Ostatní hoši druhé křestní jméno nedostali. Ve vzorku dívek z osmého ročníku je situace stejná, protože jenom jedna dívka má druhé křestní jméno *Martina*. Uvedla, že se jedná o *svatého Martina*. Zbývající dívky z osmého ročníku napsaly, že druhé křestní jméno nemají. V případě hochů z osmého ročníku, 2 hoši mají druhé křestní jméno. Jde o jména *Alois* a *Karel*. Ani jeden z hochů o svých patronech neví nic. Ostatní hoši ze stejného ročníku druhé křestní jméno nemají.

³⁹ Křestní jména těchto dívek jsme uvedli u otázky číslo 4.

Otázka č. 10: Víš, jak bývá tvůj křestní patron zobrazován? Pokud ano, můžeš napsat nebo nakreslit:

Tabulka č. 10 - Znalost zobrazení křestního patrona u žáků základních škol		
Pohlaví	Zná zobrazení (%)	Nezná zobrazení (%)
Hoši ZŠ Slavičín - Vlára	0	100
Dívky ZŠ Slavičín - Vlára	0	100
Hoši ZŠ Holešov	50	50
Dívky ZŠ Holešov	30	70

Graf č. 10 - Znalost zobrazení křestního patrona u žáků základních škol

Ve vzorku dívek ze šestého ročníku ZŠ Slavičín - Vlára, ani jedna z nich neví, jak bývá její křestní patron zobrazován. U hochů je situace stejná. Jména dívek tohoto ročníku zní.: *Iveta, Jana, Johana, Kateřina, Markéta, Monika, Šárka* a *Veronika* a hochů: *David, Jan, Kryštof, Lukáš, Marek, Pavel, Radim, Rostislav*. Příčiny neznalosti mohou být pravděpodobně stejné jako v případě celkové neznalosti svatých patronů. V případě dívek ze sedmého ročníku, jejichž jména jsou: *Adéla, Adriana, Andrea, Aneta, Barbora, Jana, Jolana, Lenka, Martina, Tereza (2)*, jsou úplně totožné

se znalostmi dívek šestého ročníku. U hochů ze sedmého ročníku jsou znalosti stejné jako u dívek. Jména těchto hochů zní: *Angelo, David (2), Milan, Miroslav, Patrik, Petr, Tomáš (2)*. Dívky z devátého ročníku, které se zúčastnily výzkumu, se jmenují *Hana, Kateřina, Marcela, Tereza a Veronika*, ale ani jedna z nich neví, jak bývá její křestní patronka zobrazována. Ani jeden hoch z deváté třídy, jejichž jména jsou: *Čestmír, David, Jan, Jaromír, Jaroslav, Lukáš, Marek, Martin, Michal, Miroslav, Petr (2), Roman, Stanislav a Šimon (2)* nezná zobrazení svého křestního patrona.

V případě dívek ze šestého ročníku ZŠ Holešov ani jedna neví, jak bývá její křestní patrona zobrazována. Tyto dívky se jmenují *Anna, Ivana, Jana, Renata a Veronika*. U hochů ze stejného ročníku je situace lepší. Hoch, který se jmenuje *Jan*, napsal, že jeho patron bývá zobrazován „*klečíc pod křížem s Pannou Marií*“.⁴⁰ Hoch, jménem *Ondřej*, uvedl, že patron bývá vyobrazen „*s křížem tvaru X a s provazy kolem rukou*.“ Třetí hoch se jmenuje *Martin* a napsal, že jeho patron bývá zpodobňován jako „*rytíř na bílém koni*.“ Ostatní hoši ze šestého ročníku, jejichž jména zní *Dominik, Ladislav a Ondřej*, zobrazení svého křestního patrona neznají. U dívek z osmého ročníku 2 dívky uvedly, že znají zobrazení své křestní patronky. Obrázky, které dívky nakreslily, přikládáme v příloze číslo 5. Jedna z těchto dívek se jmenuje *Jana*⁴¹ a druhá *Kateřina*⁴². Zbývající dívky, jež se jmenují *Kamila, Kateřina a Leona*, zobrazení své křestní patronky neznají. Pokud jde o hochy z osmého ročníku, tak jeden hoch, jménem *Oldřich* napsal, že jeho patron bývá zobrazován „*v podobě býka*.“ Jiný hoch, který se jmenuje *Michal*, uvedl, že jeho patron je zobrazován jako „*vůdce vojska, s křídly a jako voják*.“ Ostatní hoši ze stejného ročníku, jménem *Josef, Ladislav, Lukáš a Tomáš*, neznají zobrazení svého křestního patrona.

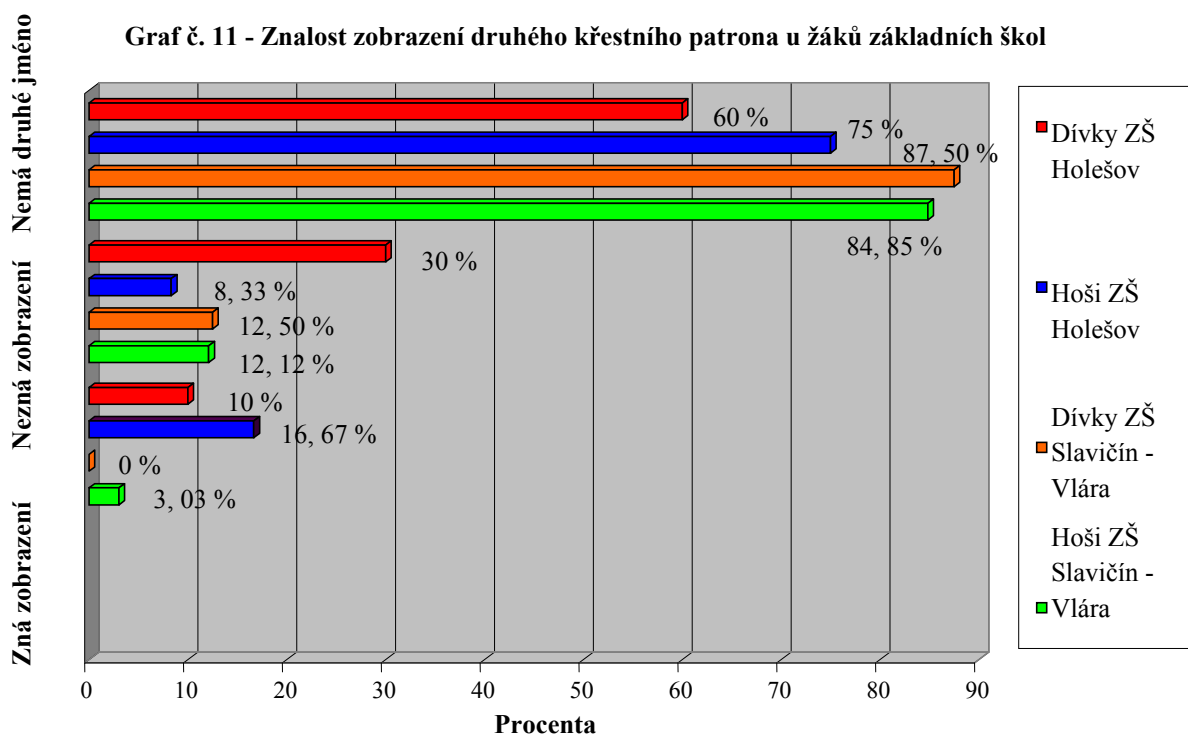
⁴⁰ Podotýkáme, že zde uvádíme přesně to, co respondenti napsali do dotazníků.

⁴¹ Obrázek číslo 2 v příloze číslo 5.

⁴² Obrázek číslo 3 v příloze číslo 5.

Otázka č. 11: Víš, jak bývá zobrazován patron, po kterém máš své druhé jméno? Pokud ano, můžeš napsat nebo nakreslit:

Tabulka č. 11 - Znalost zobrazení druhého křestního patrona u žáků základních škol			
Pohlaví	Zná zobrazení (%)	Nezná zobrazení (%)	Nemá druhé jméno (%)
Hoši ZŠ Slavičín - Vlára	3,03	12,12	84,85
Dívky ZŠ Slavičín - Vlára	0	12,5	87,5
Hoši ZŠ Holešov	16,67	8,33	75
Dívky ZŠ Holešov	10	30	60

U dívek ze šestého ročníku ZŠ Slavičín – Vlára, jen jedna dívka dostala při křtu druhé křestní jméno *Milada*. Zobrazení své křestní patronky však nezná. Ostatní dívky druhé křestní jméno nemají. Ani jeden hoch ze stejného ročníku neobdržel druhé křestní jméno. Ve vzorku dívek ze sedmého ročníku je situace stejná jako u hochů v šestém ročníku. Žádná nemá druhé křestní jméno. Tři hoši ze sedmého ročníku mají druhé

křestní jméno. Jeden z nich neví, jak jeho druhé jméno zní, zbývající 2 hoši mají jména *Václav* a *Vojtěch*. Kresbu hochů, jehož druhé jméno je *Václav*⁴³, přikládáme v příloze.⁴⁴ V devátém ročníku mají 2 dívky druhé křestní jméno *Jaroslava* a *Libuše*, ale žádná z těchto dívek nezná zobrazení své křestní patronky. Ostatní dívky tohoto ročníku druhé křestní jméno nedostaly. V případě hochů ze stejného ročníku, 2 z nich obdrželi druhé křestní jméno, ale jen jeden hoch ví, že se druhým křestním jménem jmenuje *Roman*. Zobrazení svého patrona ale nezná. Druhý hoch si ani nepamatuje, jak jeho druhé křestní jméno zní. Zbývající hoši druhé křestní jméno nemají nebo o tom nevědí.

Na Základní škole Holešov 3 dívky dostaly druhé křestní jméno. Ale pouze dívka, která má druhé křestní jméno *Marie*, napsala, že se jedná o „*Matku Boží*.“ Jak bývá zobrazována, bohužel neuvedla. Zbývající dívky buď druhé křestní jméno nemají, nebo zobrazení své patronky neznají. Z hochů stejného ročníku, kteří se zúčastnili výzkumu, jenom jeden hoch obdržel druhé křestní jméno *František*. Uvedl, že jeho patron bývá vyobrazován „*s ptáčky*.“ Ostatní hoši druhá křestní jména nemají. U dívek z osmého ročníku je situace naprosto stejná jako u hochů ze šestého ročníku, jelikož jenom jedné dívce dali rodiče druhé křestní jméno *Martina*. Dívka ale bohužel zobrazení svého patrona nezná. Zbývající dívky druhé křestní jméno nedostaly. V případě hochů z osmého ročníku, 2 hoši dostali druhé křestní jméno *Alois* a *Karel*. Ten hoch, jehož druhé jméno je *Karel*, napsal, že jeho patron bývá zobrazován „*jako voják*.“ Druhý hoch zobrazení svého patrona nezná. Ostatní hoši druhé křestní jméno neobdrželi.

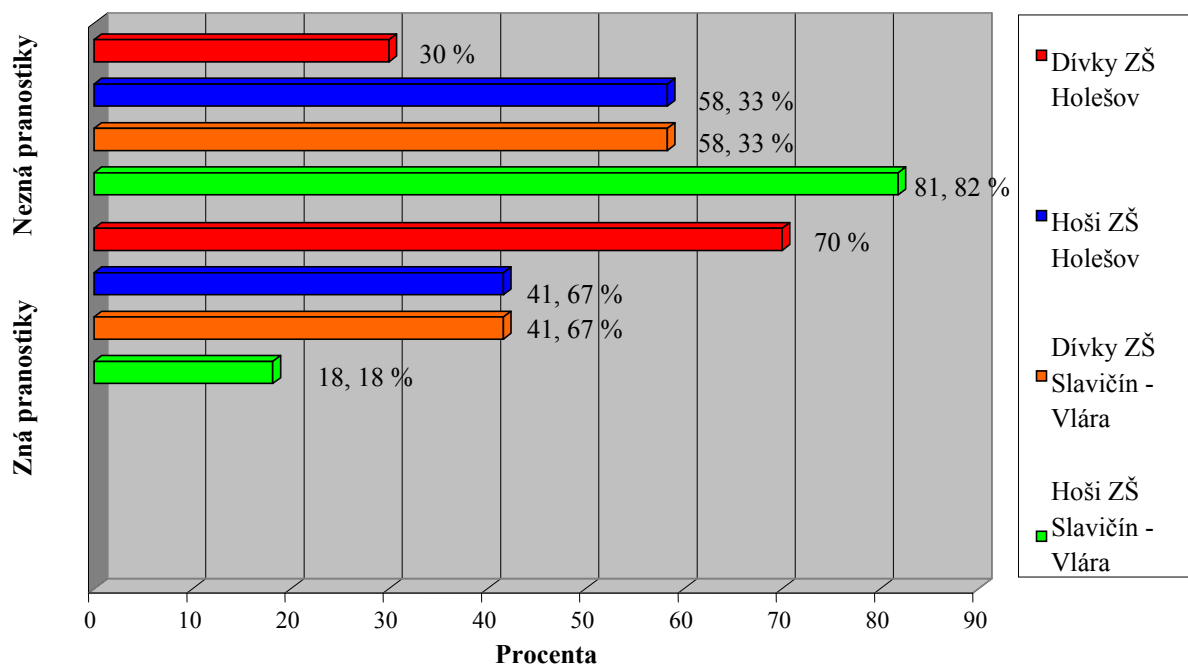
⁴³ Obrázek číslo 1 v příloze číslo 5.

⁴⁴ Viz příloha číslo 5.

Otázka č. 12: Znáš nějaké pranostiky, které se vztahují k měsíci, ve kterém máš svátek? (Příklad: březen- *na svatého Řehoře, čápi letí od moře*)

Tabulka č. 12 - Znalost pranostik u žáků základních škol		
Pohlaví	Zná pranostiky (%)	Nezná pranostiky (%)
Hoši ZŠ Slavičín - Vlára	18,18	81,82
Dívky ZŠ Slavičín - Vlára	41,67	58,33
Hoši ZŠ Holešov	41,67	58,33
Dívky ZŠ Holešov	70	30

Graf č. 12 - Znalost pranostik u žáků základních škol

Co se týká znalostí pranostik u dívek ze šestého ročníku ZŠ Slavičín - Vlára, pouze 2 dívky znají pranostiky, které se vztahují k měsíci, kdy má svátek jejich křesťní patron. Tyto pranostiky zní: „*Únor bílý, pole sílí.*“ a „*Kateřina na blátě, Vánoce na ledě; Kateřina na ledě, Vánoce na blátě*⁴⁵.“ Ostatní dívky pranostiky neznají. V případě hochů ze šestého ročníku je situace ještě horší, jelikož ani jeden z nich

⁴⁵ Podotýkáme, že uvádíme znění pranostik, jak je žáci napsali do dotazníků.

pranostiky nezná. Pravděpodobně je to způsobeno tím, že problematika pranostik není ve školách dostatečně probírána. V dalších kapitolách této práce proto uvádíme náměty pro práci s pranostikami při výuce. U dívek ze sedmého ročníku je situace lepší, protože alespoň 4 dívky nějaké pranostiky znají. Jedná se o tyto pranostiky: „*Březen, za kamna vlezem.*“; „*Duben, ještě tam budem.*“; „*Únor bílý, pole sílí.*“; „*Svatá Markyta vodí žence do žita.*“ a „*Zapláče-li Markyta, bude deště dosyta.*“ Hoši ze stejného ročníku znají pranostiky: „*Březen, za kamna vlezem.*“; „*Duben, ještě tam budem.*“ a „*Na svatého Řehoře sedlák ještě neoře.*“ V případě dívek z devátého ročníku, 3 dívky znají pranostiky: „*Duben, ještě tam budem.*“ a „*Únor bílý, pole sílí.*“ Ve vzorku hochů z devátého ročníku, jen 2 hoši znají pranostiky: „*Duben, ještě tam budem.*“ a „*Martin přijede na bílém koni.*“

U dívek ze šestého ročníku ZŠ Holešov, jež se zúčastnily výzkumu, jenom 2 dívky znají pranostiky, které zní „*Duben, ještě tam budem.*“; „*Na svatého Jiří, vylézají hadi a štíři.*“ a „*Studený máj, v stodole ráj.*“ Tyto dívky se jmenují *Ivana* a *Jana*. Ostatní dívky ze šestého ročníku nevedly žádné pranostiky, které se vztahují k měsíci, kdy má svátek jejich křestní patron. V případě hochů ze stejného ročníku, je situace ještě horší, jelikož ani jeden z nich pranostiky nezná. Dívky z osmého ročníku uvedly, že znají pranostiky „*Svatá Kateřina na blátě, Vánoce na ledě.*“; „*Studený máj, v stodole ráj.*“; „*Kateřina na ledě, Vánoce na blátě.*“ a „*Březen, za kamna vlezem.*“ Jména dívek jsou *Kateřina*, *Jana*, *Kateřina*, *Kamila* a *Leona*. Hoši z osmého ročníku napsali, že znají následující pranostiky „*Únor bílý, pole sílí.*“; „*Čistý nový měsíc v říjnu slubuje pěknou vinnou žeň.*“; „*Po svaté Tereze mráz po střechách leze.*“; „*Duben, za kamnami ještě budem.*“ Jeden hoch dokonce uvedl pranostiku „*Září, na léto jde stáří.*“, ale domníváme se, že se nejedná o pranostiku, ale o úryvek písně Zdeňka Svěráka a Jaroslava Uhlíře.

2.5.2 Srovnání výsledků obou základních škol

V podkapitole provedeme srovnání výsledků výzkumu v obou základních školách, tzn. na Základní škole Slavičín - Vlára a na Základní škole Holešov. Nejdříve vyhodnotíme, jak si žáci dané školy počínali v jednotlivých položkách a následně se pokusíme o celkové srovnání. Jelikož jsme procentuální hodnoty zaznamenali do tabulek a grafů, nebudeme je již uvádět.

V položce číslo jedna jsme zjišťovali účast respondentů mužského a ženského pohlaví. Na Základní škole Slavičín - Vlára se výzkumu zúčastnilo 33 hochů, na Základní škole Holešov se zúčastnilo 12 hochů. Na Základní škole Slavičín - Vlára se výzkumu zúčastnilo 24dívek a na Základní škole Holešov 10 dívek. Účast dívek i hochů, byla větší na Základní škole Slavičín - Vlára.

V položce číslo 2 bylo naším cílem zjistit, jestli jsou respondenti spokojeni se svým křestním jménem. Na Základní škole Slavičín - Vlára je se svým jménem spokojeno 31 hochů, na Základní škole Holešov se křestní jméno líbí 10 hochům. Ve vzorku dívek se spokojenost vyskytuje u 20 dívek, které navštěvují Základní školu Slavičín-Vlára, a 8 dívek, jež navštěvují Základní školu Holešov. Nespokojenost je patrná u 2 hochů Základní školy Slavičín - Vlára a 2 hochů Základní školy Holešov. Co se týká dívek, tak 4 dívky ze Základní školy Slavičín - Vlára a dvě dívky ze Základní školy Holešov jsou se svým jménem nespokojeny. Na Základní škole Slavičín - Vlára je spokojenost se jménem větší u respondentů mužského pohlaví. Pokud jde o spokojenost mezi respondenty mužského a ženského pohlaví na Základní škole Holešov, je situace stejná jako u respondentů Základní školy Slavičín - Vlára, tzn. hoši jsou se svým křestním jménem více spokojeni než dívky.

V položce číslo 3 jsme se chtěli dozvědět, jaké křestní jméno by si respondenti zvolili. Tato jména uvádíme v komentářích příslušným položkám. Na Základní škole Slavičín - Vlára by si 5 dívek zvolilo jiné křestní jméno, 5 dívek u svého jména váhá a 14 dívek by si své jméno ponechalo. Ve vzorku hochů by si 2 hoši vybrali jiné křestní jméno, 4 hoši u svého jména váhají a 27 hochů by si jiné jméno nezvolilo. Pokud jde o mužské respondenty Základní školy Holešov, je situace následující: 5 hochů by si zvolilo jiné jméno a 7 hochů by si své jméno ponechalo⁴⁶. Ve vzorku dívek by si 9 respondentek vybralo jiné jméno, jedna respondentka by si své jméno ponechala. Celkově tedy můžeme říci, že na obou základních školách by více chtěly změnit své křestní jméno dívky.

V položce číslo 4 nás zajímalo, jestli mají respondenti i druhé křestní jméno. Na Základní škole Slavičín - Vlára 3 dívky druhé křestní jméno obdržely, 11 dívek neví,

⁴⁶ Podotýkáme, že údaje se liší od předcházející otázky, protože i ti respondenti, kteří uvedli, že jsou se svým jménem spokojeni, by si vybrali jiné křestní jméno.

jestli má druhé křestní jméno a 10 dívek druhé křestní jméno neobdrželo. Ve vzorku hochů 5 respondentů má druhé křestní jméno, 20 hochů neví a 8 hochů druhé křestní jméno nemá. Co se týká respondentů Základní školy Holešov, tak ve vzorku dívek 5 respondentek druhé křestní jméno má a 3 respondentky druhé křestní jméno nemají. Ve vzorku hochů 3 respondenti druhé křestní jméno mají, 9 respondentů druhé křestní jméno nemá. Jak si můžeme povšimnout u grafu, na Základní škole Slavičín - Vlára má více hochů druhé křestní jméno a na Základní škole Holešov zase více dívek.

V položce číslo 5 bylo naším cílem zjistit, jestli jsou respondenti se svým druhým křestním jménem spokojeni. Jelikož údaje o tom, kolik respondentů druhé křestní jméno má a kolik respondentů druhé křestní jméno nemá, jsme uvedli v předchozím odstavci, nebudeme je zde popisovat. Co se týká Základní školy Slavičín - Vlára, tak 3 dívky jsou se svým druhým křestním jménem nespokojeny. Ostatní dívky buď neví, jestli dostaly druhé křestní jméno, nebo druhé křestní jméno nemají. V případě hochů jsou 2 respondenti se svým jménem spokojeni, jeden respondent je nespokojen. Na Základní škole Holešov je situace následující: 4 dívky jsou se svým druhým křestním jménem spokojeny, ostatní dívky buď druhé křestní jméno nemají, nebo o tom nevědí. Ve vzorku hochů jsou 2 respondenti se svým druhým křestním jménem spokojeni a jeden respondent je se svým druhým jménem nespokojen. Závěrem můžeme říci, že na obou základních školách je spokojenost s druhým křestním jménem větší u dívek než u hochů.

V položce číslo 6 jsme se chtěli dozvědět, jak říkají respondentům doma rodiče nebo sourozenci. Odpovědi jsme rozdělili do dvou kategorií, a to na podoby, které vycházejí z křestního jména (např. Marie: *Maruška, Mařka, Máňa* apod.) a podoby, které se od křestního jména odlišují (různé přezdívky). Podoby jmen a přezdívky jsme zaznamenali v komentářích k daným otázkám, a proto je zde už neuvádíme. Na Základní škole Slavičín -Vlára 23 dívkám říkají podobou jejich křestního jména a jenom jedné dívce říkají přezdívkou. Co se týká hochů, tak u 30 hochů rodiče a sourozenci používají podobu křestního jména a u 3 hochů používají přezdívky. Na Základní škole Holešov 3 dívkám říkají doma přezdívkou, 7 dívkám říkají podobou jejich křestního jména. Ve vzorku hochů 10 respondentům říkají podobou jejich křestního jména a u 2 respondentů používají přezdívky. Tyto přezdívky ale bohužel hoši

do dotazníků neuvedli. Celkově můžeme říci, že u obou pohlaví na obou základních školách se více vyskytují podoby z křestního jména. Na druhé straně na Základní škole Holešov je více dívek oslovováno přezdívkou než na Základní škole Slavičín - Vlára.

V položce číslo 7 bylo naším cílem zjistit, jakými podobami křestního jména oslovují respondenty spolužáci a kamarádi. Stejně jako u otázky číslo 6 jsme odpovědi rozdělili do dvou kategorií - podoby, které vycházejí z křestního jména, a podoby, které se od křestního jména odlišují. Na Základní škole Slavičín - Vlára u 18 dívek používají spolužáci podoby, které vycházejí z křestního jména, a u 6 dívek používají různé přezdívky. Ve vzorku hochů se u 11 respondentů vyskytují přezdívky a u 22 respondentů podoby vycházející z křestního jména. Pokud jde o Základní školu Holešov, 9 dívkám říkají kamarádi domáckou podobou vycházející z křestního jména a jednu dívku oslovují přezdívkou. Ve vzorku hochů u 11 respondentů používají spolužáci a kamarádi podoby z křestního jména a u jednoho hochu užívají přezdívky. Na obou základních školách se jiná podoba křestního jména vyskytuje spíše u respondentů mužského pohlaví.

V položce číslo 8 jsme se chtěli dozvědět, jestli respondenti vědí, koho nebo čeho je patronem jejich křestní patron. Na Základní škole Slavičín - Vlára 2 dívky znají svého křestního patrona, kdežto 22 dívek svého křestního patrona nezná. Co se týká hochů, tak 6 respondentů ví, koho nebo čeho je patronem jejich křestní patron a 27 respondentů neví, koho nebo čeho je patronem jejich křestní patron. Pokud jde o Základní školu Holešov, tak 3 dívky znají, koho nebo čeho je patronem světec, po kterém mají křestní jméno a 7 dívek neví. Ve vzorku hochů 5 respondentů svého křestního patrona zná a 7 respondentů svého křestního patrona nezná. Na obou základních školách je patrná vyšší znalost křestního patrona u hochů.

V položce číslo 9 nás zajímalo, jestli žáci vědí, koho nebo čeho je patronem jejich druhý křestní patron. Údaje o tom, kolik žáků má a kolik žáků nemá druhého křestního patrona, jsme popsali v předchozí části této podkapitoly, proto je už neuvádíme. Co se týká respondentů Základní školy Slavičín - Vlára, tak pouze jedna dívka zná svého druhého křestního patrona. Dvě dívky nevědí o svém křestním patronovi nic. Pokud jde o hochy, 2 respondenti svého druhého křestního patrona znají a 3 respondenti neznají. Na Základní škole Holešov je situace následující: 2 dívky svého druhého křestního patrona znají a 2 dívky neznají. Ve vzorku hochů jeden respondent

ví, koho nebo čeho je patronem jeho druhý křestní patron. Další 2 hoši o svém druhém křestním patronovi nic nevědí. Při srovnání obou základních škol zjistíme, že na Základní škole Holešov znají svého druhého křestního patrona spíše respondenti ženského pohlaví a na Základní škole Slavičín - Vlára spíše mužského pohlaví.

V položce číslo 10 jsme se ptali na zobrazení křestního patrona. Žáci měli možnost vyjádřit odpověď buď písemně, nebo výtvarně. Druhou možnost zvolilo jen několik žáků. Na Základní škole Slavičín - Vlára ani jeden z respondentů zobrazení svého křestního patrona nezná. Na Základní škole Holešov 6 hochů zobrazení svého křestního patrona zná a 6 hochů zobrazení svého křestního patrona nezná. Ve vzorku dívek 3 respondentky zobrazení svého křestního patrona znají a 7 respondentek nezná. Znalost zobrazení křestního patrona je lepší mezi žáky Základní školy Holešov.

V položce číslo 11 nás zajímalo, jestli žáci vědí, jak bývá zobrazován jejich druhý křestní patron. Respondenti měli, stejně jako u předcházející otázky, možnost odpověď vyjádřit písemně nebo výtvarně. Pokud jde o Základní školu Slavičín - Vlára, tak ve vzorku dívek ani jedna zobrazení svého křestního patrona nezná. Co se týká hochů, jeden respondent zná zobrazení svého druhého křestního patrona a 4 respondenti zobrazení svého druhého křestního patrona neznají. Na Základní škole Holešov žádná z respondentek ženského pohlaví neví, jak bývá zobrazován její druhý křestní patron. Ve vzorku hochů 2 respondenti zobrazení svého druhého křestního patrona znají, jeden respondent zobrazení nezná. Na obou základních školách je znalost zobrazení druhého křestního patrona větší u respondentů mužského pohlaví.

V položce číslo 12 jsme se chtěli dozvědět, zda žáci znají nějakou pranostiku (popř. pranostiky), které se vztahují k měsíci, ve kterém má svátek jejich křestní patron. Na Základní škole Slavičín - Vlára je situace následující: 9 dívek pranostiky zná a 15 dívek pranostiky nezná. Ve vzorku hochů, 6 respondentů pranostiky zná a 27 respondentů pranostiky nezná. Na Základní škole Holešov 5 hochů pranostiky zná a 7 hochů pranostiky nezná. Ve vzorku dívek 7 respondentek pranostiky zná a 3 respondentky pranostiky neznají. Na obou základních školách je větší znalost u respondentů ženského pohlaví.

Na závěr můžeme říci, že znalosti žáků na obou základních školách jsou téměř vyrovnané, přesto ale jsou žáci Základní školy Holešov na tom lépe než žáci Základní školy Slavičín - Vlára.

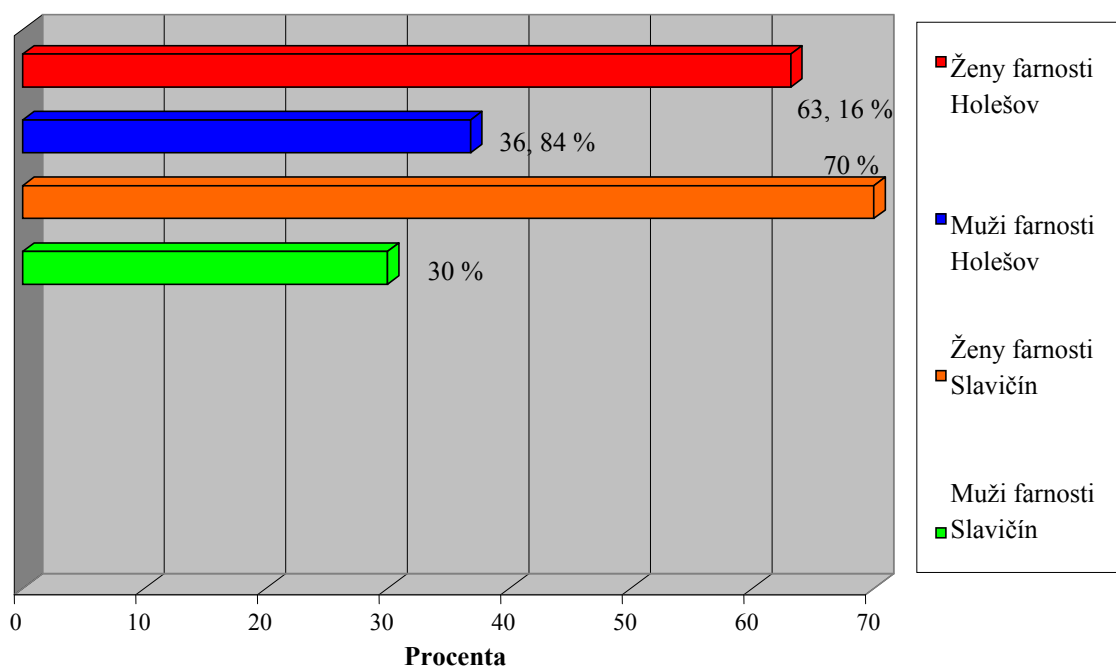
2.5.3 Výsledky výzkumu ve farnosti Slavičín

Výzkum jsme též prováděli ve farnosti Slavičín a ve farnosti Holešov. V obou farnostech jsme použili metodu dotazníku, který se skládal z 11 otevřených otázek. Procentuální hodnoty jsme zaznamenali do tabulek a grafů, které zde předkládáme.

Otázka č. 1: Uveďte své křestní jméno:

Tabulka č. 1 - Procentuální zastoupení mužského a ženského pohlaví u obyvatel farností	
Pohlaví	%
Muži farnosti Slavičín	30
Ženy farnosti Slavičín	70
Muži farnosti Holešov	36,84
Ženy farnosti Holešov	63,16

Graf č. 1 - Procentuální zastoupení mužského a ženského pohlaví u obyvatel farností

Ve farnosti Slavičín se výzkumu zúčastnilo celkem 40 obyvatel této farnosti (12 mužů a 28 žen). Z mužských jmen, která se vyskytují u obyvatel farnosti Slavičín, můžeme uvést: *Alois, Antonín, František (2), Jakub, Jan, Jaromír, Josef (2) a Pavel (3)*⁴⁷. U žen byla uvedena následující jména: *Andrea, Anežka, Anna (2), Barbora, Eva (2), Gabriela, Hana, Hedvika, Iveta, Jana (2), Jarmila, Jitka (2), Kamila, Karla, Marie (4), Ludmila, Magdaléna, Martina, Simona, Tereza a Veronika*.

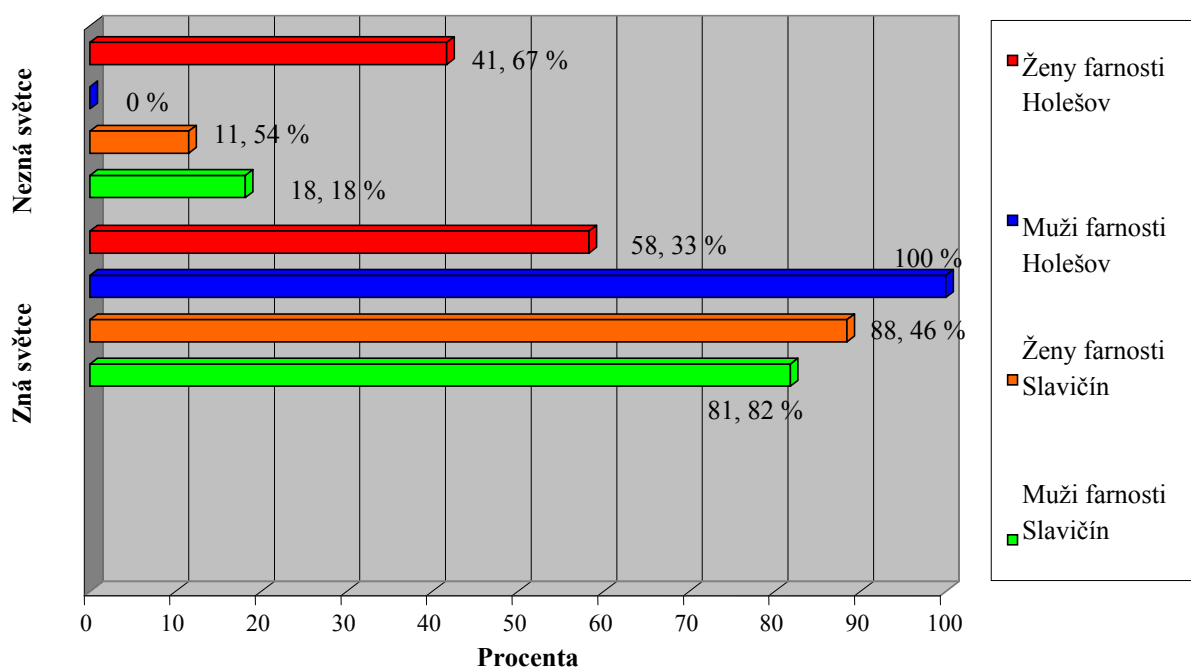
Ve farnosti Holešov se výzkumu zúčastnilo 13 mužů a 22 žen. Muži uváděli, že jim rodiče dali při křtu následující jména: *Igor, Jan (3), Jiří (2), Josef (2), Martin, Michal (2), Petr a Stanislav*. Ženy mají jména: *Anežka, Anna, Božena, Dagmar, Eva, Hana, Ivana, Jana (3), Jiřina, Jitka (2), Květoslava, Leona, Ludmila (2), Petra, Renata, Stanislava, Věroslava a Vladimíra*.

⁴⁷ Opět uvádíme abecední pořadí jmen. V závorkách uvádíme kolik respondentů je nositelem daného jména.

Otázka č. 2: Jak bývá zobrazován Váš křestní patron?

Tabulka č. 2 - Znalost zobrazení křestního patrona u obyvatel farností		
Pohlaví	Zná zobrazení (%)	Nezná zobrazení (%)
Muži farnosti Slavičín	81,82	18,18
Ženy farnosti Slavičín	88,46	11,54
Muži farnosti Holešov	100	0
Ženy farnosti Holešov	58,33	41,67

Graf č. 2 - Znalost zobrazení křestního patrona u obyvatel farností

Z celkového počtu 12 mužů z farnosti Slavičín, kteří se zúčastnili výzkumu, 10 mužů zná zobrazení svého křestního patrona. Pouze 2 muži, *Jakub* a *Jaromír*, zobrazení svého patrona neznají. Dále uvádíme informace, které muži do dotazníků napsali. Podotýkáme, že píšeme jen ty informace, ve kterých muži o svých patronech napsali něco víc, než jenom to, že se jedná např. o *svatého Pavla*. Totéž dále popisujeme u žen. Muž, jménem *Antonín*, napsal, že jeho patron je zobrazován jako „*poustevník v poušti*“ nebo v případě *svatého Antonína Paduánského* „*jak háže*

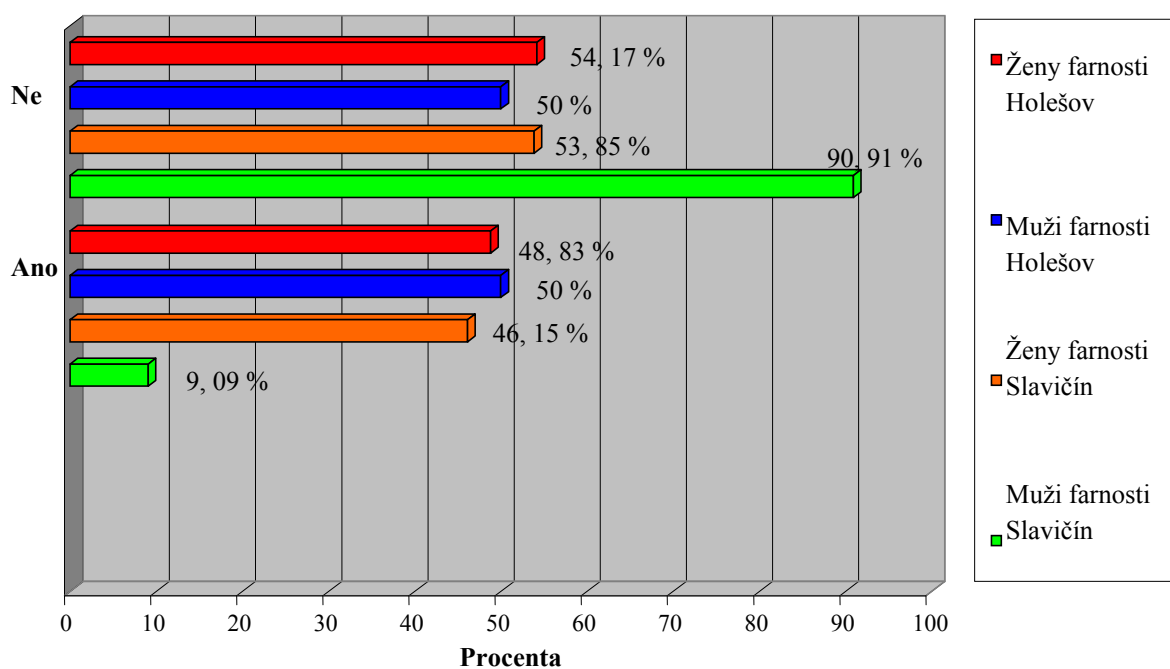
rybám.“ Jan uvedl, že jeho patron bývá vykreslován „v blízkosti Pána Ježíše.“ Svatý Alois zase bývá zpodobňován, „jak drží v ruce lilii.“ Josef napsal, že jeho patron je „strážce Svaté rodiny.“ Svatý Josef bývá též zobrazován „jako dělník.“ Svatý Pavel bývá zobrazován „s mečem a knihou.“ Svatý František zase jako „mnich se šňůrou kolem pasu, rozmlouvající s ptáčky.“ Jiný muž téhož jména uvedl, že jeho křestní patron bývá zobrazován jako „přítel veškerého stvoření.“ Ve vzorku žen z farnosti Slavičín, pouze 8 žen neví, jak bývá jejich křestní patron zobrazován. Tyto ženy se jmenují Anna, Eva, Hana, Kamila, Jana, Jarmila, Jitka, Jitka a Kamila. Ostatní ženy svého křestního patrona znají. Marie uvedla, že její patronka bývá zpodobňována jako „Matka s dítětem“ nebo „Matka pod křížem.“ Jiná žena stejného jména napsala, že její patronka bývá vyobrazena jako „Matka Pána Ježíše.“ Marie bývá také zobrazena jako „Madona s Ježíškem“ nebo „Lurdská Panna Maria“, „s ukřižovaným Kristem na klíně“, „Maria se zářícím srdcem“ a „Maria s probodnutým srdcem.“ Svatá Ludmila bývá zobrazována jako „kněžna.“ Gabriela obdržela své křestní jméno po archandělu Gabrielovi, jenž bývá zobrazován jako „okřídlená bytost.“ Anna uvedla, že její patronka bývá zpodobňována jako „sedící paní s knihou na klíně, která učí svou dcerušku Pannu Marii.“ Veronika „většinou bývá na obraze křížové cesty s rouškou, kterou dává Pánu Ježíši“ nebo „bývá zobrazována s rouškou, na které je otisk Kristovy tváře.“ Jméno Simona je odvozeno od jména Simeon, jenž bývá zobrazován „jak bere na ruce malého Ježíška.“ Eva uvedla, že její patronka bývá zobrazována „s jablkem a Adamem.“ Karla má své křestní jméno po svatém Karlu Boromejském, jenž bývá zpodobňován „oděn v biskupském oděvu, někdy má provaz na znamení kajícnosti, je bos, v ruce má kříž nebo lebku, často ošetřuje nemocné, postižené morem.“ Barbora uvedla, že její patronka bývá zobrazována jako „dívka s věží, kalichem, pavím perem a hostií, oblečená v dlouhém šatu s pokrývkou hlavy.“ Patronem ženy, která se jmenuje Jana, je svatý Jan Bosco, jenž bývá vyobrazen „v klerice s hochy na nádvoří.“ Patronka Ivety bývá zpodobňována jako „žena s tisovým lukem.“ Svatá Anežka je zpodobňována „s palmovým listem a beránkem.“ Patronka Terezy zase „s křížem a růží v rukou.“ Svatá Magdaléna bývá zobrazována „na poušti, při pokání, u Ježíšova hrobu s lebkou v ruce.“ Martina napsala, že její křestní patronka bývá zobrazena „s lilii, mečem, palmou a lvem.“ Svatá Hedvika bývá zpodobňována jako „pečovatelka o chudé a potřebné.“

V případě mužů z farnosti Holešov, jak si můžeme z grafu povšimnout, všichni respondenti znají zobrazení svého křestního patrona. Dále uvádíme, co muži o zobrazení svého patrona napsali. Pokud se některé údaje opakují, uvádíme je jen jednou. Totéž pak uvedeme u žen. *Jan* uvedl, že jeho křestní patron bývá zobrazován jak „*křtí Ježíše Krista v Jordáně.*“ Jiný muž téhož jména napsal, že bývá vykreslován „*s hlavou na míse.*“ *Jan* bývá též zobrazován „*oděný v kůži s holí a beránkem.*“ *Svatý Petr* zase bývá zpodobňován jako „*kníže apoštolů, s klíči.*“ *Svatý Martin* zase „*na koni s pláštěm.*“ *Jiří* uvedl, že jeho patron bývá zpodobňován jako „*statečný rytíř na vzpínajícím se koni, který zápasí s drakem.*“ *Archanděl Michael*, patron *Michala*, zase „*s kopím a mečem.*“ *Stanislav* napsal, že jeho patron je „*hlavní patron Polska.*“ *Josef* bývá zobrazován „*s malým Ježíškem v náručí a s lilii.*“ *Igor* uvedl, že jeho patron bývá zpodobňován jako „*býk.*“ Pokud jde o ženy z farnosti Holešov, tak 12 žen zná vyobrazení svého křestního patrona a 10 žen vyobrazení svého křestního patrona nezná. Ženy, jež vyobrazení svého patrona neznají, se jmenují *Božena, Hana, Jana, Jiřina, Jitka, Květoslava, Leona, Renata, Věroslava, Vladimíra.* *Anna* uvedla, že její patronka bývá zobrazována „*s Pannou Marií a Ježíškem*“ nebo jako „*důstojná žena s hlavou pokrytou závojem a knihou.*“ *Jitka* bývá zobrazována „*s mečem.*“ Patronem *Stanislavy* je *svatý Stanislav*, který bývá zpodobňován jako „*biskup, jehož atributem je meč.*“ *Svatá Ludmila* zase jako „*starší žena s hlavou pokrytou závojem.*“ Jiná žena téhož jména napsala, že atributy této světice jsou „*šála, závoj, koruna a miska s ovocem.*“ *Dagmar* bývá zobrazována jako „*královna s korunkou na hlavě.*“ *Ivana* uvedla, že jejím patronem je *Ivan*, který bývá zobrazován jako „*poustevník s dlouhým vousem a laní.*“ Patronka *Evy* bývá vykreslována „*s Adamem u stromu poznání v ráji, na sobě mají fíkové listy, v ruce má jablko.*“ *Svatá Anežka Česká* zase „*v řeholním rouše s modelem kostela v ruce, s nemocným u nohou.*“ Patronka *Jany* „*na koni s mečem a praporem.*“ *Svatý Petr*, patron *Petry*, bývá zobrazován „*s klíči.*“

Otázka č. 3: Pokud jste při křtu dostal/a druhé jméno, uveďte je:

Tabulka č. 3 - Druhé křestní jméno u obyvatel farností		
Pohlaví	Ano (%)	Ne (%)
Muži farnosti Slavičín	9,09	90,91
Ženy farnosti Slavičín	46,15	53,85
Muži farnosti Holešov	50	50
Ženy farnosti Holešov	48,83	54,17

Graf č. 3 - Druhé křestní jméno u obyvatel farností

Co se týká mužů z farnosti Slavičín, kteří se zúčastnili tohoto výzkumu, pouze jeden muž, jménem *Jaromír*, má druhé křestní jméno. Zajímavostí je, že dostal jméno ženské a to *Maria*. Ostatní muži, jejichž jména zní *Alois*, *František* (2), *Jakub*, *Jan*, *Josef* (2) *Pavel* (3) druhé křestní jméno nedostali. U žen je situace následující: 11 žen druhé křestní jméno obdržel, 17 žen druhé křestní jméno nemá. Ženy, které druhé křestní jméno mají, se jmenují *Andrea*, *Barbora*, *Iveta*, *Jana*, *Jarmila*, *Jitka* (2), *Kamila*, *Karla*, *Marie* (2) a jejich druhá jména jsou *Marie* (5), *Anna* (2), *Kristýna*, *Zdeňka*,

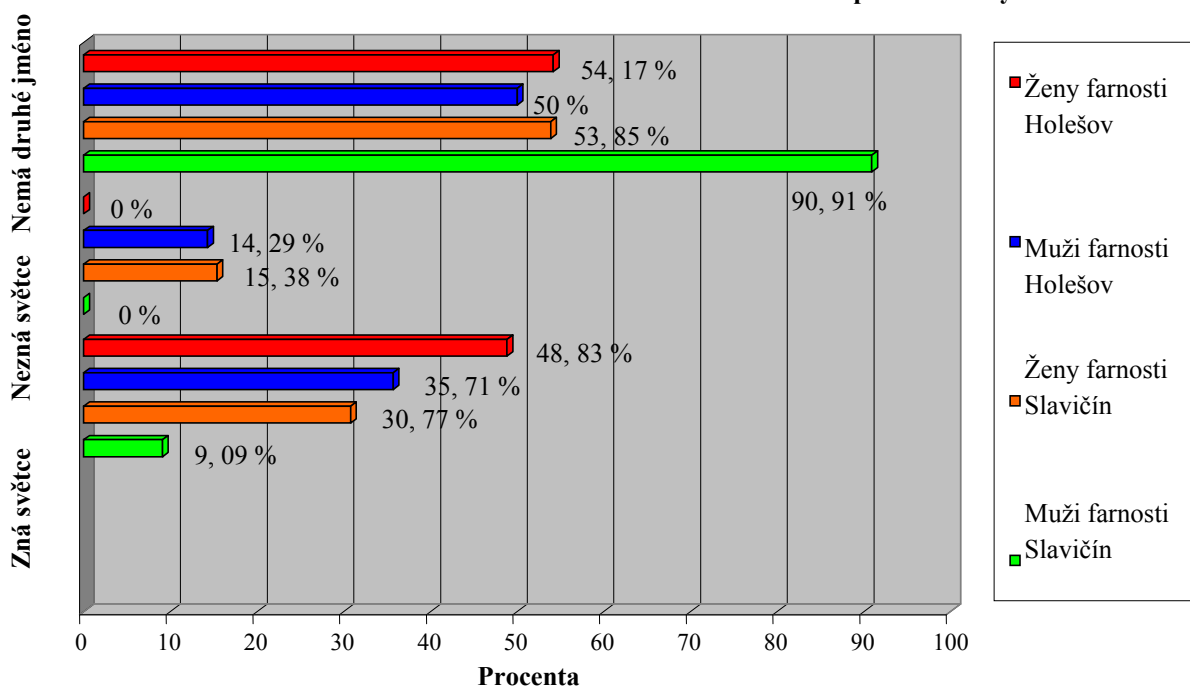
Františka, Ludmila a Marta. Jména žen, jež druhé křestní jméno nedostaly, zní *Anežka, Anna (2), Eva (2), Gabriela, Hana, Hedvika, Jana, Ludmila, Magdaléna, Marie (2), Martina, Simona, Tereza a Veronika.*

Ve vzorku mužů z farnosti Holešov má 7 respondentů druhé křestní jméno a 6 respondentů druhé křestní jméno nemá. Muži, kteří druhé křestní jméno nedostali, se jmenují *Jiří (2), Josef (2), Michal a Stanislav.* Jan uvedl, že druhé křestní jméno sice má, ale nepamatuje si ho. *Michal* má druhé křestní jméno *Karel.* *Petr* napsal, že jeho druhým křestním patronem je *Josef.* Také *Jan* má jako druhého patrona *svatého Josefa.* Jiný muž, jménem *Jan,* uvedl, že jeho druhým patronem je *František.* Patronem *Martina* je *Josef.* *Igor* napsal, že jeho druhým křestním patronem je *Teofil.* Dvanáct žen obdrželo při křtu druhé křestní jméno a 10 žen druhé křestní jméno neobdrželo. Ženy, jež druhá křestní jména nemají, se jmenují *Anežka, Anna, Hana, Jana (2), Jitka, Květoslava, Ludmila, Renata a Stanislava.* Druhým křestním patronem *Leony* je *Marie.* *Vladimíra* má jako druhého křestního patrona *svatou Ludmilu.* *Věroslava* zase *Františku.* Patronka *Jiřiny* se jmenuje *Michaela.* *Božena* uvedla, že její patronkou je *Veronika.* *Jana* má zase za patronku *Marii.* Tutéž patronku dostaly také *Jitka, Ludmila, Dagmar a Petra.* *Ivana* napsala, že její patronkou je *svatá Anna.* *Eva* má jako patronku *Markétu.*

Otázka č. 4: Jak bývá zobrazován Váš patron, po němž máte toto druhé jméno?

Tabulka č. 4 - Znalost zobrazení druhého křestního patrona u obyvatel farností			
Pohlaví	Zná světce (%)	Nezná světce (%)	Nemá druhé jméno (%)
Muži farnosti Slavičín	9,09	0	90,91
Ženy farnosti Slavičín	30,77	15,38	53,85
Muži farnosti Holešov	35,71	14,29	50
Ženy farnosti Holešov	48,83	0	54,17

Graf č. 4 - Znalost zobrazení druhého křestního patrona u obyvatel farností

Jak už jsme uvedli v předchozí otázce, pouze jeden muž z farnosti Slavičín obdržel druhé křestní jméno *Maria*. Napsal, že jeho patronka bývá zobrazována „s něžnou tváří, s růžencem, s Ježíškem.“ Podotýkáme, že stejně jako u otázky číslo 2, uvádíme jen podrobnější informace. Žena, která má druhé jméno *Marta*, napsala, že její patronka bývá „oděna pláštěm se šátkem na hlavě, v každé ruce drží nádobu, na které má klíče, vařečku a naběračku.“ *Ludmila* bývá vykreslována „jak je škrцена závojem vrahy na svém hradě *Tetíně*“ nebo „jak něco vysvětluje malému svatému *Václavovi*.“ *Maria* zase bývá zpodobňována jako „krásná žena v modrém plášti s dítětem *Ježíšem* v náručí“, „jako *Madona- Matka s Ježíškem*“, „tři *Marie*, které jdou k *Ježíšovu* hrobu“ a „*kajicnice*, která umyla *Ježíšovi* nohy a utřela svými vlasy.“ Patronka ženy, jejíž druhé jméno je *Anna*, zase bývá zpodobňována „s *Pannou Marií*.“ Zbývající 4 ženy, které dostaly druhé křestní jméno, zobrazení své patronky neznají.

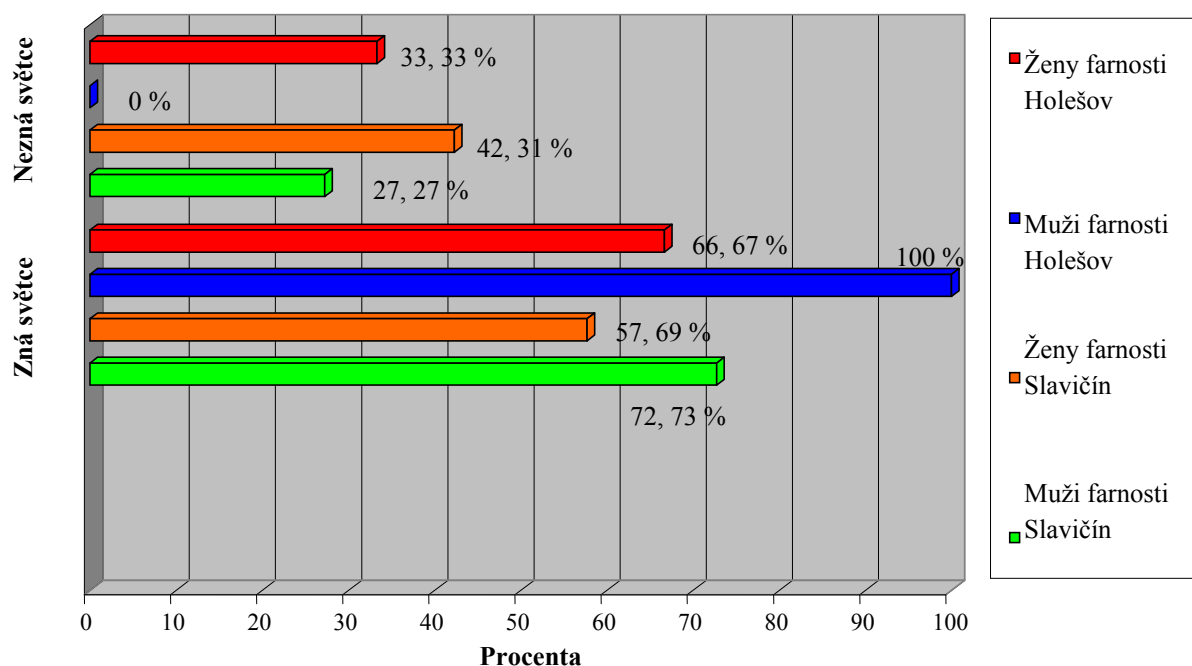
Ve farnosti Holešov má 7 mužů druhé křestní jméno. Z tohoto počtu 5 mužů ví, jak bývá jejich druhý křestní patron zobrazován a 2 muži neví, jak bývá jejich druhý křestní patron zobrazován. Tito 2 muži se jmenují *Igor* a *Jan* a jejich druhými křestními patrony jsou *Teofil* a nějaký neznámý světec, jelikož *Jan* neví, jak se jeho druhý křestní patron jmenuje. Pochybnosti máme též u muže, který se jmenuje *Michal* a který uvedl,

že jeho druhý křestní patron *Karel* bývá zobrazován jako „okřídlený rytíř s kopím a mečem.“ Domníváme se totiž, že tento muž měl patrně na mysli svého patrona archanděla *Michaela*. *Svatý Josef*, patron *Petra*, bývá zobrazován jako „Pěstoun Páně, s Ježíškem v náruči.“ Jiný muž, který se jmenuje *Jan* a má téhož křestního patrona jako předchozí muž, uvedl, že bývá vyobrazován „s tesačkou.“ *Svatý František*, jenž je patronem *Jana*, bývá zpodobňován „v řeholním rouchu s beránkem a ptáky.“ Pokud jde o ženy z farnosti *Holešov*, tak 12 žen má druhého křestního patrona a 10 žen druhého křestního patrona nemá. *Markéta*, patronky *Evy*, bývá zobrazována jako „žena s palmovou ratolestí v jedné ruce a v druhé ruce má zástavu s Beránkem držícím kříž, nohou přidržuje draka při zemi, někdy bývá vyobrazena též s mečem, poněvadž byla sřata.“ *Petra* uvedla, že její patronka *Marie* bývá zpodobňována „s Ježíškem, bolestná, na oblaku, s růžencem.“ *Veronika*, patronka *Boženy*, zase „s rouškou, na které je zobrazena tvář *Kristova*.“ Druhým křestním patronem *Jiřiny* je archanděl *Michael*, který bývá vykreslován „s mečem a kopím.“ *Františka*, jež je patronkou *Věroslavy*, zase „s košíkem chleba a andělem strážným.“

Otázka č. 5: Víte něco o životě svého křestního patrona?

Tabulka č. 5 - Znalost křestního patrona u obyvatel farností		
Pohlaví	Zná světce (%)	Nezná světce (%)
Muži farnosti Slavičín	72,73	27,27
Ženy farnosti Slavičín	57,69	42,31
Muži farnosti Holešov	100	0
Ženy farnosti Holešov	66,67	33,33

Graf č. 5 - Znalost křestního patrona u obyvatel farností

Ve vzorku mužů pouze 2 muži nevědí o svém křestním patronovi nic. Tito muži se jmenují *Alois* a *Jakub*. Zbývající muži, kteří se jmenují *Antonín*, *František* (2), *Jan*, *Jaromír*, *Josef* (2) *Pavel* (3), vědí o svém křestním patronovi alespoň něco. Muž, který má jméno *Antonín*, napsal, že „*má v paměti utkvělé jeho (svého patrona) pokušení na poušti a zdolávání tohoto pokušení, byl to také současník svatého Atanáše.*“ *Josef* byl zase „*pěstoun Pána Ježíše, zaměstnán v domácí stolárně.*“ *Svatý Pavel* byl „*apoštol národů, pohanů, uctíván všemi církvemi.*“ *František* uvedl, že v případě jeho křestního patrona se jedná o „*mnicha hluboké a podle některých zdrojů prosté víry.*“ Jiný muž stejného jména napsal, že jeho patron „*se narodil v rodině obchodníka a původním jménem se jmenoval Jan.*“ *Janův* křestní patron zase „*patřil do kruhu dvanácti apoštolů, mezi ty, kteří byli Ježíšovi nejbliže, při poslední večeři ležel Kristu na hrudi, autor čtvrtého evangelia, přezdíván 'Miláček Páně', stál s Marií pod křížem, zemřel kolem třicátého roku přirozenou smrtí.*“ *Jaromír* napsal, že o svém patronovi ví hodně, ale neuvedl co. Pokud jde o ženy z farnosti Slavičín, které se zúčastnily tohoto výzkumu, tak 19 žen zná svého křestního patrona a 9 žen svého křestního patrona nezná. Ženy, jež svého patrona neznají, se jmenují *Anežka*, *Anna*, *Eva*, *Hana*, *Iveta*, *Jana*, *Jarmila*, *Jitka*, *Kamila*. *Svatá Hedvika Slezská* byla „*šlechtična, vzorná manželka a matka pěti dětí,*

život věnovala rodině a všem chudým a potřebným, kterým byla druhou matkou, po smrti manžela odešla do kláštera.“ Marie uvedla, že její patronka „jako dívka byla zasnoubena, vyvolená, aby porodila Syna - Vykupitele, svého Syna, Ježíše Krista, doprovodila až ke kříži, je matkou nás všech, proto se k ní obracíme o pomoc a děkujeme jí.“ Svatá Ludmila byla „kněžna z rodu Přemyslovců, babička svatého Václava, uškrtna na popud snachy Drahomíry.“ Patron ženy, jménem Gabriela, archanděl Gabriel, se „v Bibli objevuje celkem čtyřikrát, pokaždé v úloze Božího posla.“ Svatá Anna byla „zbožná žena, která se nemohla dočkat dítěte, až ve stáří se jí narodila dceruška Maria.“ Veronika napsala, že „toho moc o své patronce neví, jen to, že pravděpodobně byla učednicí Pána Ježíše a že měla odvahu otřít Ježíši tvář při jeho potupné cestě na popraviště.“ Eva zase byla „první stvořená žena, která to lidem pěkně pokazila.“ Marie uvedla, že její křestní patronka byla „Matka Spasitele, podle tradice byli její rodiče Jáchym a Anna, počala z Ducha svatého, ona sama je Neposkvrněné Početí, po smrti byla do nebe vzata i s tělem.“ Žena, která se jmenuje Tereza, napsala, že její patronka byla „jedna z pěti sester, všechny se staly jeptiškami, zemřela ve věku 24 let na tuberkulózu.“ Svatá Magdaléna⁴⁸ „pocházela z Magdaly, žila v době Ježíše Krista, nejprve byla hříšnice, pak se dala na pokání a stala se Ježíšovou učednicí, byla s ním u jeho ukřižování a také při zmrtvýchvstání.“ Patronka ženy, jménem Martina, „žila pravděpodobně ve 3. století, pocházela z Říma, svůj život zasvětila Ježíši a chtěla se stát Kristovou učednicí, byla zbožná a štedrá k chudým, pro svou víru byla mučena.“ Karla má za patrona svatého Karla Boromejského, jenž „žil v 16. století, pocházel ze šlechtické rodiny, ve velmi mladém věku byl ustanoven kardinálem v Miláně, při morové epidemii se staral o umírající a nemocné, přežil několik pokusů o atentát, zemřel vyčerpáním.“ Svatá Barbora byla „dcerou pohanského otce, který neměl rád křesťany, dvořilo se jí mnoho mužů, ale všechny odmítala, otec ji zavřel do věže, dala se pokřtít, otec ji chtěl zabít mečem, zemřela jako mučednice.“ Svatý Jan Bosco se „staral o hochy, kteří neměli rodinu, shání jim práci, vyučuje je, hraje si s nimi, zakládá oratoř, později salesiány.“

Jak si můžeme povšimnout z tabulky a grafu, všichni muži farnosti Holešov ví o svém křestním patronovi alespoň něco. Dále uvádíme informace, které muži uvedli do dotazníků. Pokud se některé údaje opakují, uvádíme je jen jednou. Jan uvedl, že jeho

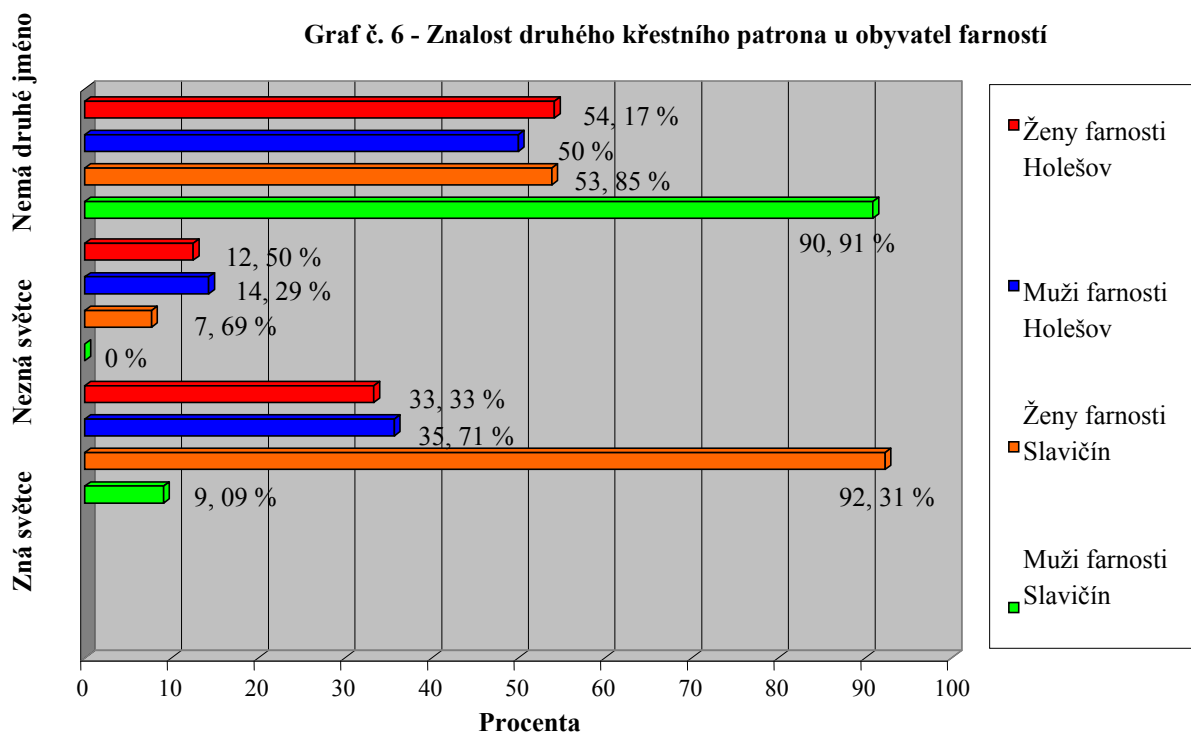
⁴⁸ Pravděpodobně se jedná o svatou Maří Magdalénu.

patron je „*předchůdce Pána Ježíše, syn Alžběty a Zachariáše. Žil na poušti a pokřtil Pána Ježíše. Byla mu utřata hlava z popudu Herodiady.*“ Jiný muž stejného jména napsal, že tento světec „*žil na poušti, živil se kobylkami.*“ Svatý Jiří byl „*vojín z Kapadocie, umučen snad za císaře Diokleciána. Známa je legenda o svatém Jiří, který zachránil princeznu z moci zlého draka.*“ Michal uvedl, že jeho křestní patron je „*archanděl, vůdce nebeského vojska, průvodce duší do ráje.*“ Josef napsal, že jeho svatý patron „*byl tesařem.*“ Další muž, který obdržel totéž jméno, napsal, že „*se staral vzorně o svou rodinu.*“ Igor uvedl, že „*jméno se odvozuje od Ingvar, což je bůh plodnosti.*“ Co se týká žen, tak z výzkumu pozorujeme, že 8 žen svého křestního patrona nezná a 14 žen svého křestního patrona zná. Ženy, jež svého patrona neznají, se jmenují *Hana, Jana, Jitka, Květoslava, Leona, Renata, Věroslava a Vladimíra.* Eva napsala, že její patronka „*podle Genesis⁴⁹ byla první žena, kterou Bůh stvořil z Adamova žebra. Byla svedena ďáblem a snědla jablko ze stromu poznání a podala i Adamovi. Oba byli vyhnáni z ráje.*“ Patronem *Ivany* je svatý *Ivan*, který byl „*český poustevník.*“ *Petra* má jako křestního patrona *apoštola Petra*, který byl „*první papež, mučedník.*“ *Dagmar* napsala, že svoji křestní patronku zná, ale neuvedla, co o ní ví. *Svatá Ludmila* zase byla „*babička svatého Václava, kněžna. Byla zadušena šálem na příkaz své snachy Drahomíry.*“ *Jitka*, která bývá ve Starém Zákoně uváděna pod ekvivalentem *Judita*, údajně „*usekla hlavu jednomu vojevůdci.*“ Patronkou *Jany* je svatá *Jana Františka de Chantal*, která „*je zakladatelka řádu svaté Kláry, vzorná matka šesti dětí.*“ *Božena* zná svoji křestní patronku na základě pověsti *O Oldřichu a Boženě*. Bližší informace bohužel neuvedla. *Jiřina* napsala, že její křestní patron *svatý Jiří* „*bojoval s drakem.*“ *Svatá Anna* byla „*matka Panny Marie a manželka svatého Jáchyma.*“ Patronem *Stanislavy* je *svatý Stanislav*, jenž byl „*mučedník z jedenáctého století, královský biskup. Když vyčítal králi nezřízený život, byl vyobcován z církve a poté zabit.*“ *Jana* napsala, že její křestní patronka „*vedla francouzská vojska ve stoleté válce.*“ *Anežka Česká* se „*zřekla světského života, odmítla nabídky k sňatkům. S pomocí bratra založila v Praze klášter a špitál pro nemocné. Svatořečená byla v listopadu roku 1989 papežem Janem Pavlem II.*“

⁴⁹ 1. kniha Mojžíšova. Jedna z Pěti knih Mojžíšových (Tóry) - Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri a Deuteronomium.

Otázka č. 6: Víte něco o životě patrona, po němž máte své druhé jméno?

Tabulka č. 6 - Znalost druhého křestního patrona u obyvatel farností			
Pohlaví	Zná světce (%)	Nezná světce (%)	Nemá druhé jméno (%)
Muži farnosti Slavičín	9,09	0	90,91
Ženy farnosti Slavičín	92,31	7,69	53,85
Muži farnosti Holešov	35,71	14,29	50
Ženy farnosti Holešov	33,33	12,50	54,17

U mužů z farnosti Slavičín, jak už jsme zmínili v otázce číslo 3, dostal pouze jeden muž druhé křestní jméno. Muž se jmenuje *Jaromír* a druhé křestní jméno má *Maria*. Tento muž o své patronce napsal, že „*to byla Matka Boží. Matka Spasitele. Snoubenka svatého Josefa.*“. Frekvence výskytu druhých křestních jmen je u žen farnosti Slavičín vyšší, ale protože jsme tyto údaje uvedli u otázky číslo 3, nebudeme je zde rozebírat. Uvedeme jen to, co ženy napsaly o svých druhých křestních patronech. Ženy, které při křtu obdržely druhá jména *Anna* (2), *Františka*, *Kristýna*, *Maria*

a Zdeňka, tohoto patrona neznají. Žena, která má druhé jméno Marie, uvedla, že svoji patronku zná, ale nenapsala, co o ní ví. Žena, jež má druhé jméno Ludmila, napsala, že jeto, „babička svatého Václava, matka Spytihněva a Vratislava. Žila chudě a zbožně normální život. Svatého Václava vychovávala ke křesťanským hodnotám. Byla zavražděna na popud Drahomíry najatými vrahy na svém sídle Tetíně. Jejím manželem byl Bořivoj, kterého pokřtil Metoděj.“ Marie byla „snoubenka svatého Josefa. Jejimi rodiči byli podle apokryfních⁵⁰ evangelií svatá Anna a svatý Jáchym. Přijala zvěst od archanděla Gabriela, že přivede na svět Spasitele. Po jeho narození v Betlémě s ním a s Josefem putovala do Egypta, kam utkali před Herodem, který chtěl zabít údajného budoucího krále. V evangeliích je zmiňována např. při proměnění vody ve víno v Káně Galilejské, při událostech na Kalvárii, kdy stojí pod křížem se svatým Janem. Ve Skutcích Apoštolů je zmiňována, jak se modlí s apoštoly, když čekali na seslání Ducha svatého.“ Jiná žena, která dostala totéž jméno, uvedla že „to byla židovská dívka. Jejimi rodiči byli svatý Jáchym a svatá Anna. Byla zaslíbena Josefovi z rodu Davidova. Vnuknutím Ducha svatého byla pozdravena jako Matka Pána. Je Ježíšovou Matkou. Po smrti Syna žila u svatého Jana. Po skončení svého pozemského života byla vzata s tělem i duší do nebeské slávy.“ Marta „byla sestrou Marie a Lazara. Společně žili v Betánii. Je označována za praktickou ženu víry. Po Nanebevstoupení Páně odešla do Provensálska - dnešní Francie. Až do své smrti byla poustevnicí v jižní Francii. Tam je i údajně pochována.“

Pokud jde o muže farnosti Holešov, z celkového počtu 13 zúčastněných mužů pouze 7 mužů obdrželo druhé křestní jméno. Zbývajících 6 mužů druhé křestní jméno nemá. Z celkového počtu mužů, kteří obdrželi druhé křestní jméno, jenom 5 mužů zná svého druhého křestního patrona. Dále uvádíme, co muži o svých patronech ví. V závorce píšeme křestní jména těchto mužů. Totéž potom uvádíme u žen. Svatý František z Assisi (Josef) „založil řeholní řád Menších bratří. Žil a hlásal chudobu a lásku ke všemu stvoření.“ Teofil (Igor) „byl milý Bohu. Zmiňuje se o něm evangelista Lukáš.“ Josef (Jan) byl zase „tesař, pěstoun Pána Ježíše.“ Ve vzorku žen, jak je patrné z otázky číslo tři, 12 respondentek dostalo druhé křestní jméno

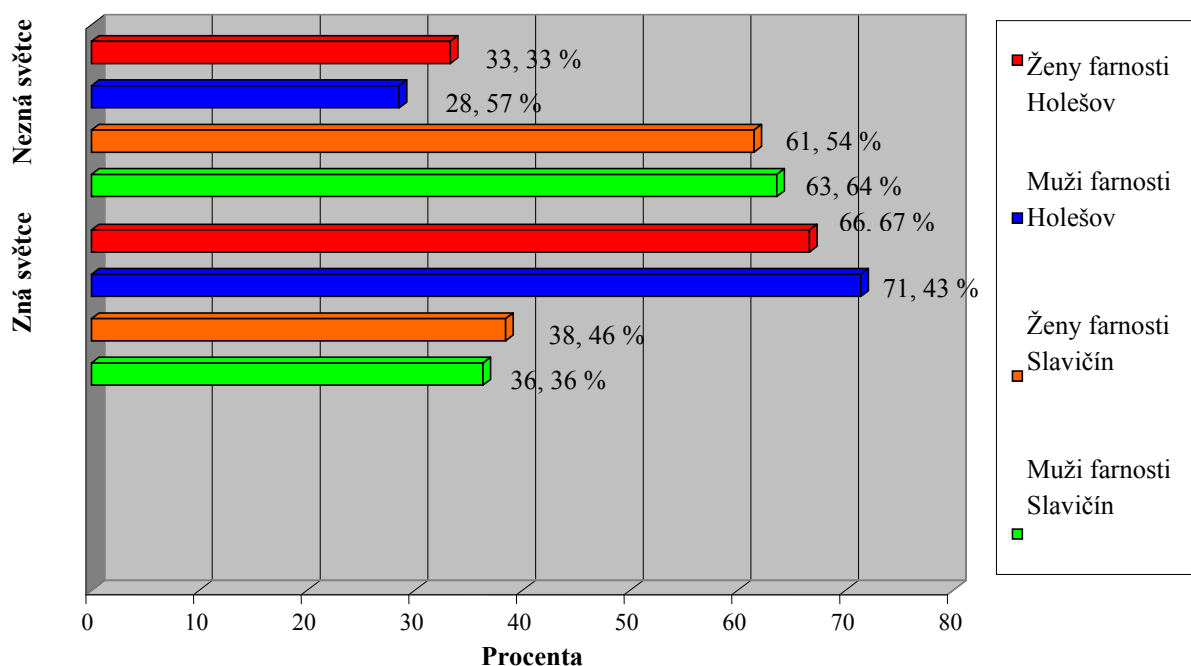
⁵⁰ Apokryfní evangelia - evangelia, která nebyla zařazena do Kánonu Písma svatého. Například Tomášovo evangelium. Kánon Písma svatého - knihy, které jsou prohlášené jako inspirované Duchem svatým.

a 10 respondentek druhé křestní jméno nedostalo. Devět žen ví něco o svém druhém křestním patronovi a 3 ženy o svém druhém křestním patronovi neví nic. *Ludmila (Vladimíra) „byla zavražděna.“ Patron Jiřiny, archanděl Michael, je „vůdce nebeského vojska.“ Marie (Jitka) byla „dcera Jáchyma a Anny, Matka Krista Pána.“* Tato svěřice je též patronkou žen, které mají jména *Ludmila, Dagmar a Petra.* Tyto ženy uvedly o své patronce následující informace. Byla to *„Matka Pána Ježíše a Matka nás všech. Žila v Nazaretě a provázela Pána Ježíše životem. Po smrti se stala Matkou Bolestnou. Byla vzata na nebe i s tělem.“ Svatá Anna (Ivana) byla „matka Panny Marie.“ Svatá Markéta (Eva) byla „jedna z prvomučednic v Antiochii, dcera pohanského vládce. Její chůvou byla křesťanka, která ji vyučila ve víře. Zamilovala se do Krista. Otec ji chtěl provdat, ale ona nechtěla. Otec zjistil, že je křesťanka a uvrhl ji do vězení. Tam ji pokoušel ďábel, ale Kristus ji ochraňoval. Otec ji nechal zbit, ale Kristus ji zázračně uzdravil. Nakonec byla sřata.*

Otázka č. 7: Koho je patronem světec, po němž máte křestní jméno?

Tabulka č. 7 - Znalost patronátu křestního patrona u obyvatel farností		
Pohlaví	Zná světce (%)	Nezná světce (%)
Muži farnosti Slavičín	36,36	63,64
Ženy farnosti Slavičín	38,46	61,54
Muži farnosti Holešov	71,43	28,57
Ženy farnosti Holešov	66,67	33,33

Graf č. 7 - Znalost patronátu křesťního patrona u obyvatel farností

Z celkového počtu mužských respondentů farnosti Slavičín, kteří se zúčastnili výzkumu, pouze 5 mužů ví, koho nebo čeho je patronem jejich křestní patron. *Jan* uvedl, že tento světec je „*patronem teologů.*“ To samé napsal o svém patronovi i *Pavel*, který ještě uvedl, že je to „*patron strachu a patron za plodnost polí.*“ *Josef* napsal, že jeho patron je „*patron dělníků, pracovníků, zaměstnanců, mužů, otců, tesařů, stolářů a truhlářů.*“ *Alois* je „*patronem čistoty srdce, těla a duše.*“ *Antonín* je „*patronem boje proti ďábelskému pokušení,⁵¹ patron ztracených věcí.⁵²*“ Pokud jde o ženy z farnosti Slavičín, tak 11 žen ví, koho nebo čeho je patronem jejich křestní patron. *Marie* uvedla, že její patronka je „*patronkou všech, kteří se k ní utíkají. Je to pomocnice křesťanů.*“ Jiná žena téhož jména napsala, že je to „*Matka všech dětí. Spoluvykupitelka.*“ Je to také „*patronka čistých panen.*“ *Jana*, která má za patrona svatého *Jana Bosca*, uvedla, že jde o „*patrona mládeže.*“ *Svatá Barbora* je „*patronka horníků a dívek.*“ *Karla* má za patrona svatého *Karla Boromejského* a napsala, že je „*patronem duchovních správců, biskupů.*“ *Martina* je „*patronka města Říma.*“ *Magdaléna* uvedla, že její patronka je „*patronkou hříšníků a studentů.*“ *Eva* napsala, že je to „*patronka matek, protože její jméno znamená v překladu Živa - ta, která dává život.*“ Patronem *Gabriely*

⁵¹ Svatý Antonín Paduánský.

⁵² Svatý Antonín Poustevník.

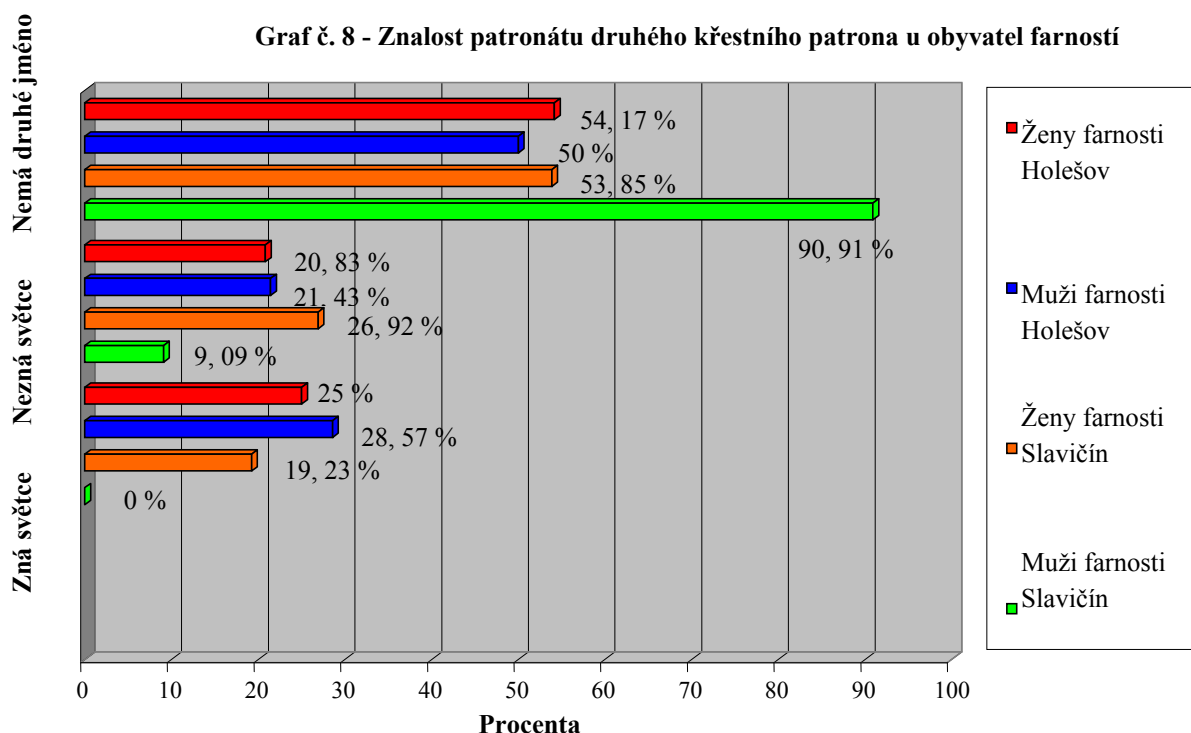
je archanděl Gabriel, který je „patronem diplomatů, telekomunikací, televize, rozhlasu, pošt, filatelistů.“ Svatá Hedvika je „patronkou rodin a všech potřebných.“

Ve vzorku 13 zúčastněných respondentů mužského pohlaví z farnosti Holešov, 8 mužů ví, koho nebo čeho je patronem jejich křestní patron a 5 mužů neví, koho nebo čeho je patronem jejich křestní patron. Muži, kteří svého patrona neznají, se jmenují *Igor, Jan, Jiří, Martin* a *Michal*. Dále uvádíme, jaké informace muži o svých křestních patronech napsali. Pokud se údaje opakují, uvádíme je jen jednou. Totéž pak učiníme u žen. *Josef* napsal, že jeho patron je „patron tesařů.“ *Jiří* uvedl, že jeho patron je „patron skautů.“ *Svatý Stanislav* zase „patron Polska.“ *Michal* má jako patrona archanděla *Michaela*, který je „patron vojáků, lékárníků a pekařů.“ *Svatému Janu* náleží „patronát vinařů.“ *Petr* uvedl, že jeho patron je „první papež a hlava církve.“ Pokud jde o ženy z farnosti Holešov, tak 9 žen nezná patronát svého křestního patrona a 13 žen patronát svého křestního patrona zná. Ženy, jež svého patrona neznají, se jmenují *Dagmar, Eva, Ivana, Jana, Květoslava, Leona, Renata, Věroslava* a *Vladimíra*. *Jana* napsala, že její křestní patronka je „patronka úrody v zemědělství.“ Jiná žena téhož jména uvedla, že jde o „patronku Francie a vojáků.“⁵³ *Svatá Ludmila* zase „patronka školství.“ *Petra* má za patrona *svatého Petra*, který je „patronem rybářů, hodinářů a kameníků.“ *Svatá Anna* je „patronkou matek, babiček, domácích zaměstnanců, hospodyň a krajkářů.“ *Svatá Anežka Česká* je „patronka nemocných a osob bez přístřeší.

Otázka č. 8: Koho je patronem světec, po němž máte své druhé jméno?

Tabulka č. 8 - Znalost patronátu druhého křestního patrona u obyvatel farností			
Pohlaví	Zná světce (%)	Nezná světce (%)	Nemá druhé jméno (%)
Muži farnosti Slavičín	0	9,09	90,91
Ženy farnosti Slavičín	19,23	26,92	53,85
Muži farnosti Holešov	28,57	21,43	50
Ženy farnosti Holešov	25	20,83	54,17

⁵³ Respondentka patrně myslela svatou Janu z Arcu.

Jak už jsme zmínili v otázce číslo 3 a v otázce číslo 6, pouze jeden muž z farnosti Slavičín, jménem *Jaromír*, dostal při křtu druhé křestní jméno *Maria*. Muž ale neví, koho je patronem tato patronka. Ostatní muži druhá křestní jména neobdrželi. Co se týká žen farnosti Slavičín, tak z 11 žen, které dostaly druhé křestní jméno, tak jenom 4 ženy ví, koho nebo čeho je patronem jejich patron, po kterém mají své druhé křestní jméno. *Karla* má druhé křestní jméno *Marie* a uvedla, že je to „*Matka církve*.“ *Barbora*, která má tutéž patronku, napsala, že jde o „*patronku všech křesťanů*.“ *Jana* má druhé křestní jméno *Ludmila* a tato světice je „*patronka babiček a výchovy v křesťanské víře*.“ *Svatá Marta* je „*patronkou žen, které se obětují v domácnosti, hospodyň, kuchařek, služebných, také sochařů, malířů a umírajících*.“ Ostatní ženy druhé křestní jméno nemají.

Ve vzorku mužů farnosti Holešov, jak vidíme u otázky číslo tři, 7 mužů obdrželo při křtu druhé křestní jméno, 6 mužů druhé křestní jméno neobdrželo. Muži, kteří druhé křestní jméno nemají, se jmenují *Jiří* (2), *Josef* (2), *Michal* a *Stanislav*. Tři muži nevědí, koho nebo čeho je patronem jejich druhý křestní patron. Tito muži se jmenují *Igor*, *Jan*

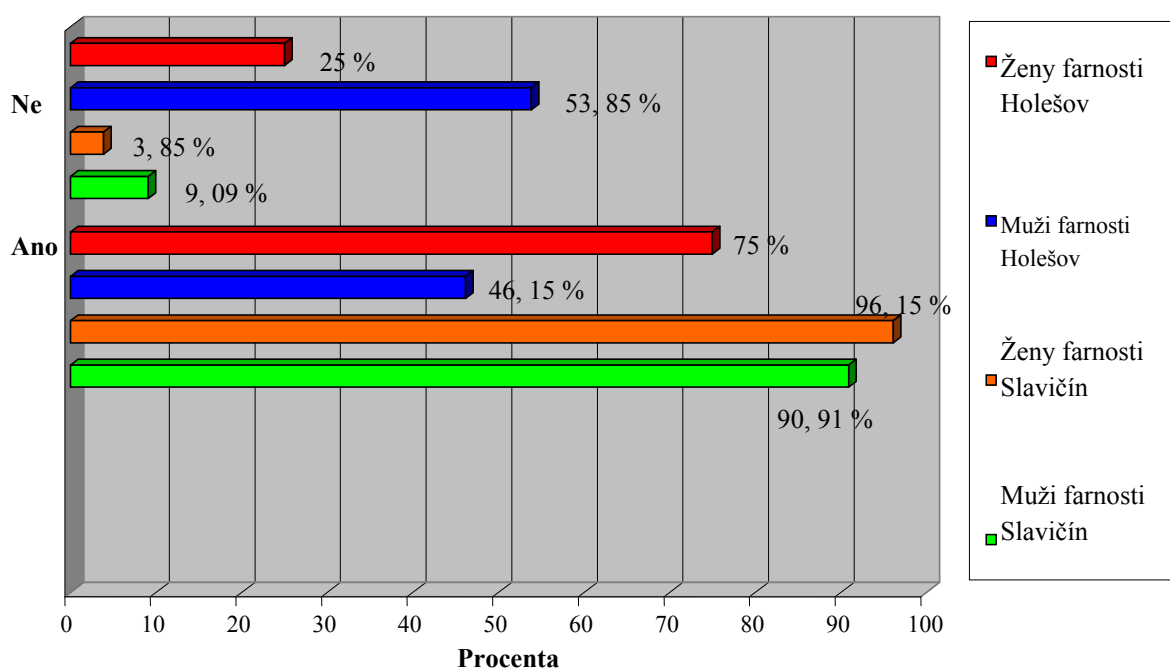
a *Michal* a jejich druzí patroni jsou *Teofil*, nějaký neznámý patron⁵⁴ a *Karel. Jan*, jehož druhým křestním patronem je *svatý Josef* uvedl, že jde o „*patrona rodin, stolařů a tesařů.*“ *Petr*, který má stejného patrona, napsal, že je „*ochránce žen a panen.*“ *Svatý František*, patron *Jana*, je „*patron řehole a zvířat.*“ Pokud jde o ženy farnosti Holešov, tak 10 žen nemá druhé křestní jméno a 12 žen druhého křestního patrona má. Ženy, jež druhé křestní jméno nemají, se jmenují *Anežka, Anna, Hana, Jana (2), Jitka, Květoslava, Ludmila, Renata* a *Stanislava*. Zajímavostí je, že patronát svého křestního patrona znají převážně ženy, které mají druhé křestní jméno *Marie*. O této patronce uvedly, že jde o „*patronku všech křesťanů, orodovnici za hříšníky, královnu andělů, patronku pokoření d'ábla, Matku církve, Matku všech lidí.*“ Ženy, jež tuto patronku dostaly, se jmenují *Dagmar, Jana, Jitka, Ludmila* a *Petra*. Dále svého patrona zná žena, která se jmenuje *Jiřina*. Jako druhého křestního patrona jí rodiče dali *archanděla Michaela*, který je „*patronem vojska.*“ Ostatní ženy svého patrona neznají.

Otázka č. 9: Pokud jste byl/a u biřmování, uveďte jméno svého biřmovacího patrona.

Tabulka č. 9 - Biřmovací jméno u obyvatel farností		
Pohlaví	Ano (%)	Ne (%)
Muži farnosti Slavičín	90,91	9,09
Ženy farnosti Slavičín	96,15	3,85
Muži farnosti Holešov	46,15	53,85
Ženy farnosti Holešov	75	25

⁵⁴ Muž si jméno svého druhého křestního patrona nepamatuje.

Graf č. 9 - Biřmovací jméno u obyvatel farností

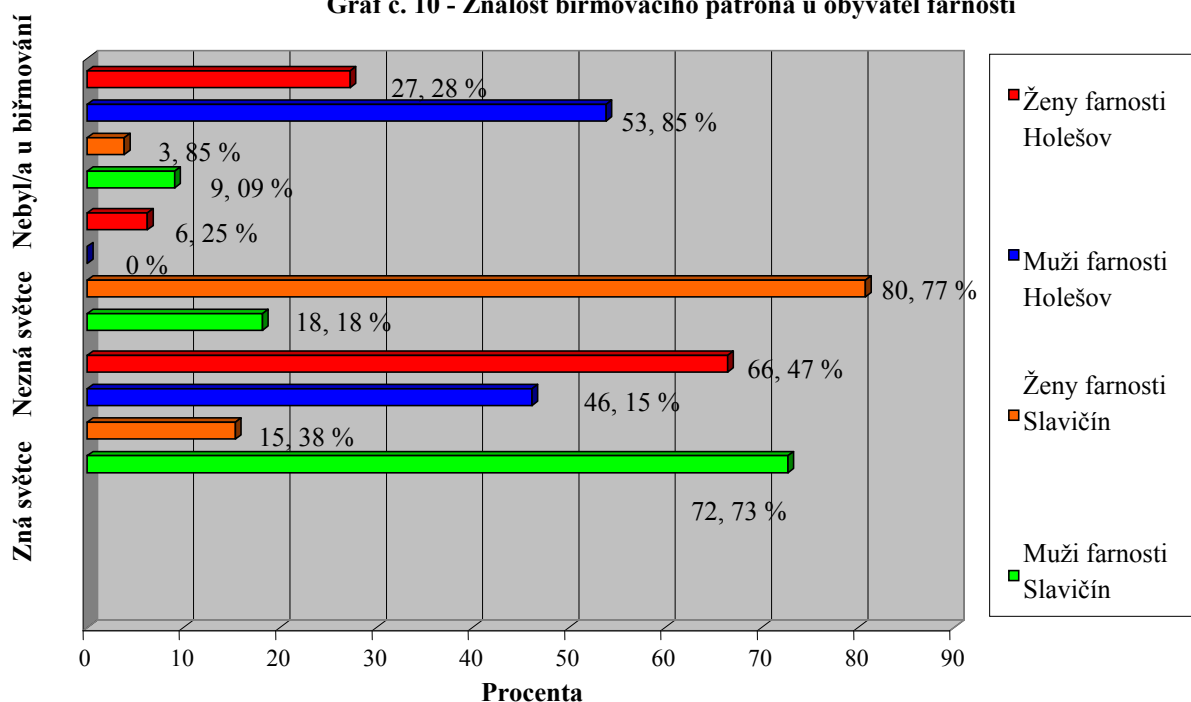
Pokud jde o muže farnosti Slavičín, kteří se zúčastnili výzkumu, tak z celkového počtu 12 mužů bylo 10 mužů u biřmování. Dva muži, *Jan* a *Pavel*, svátost biřmování nepřijali. Nyní uvedeme, která biřmovací jména si muži vybrali. V závorce uvádíme křestní jména těchto mužů. Jedná se o následující jména: *Jan Sarkander (Jaromír)*, *Jan (Josef)*, *Jan z Boha (Pavel)*, *Josef (Alois)*, *Josef (František)*, *Karel (Pavel)*, *Oldřich (František)*, *Pavel (Josef)*, *Prokop (Jakub)* a *Rudolf (Antonín)*. Z celkového počtu 28 zúčastněných žen farnosti Slavičín, pouze jedna žena nemá biřmovací jméno. Tato žena se jmenuje *Kamila*. Ostatní ženy svátost biřmování přijaly. Některé mají dokonce biřmovací patrony dva. Jedná se o ženy, jež se jmenují *Eva* a *Marie*. *Eva* má biřmovací patronky *Annu* a *Marii* a *Marie* má patronky *Annu* a *Bernadetu Soubirousovou*. Ostatní ženy mají jen jednu biřmovací patronku. Dále používáme stejný postup jako při uvádění mužských biřmovacích patronů, tzn., v závorce uvádíme křestní jména. Ženy dostaly tato biřmovací jména: *Alžběta (Iveta)*, *Anastázie (Gabriela)*, *Anežka Česká (Martina)*, *Anežka Česká (Veronika)*, *Anna (Andrea)*, *Anna (Barbora)*, *Anna (Jana)*, *Bernadeta Soubirousová (Anna)*, *Bernadeta (Tereza)*, *Bohumila (Hedvika)*, *Brigita (Jitka)*, *Eliška (Ludmila)*, *Františka (Anna)*, *Františka (Marie)*, *Klára (Karla)*, *Klára (Magdaléna)*, *Ludmila (Anežka)*, *Ludmila (Marie)*, *Ludmila (Marie)*, *Marie (Jarmila)*, *Marie (Simona)*, *Marta (Eva)*, *Martina (Hana)*, *Veronika (Jana)*, *Veronika (Jitka)*.

Ve farnosti Holešov, 7 respondentů nepřijalo svátost biřmování, 6 respondentů svátost biřmování přijalo. Muži, kteří biřmovací jméno nemají, se jmenují *Igor, Jan, Jiří (2), Michal (2) a Stanislav*. *Josef* uvedl, že jeho biřmovacím patronem je *svatý Pavel*. Jiný muž téhož jména má zase jako biřmovacího patrona *svatého Václava*. Biřmovacím patronem muže, který se jmenuje *Jan*, je *svatý Josef*. *Petr* napsal, že si za svého biřmovacího patrona zvolil *svatého Augustina*. *Martin* si zvolil *svatého Tomáše Akvinského*. *Jan* má jako biřmovacího patrona *svatého Petra*. Co se týká žen farnosti Holešov, 16 žen má biřmovacího patrona a 6 žen nemá biřmovacího patrona. Ženy, jež u biřmování nebyly, se jmenují *Božena, Jana, Květoslava, Leona, Renata a Vladimíra*. Ženy, které svátost biřmování přijaly, se jmenují *Anežka, Anna, Dagmar, Eva, Hana, Ivana, Jana (2), Jiřina, Jitka (2), Ludmila (2), Petra, Stanislava, Věroslava* a jejich biřmovací jména jsou *Barbora, Marie (4), svatá Terezie od Dítěte Ježíše, svatá Kateřina Sienská, Anna, svatá Markéta Antiochijská, Helena, Jana, Zdislava, Hedvika, Marta (2) a Olga*.

Otázka č. 10: Co víte o svém biřmovacím patronovi?

Tabulka č. 10 - Znalost biřmovacího patrona u obyvatel farností			
Pohlaví	Zná světce (%)	Nezná světce (%)	Nebyl/a u biřmování (%)
Muži farnosti Slavičín	72,73	18,18	9,09
Ženy farnosti Slavičín	15,38	80,77	3,85
Muži farnosti Holešov	46,15	0	53,85
Ženy farnosti Holešov	66,47	6,25	27,28

Graf č. 10 - Znalost biřmovacího patrona u obyvatel farnosti

Ve farnosti Slavičín pouze jeden muž z 10, kteří mají biřmovací jméno, neví o svém biřmovacím patronovi nic. Tento muž se jmenuje *Antonín* a má biřmovací jméno *Rudolf*. *Alois* uvedl, že jeho biřmovací patron, *svatý Josef*, je „*pěstoun Páně*.“ *Svatý Pavel*, biřmovací patron *Josefa*, je „*několikrát vězněn římskými vojáky. Bojoval proti křesťanům. Byl to ortodoxní žid a voják. Obrácen u Tarsu, oslepen, Ananiáš mu vrací zrak. Spolu s Barnabášem podniká mnoho misijních cest. Při poslední cestě do Říma byl zavřen a usmrcen.*“ *Jaromír* má biřmovacího patrona *svatého Jana Sarkandra*, který „*byl mučen v Olomouci.*“ *Svatý Jan z Boha*, patron *Pavla*, žil „*asi čtyřicet let rozháraným životem, pak se rozhodl sloužit nemocným. Je patronem ošetřovatelů a nemocných.*“ *Jakub* napsal, že jeho biřmovacím patronem je *svatý Prokop*, který byl „*opatem v Sázavském klášteři. Byl to první Čech, který byl prohlášen za svatého. Je to patron vinařů, oráčů a horníků.*“ *Svatý Josef*, patron *Františka*, byl „*pěstoun Ježíše Krista, z rodu krále Davida. Je to patron rodiny a dělníků.*“ *Svatý Jan*, který je biřmovacím patronem muže, jménem *Josef*, je nazýván „*miláček Páně*.“ Pokud jde o ženy farnosti Slavičín, tak pouze jedna žena nemá biřmovací jméno. *Iveta* uvedla, že její biřmovací patronka *svatá Alžběta Uherská* byla „*dcery uherského krále Ondřeje II. Ve 14 letech byla provdána za Ludvíka Durynského. Měli spolu 4 děti. Brzy ovdověla. Manžel zemřel na křižácké výpravě. Dětem zajistila klášterní výchovu. Sama*

si dala postavit soukromou poustevnu. V Marburgu založila nemocnici. Působila mezi sestrami františkánkami. Zemřela ve věku 24 let.“ Veronika, patronka Jany, byla „žena, která se zezadu dotkla Pána Ježíše a byla uzdravena. Podala též Pánu Ježíši roušku na křížové cestě. Je to možná jen legendární postava, která nikdy neexistovala.“ Barbora má birmovací patronku svatou Annu, která „byla matka Panny Marie, manželka svatého Jáchyma. Zmínky o ní jsou jen v apokryfních evangeliích. Je spojována s tradiční úctou, konají se tzv. Anenské poutě. Její kult byl v minulosti šířen jezuitským řádem.“ Svatá Klára, jež je patronkou Karly, „pocházela ze zámožné rodiny. Žila v 19. století. Náboženství bylo její životní silou. Bylo jí líto opuštěných dětí. Založila pro ně školu, kde působila jako vychovatelka. Založila družinu Sester chudého dítěte Ježíšova. Ve stáří byla velmi nemocná.“ Svatá Brigita, patronka Jitky, se „provдалa ve 14 letech. Měla 8 dětí. Se svým manželem byli zcela oddáni Bohu. Brzy se stala vdovou, vstoupila do kláštera. Byla mystičkou a toužila poznat všechny Kristovy rány. Při mystickém vnuknutí jí byly tyto rány prozrazeny a na základě toho sestavila rozjímavou modlitbu- tzv. tajemství spásy. Obsahuje příslibení těm, kteří se tuto modlitbu modlí.“ Ostatní ženy svého birmovacího patrona neznají.

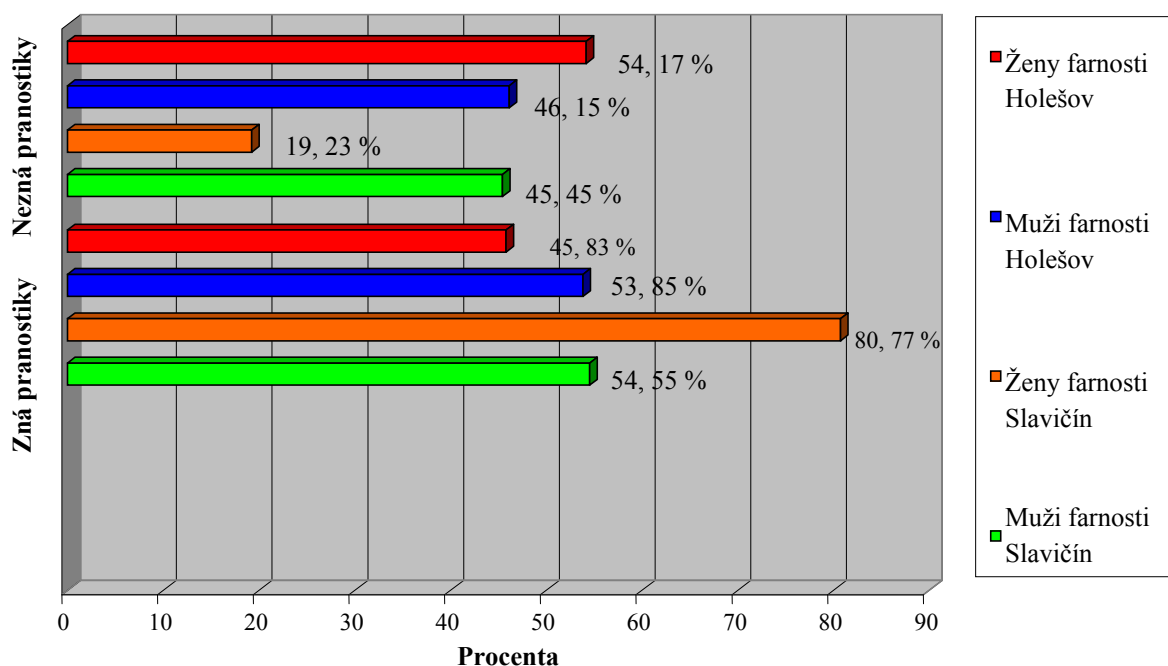
Jak si můžeme povšimnout u předcházející otázky, 6 mužů farnosti Holešov přijalo svátost birmování, 7 mužů svátost birmování nepřijalo. Všichni muži, kteří svátost birmování obdrželi, o svém birmovacím patronovi alespoň něco ví. Martin, jehož birmovacím patronem je svatý Tomáš Akvinský, uvedl, že se jedná o známého „teologa a učitele.“ Jan má jako birmovacího patrona apoštola Petra, o němž říká, že „byl ukřižován.“ Svatý Augustin, patron Petra, byl „velmi známý světec, biskup z Hippo.“ Svatý Josef, který je patronem Jana, zase „pěstoun Pána Ježíše, ochránce rodin.“ Josef si vybral za svého birmovacího patrona svatého Pavla, jehož „původní jméno zní Šavel, z pronásledovatele se stal největším hlasatelem Kristova učení.“ Jiný muž, který si zvolil také jméno Václav, o tomto patronovi říká, jde o „českého knížete, který byl zavražděn bratrem Boleslavem.“ Co se týká žen farnosti Holešov, 6 žen nemá birmovací jméno a 16 žen birmovacího patrona má. Pouze jedna žena, jménem Věroslava, která má birmovací jméno Olga, o své patronce nic neví. Ostatní ženy alespoň něco o svém patronovi ví. Dále uvádíme jen ty informace, kdy ženy o svých patronkách a patronech napsali něco víc, než že jde např. o Matku Boží. Dagmar o své patronce, svaté Terezii z Lisieux, uvedla, že „žila v devatenáctém století, karmelitánka,

zemřela mladičká.“ Svatá Kateřina Sienská, patronka Evy, „byla terciářkou dominikánského řádu, neuměla číst a psát a přitom je prohlášena za učitelku církve, psala mystické dopisy, rodiče ji nechtěli dát do kláštera a klášter ji taky nechtěl přijmout, protože byla chudá, zobrazuje se jako dívka klečící před křížem a má na sobě dominikánský hábit.“ Jana z Arcu, patronka Jitky, byla „velitelka Francouzů, dovedla prince Karla ke korunovaci.“ Ludmila o své biřmovací patronce svaté Hedvice uvedla, že to byla „slezská vévodkyně, ochránkyně naší vlasti, ochránkyně rodin, jejím atributem je dlouhý plášť, v ruce soška Panny Marie nebo maketa kostela.“ Svatá Barbora, patronka Anežky, „poznala křesťanství, dala se pokřtít, pohanský otec ji obžaloval, pro svou víru byla žalářována, následně popravena stětím, patronka horníků a vojáků -dělostřelců.“ Jana si jako svou biřmovací patronku vybrala svatou Helenu, která byla „matka římského císaře, našla zbytky kříže, na kterém byl ukřižován Ježíš Kristus.“ Svatá Anežka, kterou si za svou patronku zvolila Stanislava, byla „abatýše, princezna Přemyslovna, řeholnice, v rukách mívá korunu, palmu a knihu.“ Anna, jež má za patronku Pannu Marii, o ní uvedla, že se jedná o „Matku Pána Ježíše, nevěstu Ducha svatého, Neposkvrněné početí, Matku Bolestnou.“

Otázka č. 11: Znáte nějakou pranostiku, která se vztahuje k měsíci, ve kterém má svátek Váš křestní nebo biřmovací patron? (Příklad: březen-na svatého Řehoře čápi letí od moře)

Tabulka č. 11 - Znalost pranostik u obyvatel farností		
Pohlaví	Zná pranostiky (%)	Nezná pranostiky (%)
Muži farnosti Slavičín	54,55	45,45
Ženy farnosti Slavičín	80,77	19,23
Muži farnosti Holešov	53,85	46,15
Ženy farnosti Holešov	45,83	54,17

Graf č. 11 - Znalost pranostik u obyvatel farností

Ve vzorku mužů farnosti Slavičín, tak pouze 5 respondentů nezná žádnou pranostiku. Ostatní muži pranostiky znají. *Antonín* uvedl pranostiky „*Na Boží narození o kuří pokročení; Na Nový rok o zaječí skok; Na Tři Krále o skok dále; Na Hromnice o hodinu více; Fabiánské zimy se i cigáni bojí.*“ *Jan* zná pranostiku „*Svatá Lucie noci upije.*“ *Pavel* zase „*Medardova kápě čtyřicet dní kape.*“ *Alois* uvedl pranostiky „*Březen, za kamna vlezem; Duben, ještě tam budem; Máj, vyženeme kozy v háj.*“ *Josef* napsal pranostiku „*Svatý Josef v březnu je, každý Josef se raduje.*“ Pokud jde o ženy farnosti Slavičín, tak se v dotaznících vyskytují typické pranostiky, jako například „*Březen, za kamna vlezem; Duben, ještě tam budem; Únor bílý, pole sílí apod.*“ Nejčastější pranostikou je „*Svatá Anna chladna zrána.*“ Z ostatních pranostik můžeme uvést „*Medardova kápě čtyřicet dní kape; Na Tři Krále zima stále; Na Hromnice o hodinu více; Na Hromnice musí skřivan vrznout, i kdyby měl zmrznout; Když na Dušičky jasné počasí panuje, příchod zimy to oznamuje; Panny Marie narození, vlaštoviček rozloučení; Svata Markéta žene srp dožita; Svata Ludmila deštěm obmyla; Na Ludmily světice obouvej střevíce; O svaté Veronice bývá ještě sanice; O svaté Anežce od kamen se nechce; Na svatého Řehoře hloupý sedlák, který neoře; Září vinečko vaří; A co září neuvaří, říjen dopeče.*“

U mužů farnosti Holešov 7 respondentů nějaké pranostiky zná a 6 respondentů pranostiky nezná. Muži, kteří pranostiky neznají, se jmenují *Jan* (3), *Martin*, *Michal* a *Petr*. *Jiří* uvedl, že zná pranostiku „*Na svatého Jiří vylézají hadi a štíři.*“ *Josef* zase „*Duben, ještě tam budem.*“ Jiný muž téhož jména napsal pranostiku „*Březen, za kamna vlezem.*“ *Stanislav* uvedl, že zná pranostiku „*Studený máj, v stodole ráj.*“ *Michal* zase „*Září víno vaří.*“ *Igor* uvedl pranostiku „*Jaké chlapisko, takové mrvisko*⁵⁵.“ Co se týká žen farnosti Holešov, tak 13 žen pranostiky nezná a 9 žen pranostiky zná. Ženy, jež nenapsaly žádnou pranostiku, se jmenují *Anežka*, *Hana*, *Jana* (3), *Jitka* (2), *Květoslava*, *Leona*, *Petra*, *Renata*, *Věroslava* a *Vladimíra*. Dále uvádíme jen ty pranostiky, které se liší od těch, jež uvedli muži. *Ivana* napsala, že zná pranostiky „*Svatá Anna chladno z rána; březen, za kamna vlezem.*“ *Božena* zase uvedla pranostiku „*Únor bílý, pole sílí.*“ *Dagmar* napsala „*Na Vánoce dlouhé noce*“, ale zde se domníváme, že se nejedná o pranostiku, ale název vánoční koledy.“

2.5.4 Srovnání výsledků obou farností

V této podkapitole provedeme srovnání výsledků výzkumu obou farností, tj. farnosti Slavičín a farnosti Holešov. Nejdříve vyhodnotíme, jak si dané farnosti vedly v jednotlivých otázkách, pak uděláme celkové srovnání. Jelikož jsme procentuální hodnoty zaznamenali do tabulek a grafů, nebudeme je zde uvádět.

V položce číslo jedna bylo naším cílem zjistit kolik mužů a kolik žen se výzkumu zúčastnilo. Ve farnosti Slavičín se výzkumu zúčastnilo 12 mužů a 28 žen. Ve farnosti Holešov to bylo 13 mužů a 22 žen. Celkově tedy můžeme říci, že ve farnosti Slavičín se zúčastnilo více respondentů než ve farnosti Holešov. V obou farnostech je patrná větší účast ženské populace.

V položce číslo 2 jsme se chtěli dozvědět, jestli respondenti vědí, jak bývá zobrazován jejich křestní patron. Došli jsme k závěru, že ve farnosti Slavičín zobrazení svého křestního patrona zná 20 žen a 10 mužů. Pouze 8 žen a 2 muži zobrazení svého křestního patrona nezná. Ve farnosti Holešov je situace následující: 12 žen vyobrazení svého křestního patrona zná, 10 žen nezná. Ve vzorku mužů všech 13 respondentů zobrazení svého křestního patrona zná. Můžeme si tedy povšimnout, že ve farnosti

⁵⁵ Zde si nejsme jisti, zda se jedná opravdu o pranostiku.

Slavičín je větší znalost u respondentů ženského pohlaví, zatímco ve farnosti Holešov u respondentů mužského pohlaví. Při srovnání obou farností jsou patrné větší znalosti u respondentů farnosti Holešov.

V položce číslo 3 nás zajímalo, kolik respondentů dostalo druhé křestní jméno. Ve farnosti Slavičín má druhé křestní jméno jeden muž a 11 žen. Zbývajících 11 mužů a 17 žen druhého křestního patrona nemá. Ve farnosti Holešov má druhého křestního patrona 7 mužů a 12 žen. Ostatních 6 mužů a 10 žen druhé křestní jméno neobdrželo. Ve farnosti Slavičín se tedy druhé křestní jméno mají spíše ženy, kdežto ve farnosti Holešov spíše muži.

V položce číslo 4 jsme chtěli vyzkoumat, jestli respondenti znají zobrazení svého druhého křestního patrona. Ve farnosti Slavičín, jak vidíme v předcházejícím odstavci, druhé křestní jméno obdržel pouze jeden muž, který zobrazení svého patrona zná. Ve vzorku žen obdrželo druhého křestního patrona 11 žen. Z tohoto počtu 5 žen zobrazení svého patrona zná a 4 ženy zobrazení patrona neznají. Ve farnosti Holešov dostalo druhého křestního patrona 7 mužů, z toho 5 mužů zobrazení svého druhého křestního patrona zná. Zbývajících 2 muži tedy zobrazení svého druhého křestního patrona neznají. Co se týká žen, tak 12 žen má druhého křestního patrona a 10 žen druhého křestního patrona nemá. Všech 12 žen zobrazení svého druhého křestního patrona zná. V obou farnostech si můžeme všimnout větší znalosti u respondentů ženského pohlaví.

V položce číslo 5 jsme chtěli zjistit, jaké mají respondenti povědomí o svých křestních patronech. Ve farnosti Slavičín 10 mužů svého křestního patrona zná a 2 muži svého patrona neznají. Ve vzorku žen 19 respondentek svého křestního patrona zná a 9 respondentek nezná. Ve farnosti Holešov všech 13 mužů svého křestního patrona zná. Co se týká ženské populace, tak 14 respondentek svého křestního patrona zná a 8 respondentek svého patrona nezná. Můžeme tedy říci, že v obou farnostech znají svého křestního patrona spíše muži. Celkově je patrná lepší znalost u obyvatel farnosti Holešov.

V položce číslo 6 nás zajímalo, jestli znají respondenti své druhé křestní patrony. Jak si můžeme všimnout u otázky číslo 4, ve farnosti Slavičín má druhé křestní jméno pouze jeden muž, který svého křestního patrona zná. Ve vzorku žen má druhého křestního patrona 11 respondentek. Pouze 5 žen svého druhého křestního patrona zná.

Zbývajících 6 žen svého druhého křestního patrona nezná. Ve farnosti Holešov má druhého křestního patrona 7 mužů, z toho 5 respondentů svého druhého křestního patrona zná a 2 respondenti svého druhého křestního patrona neznají. Ve vzorku žen má druhého křestního patrona 12 respondentek. Z toho 9 žen svého druhého křestního patrona zná a 3 ženy svého druhého křestního patrona neznají. Ve farnosti Slavičín je patrná větší znalost u žen a ve farnosti Holešov zase u mužů. Větší znalost můžeme pozorovat u obyvatel farnosti Slavičín.

V položce číslo 7 bylo naším cílem zjistit, jestli respondenti vědí, koho nebo čeho je patronem jejich křestní patron. Ve farnosti Slavičín zná patronát svého křestního patrona 5 mužů a 11 žen. Zbývajících 7 mužů a 17 žen neví, koho nebo čeho je patronem jejich křestní patron. U obyvatel farnosti Holešov je situace následující: 8 mužů patronát svého křestního patrona zná a 5 mužů patronát svého křestního patrona nezná. Ve vzorku žen 13 respondentek patronát svého křestního patrona zná a 9 respondentek patronát nezná. Můžeme říci, že ve farnosti Slavičín znají patronát svého křestního patrona spíše ženy, kdežto ve farnosti Holešov spíše muži. Celkově můžeme vidět větší znalost u obyvatel farnosti Holešov.

V položce číslo 8 jsme se chtěli dozvědět, jestli respondenti znají patronát svého druhého křestního patrona. Ve farnosti Slavičín druhého křestního patrona pouze jeden muž, který ale neví, koho nebo čeho je tento světec patronem. Ve vzorku žen má druhého křestního patrona 11 účastnic. Z toho 4 ženy patronát svého druhého křestního patrona znají a 7 žen patronát svého druhého patrona nezná. Ve farnosti Holešov dostalo druhého křestního patrona 7 mužů a 12 žen. Z toho 4 muži vědí, koho nebo čeho je patronem jejich druhý křestní patron a 3 muži patronát svého druhého křestního patrona neznají. Co se týká žen, tak 6 žen patronát svého druhého patrona zná a 6 žen patronát svého druhého křestního patrona nezná. Můžeme říci, že ve farnosti Slavičín je větší znalost u žen, kdežto ve farnosti Holešov zase u mužů. Celkově jsou patrné lepší znalosti u obyvatel farnosti Holešov.

V položce číslo 9 bylo naším cílem zjistit, kolik respondentů přijalo svátost biřmování. Ve farnosti Slavičín obdrželo tuto svátost 10 mužů a 27 žen. Zbývajících 2 muži a jedna žena svátost biřmování nepřijali. Ve farnosti Holešov bylo u biřmování 6 mužů a 16 žen. Zbývajících 7 mužů a 6 žen svátost biřmování nepřijalo. V obou farnostech bylo u biřmování více žen než mužů.

V položce číslo 10 jsme se chtěli dozvědět, jaké mají respondenti povědomí o svých biřmovacích patronech. Jak si můžeme povšimnout u předcházející otázky, ve farnosti Slavičín tuto svátost obdrželo 10 mužů a 27 žen. Z toho 9 mužů svého biřmovacího patrona zná a jeden muž svého biřmovacího patrona nezná. Ve vzorku žen pouze 5 žen svého biřmovacího patrona zná. Zbývajících 22 žen svého biřmovacího patrona nezná. Ve farnosti Holešov přijalo svátost biřmování 6 mužů a 16 žen. Z toho všech 6 mužů svého biřmovacího patrona zná. Co se týká žen, tak 15 respondentek svého biřmovacího patrona zná a jedna respondentka svého biřmovacího patrona nezná. Ve farnosti Slavičín je patrná větší znalost u respondentů mužského pohlaví, kdežto ve farnosti Holešov u respondentů ženského pohlaví. Celkově můžeme říci, že obyvatelé farnosti Holešov mají lepší povědomí o svých biřmovacích patronech než obyvatelé farnosti Slavičín.

V položce číslo 11 jsme chtěli vyzkoumat, jestli respondenti znají nějaké pranostiky, které se vztahují k měsíci, kdy má svátek jejich křestní nebo biřmovací patron. Ve farnosti Slavičín zná pranostiky 7 mužů a 24 žen. Zbývajících 5 mužů a 4 ženy nezná žádné pranostiky. Ve farnosti Holešov uvedlo nějaké pranostiky 7 mužů a 9 žen. Ostatních 6 mužů a 13 žen pranostiky nezná. Ve farnosti Slavičín je patrná větší znalost u žen, kdežto ve farnosti Holešov u mužů. Obyvatelé farnosti Slavičín znají pranostiky více než obyvatelé farnosti Holešov.

Na závěr můžeme říci, že znalosti respondentů obou farností jsou skoro vyrovnané, přesto ale jsou obyvatelé farnosti Holešov na tom lépe než obyvatelé farnosti Slavičín.

2.6 Praktické využití v rámci mezipředmětových vztahů

V kapitole nejdříve zaměříme pozornost objasnění pojmu Rámcový vzdělávací program a poté uvedeme několik příkladů pro praktické využití v hodinách českého jazyka a křesťanské výchovy

2.6.1 Rámcový vzdělávací program

Rámcový vzdělávací program (RVP) pro základní vzdělávání představuje jednu část tzv. kurikulárních dokumentů, které byly zformulovány v Národním programu rozvoje vzdělávání v ČR (tzv. Bílé knize) a zakotveny v zákoně č.561/2004 Sb. Rámcový vzdělávací program představuje státní úroveň, ze které si jednotlivé školy vytvářejí vlastní Školní vzdělávací programy (ŠVP).

Mezi principy Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání můžeme uvést:

- vymezuje, co je společné a nezbytné v povinném základním vzdělávání žáků;
- specifikuje úroveň klíčových kompetencí, kterých by měli žáci na konci základního vzdělávání dosáhnout;
- vymezuje vzdělávací obsah- očekávané výstupy a učivo;
- zařazuje do základního vzdělávání průřezová témata;
- podporuje komplexní způsob k realizaci vzdělávacího obsahu a předpokládá volbu různých vzdělávacích postupů ve shodě s individuálními potřebami žáků;
- umožňuje upravit vzdělávací obsah pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami.⁵⁶

⁵⁶ KOL. AUTORŮ. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením*. Praha: Koordinátor, 2006. ISBN neuvedeno.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání je rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí, kde každá oblast je tvořena jedním nebo více vzdělávacími obory. Jsou to tyto vzdělávací oblasti a obory:

- **Jazyk a jazyková komunikace** - Český jazyk a literatura, Cizí jazyk;
- **Matematika a její aplikace**- Matematika a její aplikace;
- **Informační a komunikační technologie** - Informační a komunikační technologie;
- **Člověk a jeho svět** - Člověk a jeho svět;
- **Člověk a společnost**- Dějepis, Výchova k občanství;
- **Člověk a příroda**- Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis;
- **Umění a kultura**- Hudební výchova, Výtvarná výchova;
- **Člověk a zdraví**- Výchova ke zdraví, Tělesná výchova;
- **Člověk a svět práce**- Člověk a svět práce;

Vzdělávací oblasti v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání vymezuje Charakteristika vzdělávací oblasti, která vyjadřuje postavení a význam vzdělávací oblasti v základním vzdělávání a charakterizuje obsah jednotlivých vzdělávacích oborů. Na ni navazuje Cílové zaměření vzdělávací oblast, které vymezuje k čemu je žák veden.

Nedílnou součástí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání jsou Průřezová témata, která reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa. Tato průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání. Škola je musí do vzdělávání zařadit. Můžeme uvést tato témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

Popis Rámcového vzdělávacího programu (RVP) jsme do diplomové práce zahrnuli proto, že se domníváme, že se jedná o velmi důležitou složku v současném školství, se kterou denně setkává každý učitel i žák. Je tedy důležité, aby hlavně učitelé měli o této problematice alespoň základní povědomí. Z tohoto důvodu uvádíme v dalších částech práce náměty pro výuku českého jazyka a křesťanské výchovy, ve kterých počítáme i s využitím mezipředmětových vztahů, které tvoří nedílnou složku Rámcového vzdělávacího programu.

2.6.2 Náměty pro práci v hodinách českého jazyka a křesťanské výchovy s využitím mezipředmětových vztahů⁵⁷

Úkol č. 1: Poznáš naše svaté patrony?

Obrázek číslo 1

Obrázek číslo 2

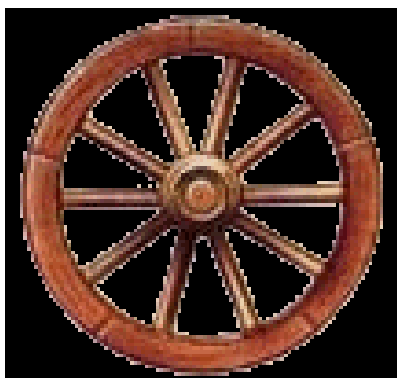

Obrázek číslo 3

Žáci mají za úkol podle obrázku poznat, o kterého svatého patrona se jedná. Upozorňujeme, že zvláště u mladších žáků je vhodné si nejdříve o těchto patronech s dětmi pohovořit. Nespolehneme na to, že budou mít žáci nějaké znalosti. Obrázky můžeme též žákům nabídnout nevybarvené. Zvláště mladší děti si je pak mohou vymalovat.

⁵⁷ Klíč k řešení některých úkolů uvádíme v příloze číslo 6.

Úkol č. 2: Dopiš, ke kterým svatým patronům se vztahují následující atributy.

Obrázek číslo 1

Obrázek číslo 2

Obrázek číslo 3

Nejdříve vysvětlíme žákům, co atributy znázorňují. Můžeme jim například říci, že atribut znamená určitý symbol, podle kterého daného svatého patrona poznáme. Předtím si žáci mohou navrhnout svůj vlastní atribut, tzn. něco, co ho charakterizuje.

Legenda ke křížovce:

1. apoštol z Tarsu.
2. podstatné jméno se skloňuje, sloveso se ...
3. apoštol, který neuvěřil, že Pán Ježíš vstal z mrtvých.
4. hlavní město Německa.
5. antonymum k číslovce málo.
6. Starozákonní muž, který postavil archu.
7. Zabil svého bratra, protože Hospodin neshlédl na jeho oběť.
8. První člověk.
9. Stát, jehož hlavní město je Dillí.
10. Liturgické období, kterým začíná církevní rok.
11. Evangelista, jehož evangelium je nejkratší.
12. Pěstoun Pána Ježíše.
13. Jeden ze soluňských bratří.
14. Matka Panny Marie.
15. Jeden ze sedmi smrtelných hříchů.
16. Antonymum k příslovci pomalu.

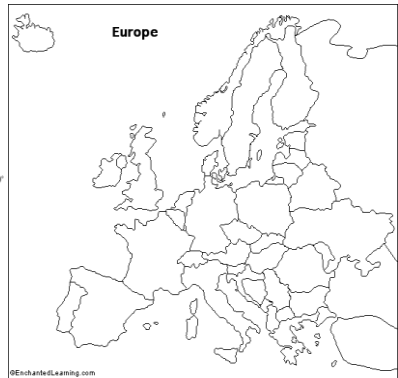
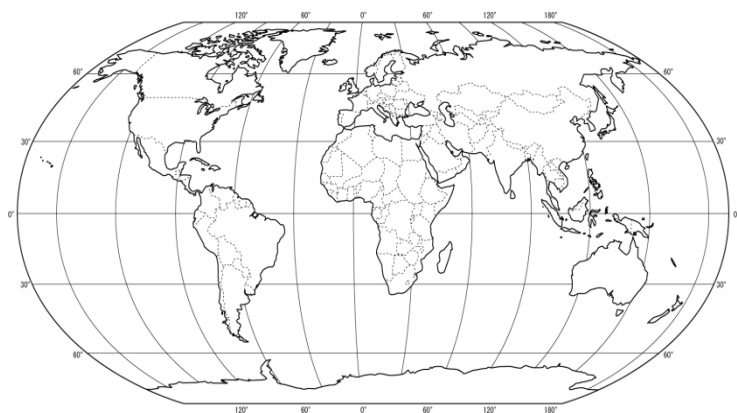
Úkol č. 4: Doplň text. Sleduj pravopisné jevy (velká písmena, tvrdé a měkké i/y, koncovky podstatných jmen, shodu přísudku s podmětem). Po ukončení práce, označ číslem slovní druhy. Spočítej, kolik text obsahuje podstatných jmen, kolik přídavných jmen a kolik sloves a uveď výsledný součet všech slovních druhů. Poté vyhledej pomocí různých informačních zdrojů⁵⁸, kdy se světec narodil, a od tohoto čísla odečti číslo, které ti vyšlo při sčítání.

⁵⁸ Zde počítáme Internet, různé encyklopedie, příručky, monografie, slovníky apod.

„Česk - knížec - stolec os - řel. Tu se ujala vlád - - ratislavova žena, kněžna - - -
 - - - - -, dokud by nedorostl- -ratislavov- s-nové. Jmenoval- se - - - - - a - - - - -
 -. Václav b - l v-brán už za - ratislavova života, aby se stal - eským knížetem. -
 oleslav se m - l spokojit s územím severně od řeky - abe. Mal - - áclav byl jedinou
 radostí své babičky - - - - - . Připomínal jí její s - n - - ratislava a - - - - - .^{59c}“

Úkol č. 5: Zjisti si, jaké svaté patrony mají spolužáci ve tvé třídě. Pomocí informačních zdrojů zjisti, v kterém roce tito svatí patroni zemřeli. Zjištěné letopočty sečti. Pak sečti jednotlivá čísla v daném čísle. Například $1358 = 1+3+5+8 = 17$. Sčítej tak dlouho, až ti vyjde číslo v rozmezí od 1 do 20. Potom udělej příslušný počet dřepů.

Úkol č. 6: Zeptej se doma rodičů, sourozenců a dalších příbuzných, jaké mají svaté patrony a pak si v různých encyklopediích a dalších informačních zdrojích vyhledej, kde se tito světci narodili. Zakresli do slepé mapy daná místa a města.

Úkol č. 7: Dopln do textu vynechaná písmena. U zvýrazněné věty proved jazykový rozbor (počet vět, poměr mezi větami hlavními, druhy vět vedlejších.)

„Svatá - arbora, panna a mučednice, patří ke čtrnácti svat – m pomocníkům, vz – vaným zvláště v těžkých chvílích, v m – nulosti například při morov – ch epidemiích. Její

⁵⁹ Srov. PETIŠKA, E. *Čtení o sv. Ludmile, Václavovi a Vojtěchovi*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2007. ISBN 978-80-7195-100-1, s. 21-23.

památku se slaví 4. pros – nce. Svaté – arboře je zasv – ceno několik kostelů, z nichž nejznám –
jší je – utnohorsk – chrám svaté – arbor -. Ačkoli se o svaté – arboře zachoval – pouze kusé
zprávy, katol – cká církev ji řadí mezi světce a mučedníky. Svatá – arbora byla
pravděpodobně sřata mečem za vlády císaře Galeriana⁶⁰.

**Úkol č. 8: Pokus se dané pranostiky přeložit do angličtiny nebo do němčiny.
Až budeš s prací hotov/a, vezmi si papír a pastelky nebo barvy a pokus se některou
pranostiku ztvárnit výtvarně.**

O svatém Fabiánu a Šebestiánu zalézá zima za nehty i otužilému cikánu.

Na svatého Blažeje pije skřivan z koleje.

O svaté Juliáně připrav vůz a schovej sáně.

Na svatého Řehoře, žába hubu otevře.

**Úkol č. 9: Pranostiky se nám rozházely. Naprav práci tiskařského šotka
a dej všechno do pořádku.**

Na Tři Krále

Na svatého Jiří

Na svatého Řehoře,

Svatá Anna

Svatá Lucie noci upije,

o krok dále.

sad' oharka.

vylézají hadi a štíři.

líný sedlák, který neoře.

čtyřicet dní kape.

chladna zrána

ale dne nepřidá.

*Na svatého Marka,
kápě,*

Medardova

⁶⁰ WIKIPEDIE: OTEVŘENÁ ENCYKLOPEDIE: *Barbora z Nikomédie* [online]. c2010

[citováno 15. 02. 2010]. Dostupný z www

<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Barbora_z_Nikom%C3%A9die&oldid=4903273>

Úkol č. 10: Nasbírej si různé přírodní materiály, např. kamínky, větvičky, listí, hrách, čočku apod. Pak si vyber svého oblíbeného svatého patrona a pokus se vytvořit ze získaných materiálů obrázek tohoto patrona jako koláž.

Úkol č. 11: Ve skupině spolužáků nacvič divadelní hru o životě nějakého svatého patrona. Navrhněte společně též kostýmy a jiné rekvizity. Hru pak můžete předvést svým spolužákům na různých akademiích.

Úkol č. 12: Nauč se písničky o Anežce, Františkovi a Ludmile.

6 • ANEŽKA SV

1. A-než-ka, dcera čes-ké-ho krá-le,
na své-ho Boha mys-le-la stá-le,
ne-chtě-la v přepychu žít,
du-še své ně-hu i krá-su tě-la
Je -ží -ši zcela vě-no-vat chtěla
Je-ho jen lásku chce mít, lásku chce mít.
R: A-než-ko pře-mi-lá

2. Anglický král se Anežce dvořil,
německý císař láskou k ní hořil,
Ona však sobě chudobu volí,
chce hojit rány, chudé jež bolí,
pro jiné všeho se vzdát.

14

tvá ze-mě spa-ni-lá v mí-ru chce pokojně
žít, svou mocnou při-mlu-vou
ochraňuj ze-mi svou buď na-ší zbožnosti
štit. 3. Anežko Česká,
o-več-ko Bo-ží, u-mě-las kou-pit
pře-vzácné zboží, svatozáf v ne-bi teď máš,
s chu-do-bou dru-hých
by-la jsi vda-ná jed-na-las vždyc-ky
jak moudrá panna, lás-ka tvá na-še je stráž
na-še je stráž. DS. al Fine

C E^m C⁶ F C A^m
 Bud' ve-le-ben, ó Pa-ne můj, nejvyš-ší
 E^m F^m17 G C A^m E^m
 Krá-li, vše ať zní k chvále tvé. Za da-ry dík z tvé
 F G C C E^m C⁶ F
 dlaně otcovské. Za slunce zář, co dá-vá radost
 C A^m E^m F^m17 G C
 všem, ti-sí-ce hvězd na ne-bi jis-ktí-vém.
 A^m E^m F G C F
 Za větru zpěv i mlhu podzim-ní. Za vodu
 E^m F C F E^m C
 čistou teď můj dík ti zní, za ohně svít, co
 F D^m17 C G⁷ C E^m C⁶ C F
 noci tmu za-há-ní. Též, Pane, dík za zemi mateř-
 C A^m E^m F^m17 G C
 skou, za plodů dar, co na ní vy-ros-tou,

A^m E^m F G C F
 že hýčká dál a ži-ví dě-ti tvé. Tvé dě-ti, když
 E^m F C F
 stá-le v lás-ce zů-sta-nou, sám nej-vyš-
 E^m C F D^m17 C G⁷
 ší jim budeš ko-ru-nou. *DC al CODA*
CODA E^m F G C
 z tvé dlaně ot-cov-ské.

1. Dávno tomu, v české zemi žena, klenot mezi

všemi, moudrá kněžna Ludmi-la, Ludmi-la,

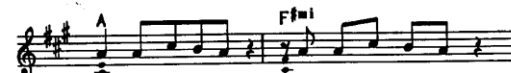

slouží Bohu, slouží li-du, lé-čí rá-ny, léčí

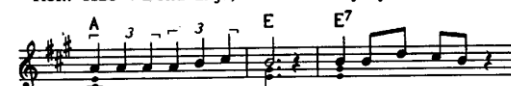

bí-du, něžná kněžna Ludmi-la, Ludmi-la.

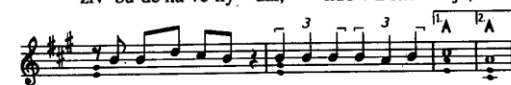
2. Panovnice Drahomíra pevnou rukou vládu svírá,
vadí jí však Ludmila, Ludmila.
Dobrou kněžnu nenávidí, závidí jí lásku lidí.
Zemřít musí Ludmila, Ludmila.

Ref.: Kdo v Bohu ži-je, i kdy-by zemřel,

živ bu-de na-vě-ky dál, kdo v Bohu ži-je,

i kdyby zemřel, živ bu-de na-vě-ky dál dál.

3. Jednou večer na Tetfně,
Písmo svaté na svém klíně,
Boha vyzývá Ludmila, Ludmila.
Vrazi vnikli nestřeženě,
vzali život svaté ženě,
k zemi klesá Ludmila, Ludmila.

4. Českým nebem hvězda září.
Kněžna svatá s něžnou tvář,í,
mučednice Ludmila, Ludmila,
zhloubaná v Boží kráse,
stále za nás přimlouvá se
v nebi svatá Ludmila, Ludmila.

Závěr

Křestní jméno je něco, co každého člověka provází po celý život. Z tohoto důvodu jsme též zvolili jako téma diplomové práce „Křestní jména a jejich využití v hodinách českého jazyka a křesťanské výchovy.“ Zabýváme se zde nejen samotnými křestními jmény, ale též jejich vztahem ke svatým patronům a pranostikám. Práci jsme rozdělili na dvě hlavní části: teoretickou část a praktickou část. V teoretické části jsme se nejdříve seznámili se jmény z hlediska všeobecného, tzn., řekli jsme si, co to jméno je a jaký může mít pro člověka význam. Dále jsme se zabývali křestními jmény z hlediska historického. Stručně jsme charakterizovali čtyři fáze historického vývoje křestních jmen. V další kapitole jsme zkoumali jednotlivé skupiny křestních jmen, u kterých jsme uvedli stručnou charakteristiku dané skupiny jmen a přidali několik příkladů mužských a ženských jmen. U příkladů jsme též uvedli jejich zahraniční ekvivalenty. V poslední kapitole teoretické části se zabýváme problematikou pranostik.

V praktické části jsme se zaměřili na výzkum, ve kterém jsme se chtěli zjistit, jestli jsou respondenti spokojeni se svým křestním jménem, jestli znají své křestní biřmovací patrony a také jestli znají nějaké pranostiky, které se vztahují k měsíci, v němž má svátek jejich křestní nebo biřmovací patron. Pro výzkum jsme použili dotazníkovou metodu, která byla určena pro dvě skupiny respondentů. První skupinou byli žáci Základní školy Slavičín - Vlára a žáci Základní školy Holešov, pro něž byl určen dotazník s dvanácti otevřenými otázkami. Druhou skupinu tvořili obyvatelé farnosti Slavičín a obyvatelé farnosti Holešov, kterým byl určen dotazník s jedenácti otevřenými otázkami. Výsledky výzkumu jsme v procentuálních hodnotách zaznamenali do tabulek a do grafů. Snažili jsme se srovnat nejen obě základní školy a obě farnosti mezi sebou, ale též respondenty mužského a ženského pohlaví. Naším výzkumem jsme dospěli k zjištění, že žáci Základní školy Holešov i obyvatelé farnosti Slavičín jsou na tom, co se týká znalostí svých křestních patronů, biřmovacích patronů a pranostik, lépe, než žáci Základní školy Slavičín - Vlára a obyvatelé farnosti Slavičín. Domníváme se, že to může být způsobeno tím, že ve farnosti Holešov se při výuce tematikou svatých patronů více zabývají. V závěrečné kapitole praktické části uvádíme několik příkladů, které by bylo možné využít při výuce. Snažíme se do ní zařadit možnosti využití mezipředmětové vztahy, například cizí jazyky (angličtinu, němčinu), matematiku, zeměpis, výtvarnou výchovu, hudební výchovu, tělesnou výchovu.

Domníváme se, že námětů pro výuku se dá připravit mnoho, a proto by vyučující v rámci svých možností měli tuto problematiku do výuky zahrnout.

Literatura a prameny

- BAUER, J. *Velká kniha o jménech*. Praha: Regia, 2003. ISBN 80-86367-35-5.
- BAUEROVÁ, A. *Tisíc jmen v kalendáři*. Praha: Šulc a spol., 1992. ISBN 80-901204-3-1.
- Bible - Písmo svaté Starého a Nového Zákona (včetně deuterokanonických knih)*. Praha: Česká Biblická společnost, 1995. ISBN 80-85810-08-5.
- ČELAKOVSKÝ, F. L. *Mudrosloví národu slovanského v příslovích*. Praha: Vyšehrad 1949, ISBN nevedeno.
- DUŠEK, M. *Pranostiky a svatí v českém kalendáři*. Havlíčkův Brod: vydáno vlastním nákladem autora, 1996. ISBN nevedeno.
- DVOŘÁK, P., DVOŘÁKOVÁ, D. *Kalendárium. Svátky, světci, pranostiky, pověry, zvyky, tradice a historické události pro každý den*. Praha: X-Egem 2003. ISBN 80-7199-073-6.
- GRÜN, A. *Tvé jméno*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. ISBN 80-7192-652-3.
- HALLAMOVÁ, E. *Světci. Kdo jsou a jak nám pomáhají*. New York: Simon & Schuster, 1994. ISBN 80-7207-028-2.
- JEČNÁ, K. *Nuda při češtině? Ani nápad!: zásobník 307 her pro výuku českého jazyka*. Praha: Strom, 1997. ISBN 80-901954-4-X.
- JELÍNEK, K., ŘÍMOVSKÝ, K., SMOLÍK, Z. *Lidové pranostiky, přísloví a zvyky v zemědělství*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2004. ISBN 80-7326-056-5.
- KNAPPOVÁ, M. *Jak se bude vaše dítě jmenovat*. Praha: Academia. 1996. ISBN 80-200-0591-9.
- KNAPPOVÁ, M. *Rodné jméno v jazyce a společnosti*. Praha: Academia, 1989. ISBN 80-200-0167-0.
- KOL. AUTORŮ. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením*. Praha: Koordinátor, 2006. ISBN nevedeno.
- KOVÁŘOVÁ, S. *Pranostiky pro každý den*. Olomouc: Alda, 2001. ISBN 80-85600-83-8.
- KOVÁŘOVÁ, S. *Rýmované pranostiky*. Olomouc: Alda, 1996. ISBN 80-85600-25-0.

- MATES, V. *Jména tajemství zbavená*. Praha: Epoque, 2002. ISBN 80-86328-10-4.
- NĚMEC, J. *Cesta ke kanonizaci s abecedním seznamem světců kanonizovaných ve 20. století*. Olomouc: Matice Cyrilometodějská, 2008. ISBN 978-80-7266-294-4.
- NOVÁKOVÁ, I. *Zábavný pravopis*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-534-9.
- PASTYŘÍK, S. *Studie o současných hypokoristických podobách rodných jmen v češtině*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2003. ISBN 80-7041-569-X.
- PETIŠKA, E. *Čtení o sv. Ludmile, Václavovi a Vojtěchovi*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007. ISBN 978-80-7195-100-1.
- PÍTHA, P. *Svaté patronky Evropy*. Praha: Chvilka klidu, 2000. ISBN 80-902776-4-0.
- PROKEŠOVÁ, M. *Pranostiky a pořekadla aneb na sv. Simforosa řinčí v žitě ostrá kosa*. Ostrava: Repronis, 2006. ISBN 80-7329-135-5.
- RAMEŠ, V. *Po kom se jmenujeme? Encyklopedie křesťanských jmen*. Praha: Nakladatelství Libri, 2003. ISBN 80-7277-197-3.
- RULÍŠEK, H. *Postavy, atributy, symboly: slovník křesťanské ikonografie*. Hluboká nad Vltavou: Alšova jihočeská galerie, 2005. ISBN 80-85857-48-0.
- SALAJKA, M. *Kalendář, osobní jména a křesťanské svátky. Jak se měřil čas a vznikal kalendář. Co vyjadřuje vaše jméno. Smysl a význam křesťanských svátků*. Praha: Victoria Publishing, 1994. ISBN 80-85865-47-5.
- SCHAUBER, V., SCHINDLER, M. *Velká kniha o svatých aneb Po kom se jmenujeme*. Praha: Doron, 2003. ISBN 80-7297-038-0.
- SCHNEIDEROVÁ, E. *Kuna nese nanuk aneb zábavná cvičení z češtiny*. Praha: Albatros, 2008. ISBN 978-80-00-02126-3.
- URBAN, Z., ROBEK, A. *Svatý Petr seno seče, svatá Anna buchy peče aneb Česká pranostika*. Havlíčkův Brod: Arca JiMfa spol. s.r.o., 1997. ISBN 80-85766-85-X.

Internetové zdroje

ABC SVATÝCH: *Hlavní strana* [online]. c2010 [citováno 15. 02. 2010]. Dostupný z WWW: <http://www.abcsvatych.com/>

GOOGLE: *Hlavní strana* [online]. c2010 [citováno 15. 02. 2010]. Dostupný z WWW: <http://www.google.cz/>

WIKIPEDIE: OTEVŘENÁ ENCYKLOPEDIIE: *Hlavní strana* [online]. c2010

[citováno 15. 02. 2010]. Dostupný z WWW:

<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Hlavn%C3%AD_strana&oldid=4781107>

ŽIVOTOPISY SVATÝCH: *Hlavní strana* [online]. c2010 [citováno 15. 02. 2010].

Dostupný z WWW: <<http://catholica.cz/?a=20>>

Seznam zkratek

aj. - a jiné

apod. - a podobně

atd. - a tak dále

bl. - blahoslavený, blahoslavená

č. - číslo

Dan - kniha proroka Daniela

Gn - Genesis (1. kniha Mojžíšova)

Jan - Janovo evangelium

Lk - Lukášovo evangelium

Mk - Markovo evangelium

Mt - Matoušovo evangelium

Sdc - kniha Soudců

s.r.o. - společnost s ručeným omezením

srov. - srovnej

sv. - svatý, svatá

tj. - to jest

tzn. - to znamená

ZŠ - základní škola

Přílohy

Seznam příloh

1. Jednotliví svatí patroni
2. Pranostiky
3. Dotazník pro základní školu
4. Dotazník pro farnost
5. Kresby žáků Základní školy Slavičín-Vlára a Základní školy Holešov
6. Klíč k řešení praktických úkolů

Přílohy

Příloha č. 1- Jednotliví svatí patroni⁶¹

Leden

Anděla Mericciová (27. ledna)

Tento den si připomínáme památku Anděly Mericciové, která přišla na svět 1. března 1474 v Desenzanu v Itálii, na jižním konci jezera Lago di Garda. V mládí se zřekla světského života a začala se věnovat Charitě. Od roku 1516 žila v Brescii, odkud se roku 1526 vydala do Palestiny. Když se vrátila, založila ženskou společnost, kterou pojmenovala dle své patronky svaté Voršily. Papež Klement VII. tento řád 25. listopadu 1535 potvrdil a Andělu Mericciovou jmenoval první představenou. Tento řád patří k nejznámějším řádům, zabývajícím se vzděláním a výchovou. Anděla Mericciová zemřela 27. ledna 1540 v Brescii. Pochována byla v kostele svaté Afry, jenž se od druhé světové války jmenuje S. Angela Mericci.

Atributy: kříž, růženec, schodiště (popř. žebřík).⁶²

⁶¹ srov. RAMEŠ, V. *Po kom se jmenujeme? Encyklopedie křestních jmen*. Praha: Nakladatelství Libri 2003. ISBN 80-7277-197-3.

⁶² ŽIVOTOPISY SVATÝCH: *Hlavní strana* [online]. c2010 [citováno 15. 02. 2010]. Dostupný z WWW:

<<http://catholica.cz/?a=20>>

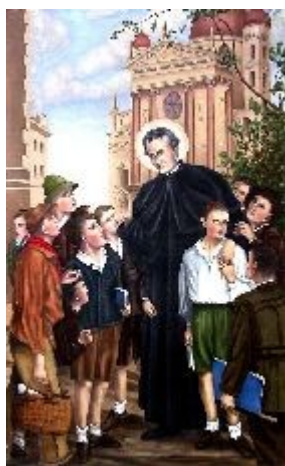
Zdislava (29. ledna)

Svatá Zdislava se narodila v rodině pana Přibyslava z Křižanova a Sibyly ze Sicílie. Měla několik sourozenců. Později se provdala za šlechtice Havla Markvartice na hrad Lemberk. Měli spolu čtyři děti: Havla, Markétu, Jaroslava a Zdislavu. Svata Zdislava založila také klášter v Jablonném a v Turnově, kde se usídlil řád dominikánů. Tato světice zemřela v roce 1252. Její tělo bylo uloženo do hrobky dominikánského kláštera svatého Vavřince v Jablonném. Papež Pius X. ji v roce 1907 zařadil mezi blahoslavené a 21. května 1995 byla svatořečena. O svatořečení svaté Zdislavy se nejvíce zasloužil litoměřický biskup a pozdější kardinál Štěpán Trochta, který zahájil diecézní kanonizační proces.⁶³ Svata Zdislava je uctívána jako patronka rodin, kongregace sester dominikánek, litoměřické diecéze a českého národa.

Atributy: děti, manžel, kostel, vinná réva, břečťan, erb lvice.

Jan Bosco (31. ledna)

Svatý Jan Bosco se narodil 16. srpna 1815 v Becchi poblíž Turína v Itálii. Otec mu zemřel, když Janovi byli dva roky. Matka ho vychovala ve velké chudobě. V roce 1841 přijal kněžské svěcení a začal se věnovat výchově nejchudších a nejzanedbanějších chlapců v Turíně. Snažil se pro ně například založit útulek, ze kterého mu první chlapci utekli i s vybavením. Jan Bosco se ale nedal odradit, a tak v druhé polovině 19. století vybudoval velkolepý ústav se školou a výukou řemesel. Už roku 1844 založil první oratoř svatého Františka Saleského a od roku 1859 se začal věnovat organizaci kongregace salesiánů dona Bosca. Papež Pius IX. tuto kongregaci schválil roku 1874. Roku

⁶³ srov. RAMEŠ, V. *Po kom se jmenujeme? Encyklopedie křesťanů jmen.* Praha: Nakladatelství Libri 2003. ISBN 80-7277-197-3, s. 66.

1876 vznikla společnost salesiánských spolupracovníků. Od svatého Jana Bosca pochází také Sdružení sester Panny Marie Pomocnice. I dnes pracují salesiáni dona Bosca po vzoru svého zakladatele a věnují se převážně výchově zanedbané mládeže. Jan Bosco zemřel 31. ledna 1888 v Turíně, kde byl pochován v salesiánském kostele. Papež Pius XI. jej kanonizoval 1. dubna 1934. Svatý Jan Bosco je patronem mládeže a katolických nakladatelství.

Atributy: děti, studenti

Únor

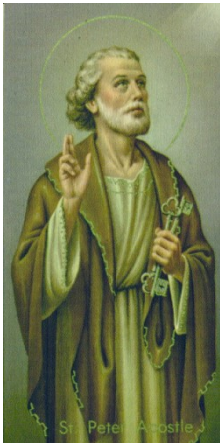
Dorota (6. února)

Svatá Dorota se narodila kolem roku 290 v Cesareji v Malé Asii. Byla velmi krásná, a proto se o ni ucházelo mnoho mládenců, mezi nimiž byl i římský místodržící Apricius. Dorota ho ale odmítla. To se ale Apriciovi nelíbilo, tak dal Dorotu zajmout a mučit. Zanedlouho poté byla Dorota odsouzena k smrti stětím. Když šla na popravu, vzývala Dorota Ježíše Krista, přičemž ho nazývala svým snoubencem. To prý slyšel mladý advokát Theofil, který se hned začal Dorotě posmívat a řekl jí, že když mu pošle ovoce a květiny z Ježíšovy zahrádky, tak v něj také uvěří. V tom se zjevil anděl a přinesl mu koš plný květin a ovoce. Theofil hned padl na kolena a přihlásil se ke křesťanství. Naneštěstí byl ale popraven hned po Dorotě. Svatá Dorota je tedy patronkou zahradníků, květinářů, ale také pivovarníků, horníků, novomanželů, nevěst a šestinedělek.

Atributy: anděl, dítě, hranice, jablka, chlapec, koš, květy, ovoce, palma, růže, věnec

Patrik (19. února)

Patrik spatřil světlo světa okolo roku 385 ve Skotsku v rodině civilního úředníka a jáhna. Na Patrika ale náboženství nemělo žádný vliv až do 16 let, kdy ho potkala tragédie. Byl unesen a prodán do otroctví v Irsku, kde pracoval jako pastýř. Zde se začal vážně zabývat náboženstvím. Za šest let uprchl zpět do Skotska. Zanedlouho měl ale sen, ve kterém mu Bůh přikazoval vrátit se zpět do Irska a hlásat zde slovo Boží. Nejdřív odjel do Galie ve Francii, kde se zdokonalil ve víře a v roce 432 se vrátil jako biskup do Irska. V Irsku vštěpoval lidem základy křesťanství. Velký důraz kladl též na vzdělání, zakládal například školy a knihovny. Tento apoštol Irska zemřel okolo roku 461. Patrik je patronem Irska, kadeřníků, kovářů, horníků, bednářů. Modlí se k němu také sedláci za ochranu dobytka.

Petr (22. února)

Petr, který se nejdříve jmenoval Šimon, byl jedním z dvanácti apoštolů Ježíše Krista. Narodil se v Betsaidě v Galileji. Spolu se svým bratrem Ondřejem se živil jako rybář. Ježíš Kristus jej učinil jedním z apoštolů a řekl mu: „A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla jí nepřemohou. Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.“⁶⁴ Tímto bylo naznačeno, že církev je pevná a nikdy nebude zničena. Petr je také považován za prvního papeže. Zajímavostí je, že od té doby si žádný papež z úcty ke svatému Petrovi nezvolil toto jméno. V Novém Zákoně se o Petrovi dočteme také v souvislosti s trojím zapřením Ježíše před ukřižováním. Můžeme si povšimnout, že Ježíš Kristus před svým nanebevstoupením se třikrát ptá Petra, jestli ho má rád a Petr ho třikrát ujišťuje o své lásce. Číslo tři je totiž v Písmu svatém číslem symbolický, protože vyjadřuje jednotu (Nejsvětější Trojici). Petr dosáhl brzy vysokého postavení, podnikal

⁶⁴ Mt 16,18-19 (Mt – Matoušovo evangelium).

časté misijní cesty. Do Říma se vrátil za vlády císaře Nerona. Chystal se tedy z Říma uprchnout, ale podle legendy potkal na cestě Ježíše Krista, kterého se otázal „*Quo vadis, Domine?*“ Ježíš mu odpověděl, že přichází, aby se nechal znovu ukřižovat. Petr se velmi zastyděl, vrátil se zpět a v roce 64 nebo 67 byl ukřižován hlavou dolů, protože si nepřipadal hoden toho, aby zemřel stejně jako jeho Pán.

Atributy: klíče

Březen

Perpetua a Felicitas (7. března)

Perpetua a Felicitas žily v Kartágu. První z nich, Vibia Perpetua, byla vdaná žena, která vychovávala malé dítě. Přijala ale křesťanství, jež bylo tehdy zakázáno. Felicitas byla zase otrokyní a rodinu teprve čekala. Zanedlouho byly obě ženy na základě ediktu Septimia Severa v Kartágu uvězněny. V této době byly jen katechumenkami.⁶⁵ Ve vězení se nechaly pokřtít. Vojáci je proto uvrhli do krutého žaláře. Perpetua tu měla sen, kdy viděla žebřík, který vedl do nebe a samu sebe, jak přemáhá satana. Další den pak spolu s ostatními vězni vyslechly rozsudek, který byl velmi krutý. Byly odsouzeny k smrti. Ještě před tím Felicitas ve vězení porodila dítě, které hned dala k adopci jednomu z křesťanů. Obě ženy pak vstoupily do arény, kde byla vpuštěna divoká kráva. Dav chtěl, aby ženy dostaly milost. Císařský správce je skutečně dal zavolat, ale hned je probodl mečem. Perpetua bývá často považována za ochránkyni krav.

Atributy: kráva

⁶⁵ Katechumen - čekatel křtu.

Jan z Boha (8. března)

Svatý Jan z Boha se narodil 8. března 1495 v Montemor o Novo v Portugalsku. Nejdříve vedl neklidný a nebezpečný život, ale roku 1539 slyšel kázání španělského misionáře a askety Jana z Ávily, které změnilo jeho život. Začal pečovat o nemocné, založil také svůj špitál v Granadě. Z tohoto špitálu se vyvinul řád milosrdných bratří, který byl potvrzený roku 1586. Roku 1572 převzal řád řeholi svatého Augustina. Generální představený tohoto řádu sídlí od roku 1878 v Římě. Řeholníci skládají kromě obvyklých slibů chudoby, čistoty a poslušnosti ještě čtvrtý slib péče o nemocné. Svátý Jan z Boha zemřel 8. března 1550 v Granadě.

Atributy: řeholní hábit, hrnec, provaz, pytel, trnová koruna

Josef (19. března)

Josef patří nejznámější světcům. Tento muž byl snoubencem Panny Marie. Pocházel z rodu Davidova. Pracoval jako stavitel a tesař. Tomuto řemeslu se od něj naučil i sám Ježíš Kristus. Když zjistil, že jeho snoubenka Maria čeká dítě, rozhodl se ji tajně propustit, protože věděl, že by to pro ni znamenalo jistou smrt. Ve snu se mu ale zjevil anděl a řekl mu: „*Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku; neboť co v ní bylo počato, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.*“⁶⁶ Josef se tedy rozhodl přijat Marii k sobě. Když se Ježíš narodil, řekl anděl Josefovi: „*Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uprchni do Egypta a buď tam, dokud ti neřeknu; neboť Herodes bude hledat dítě, aby je zahubil.*“⁶⁷ Josef s Marií a s malým Ježíšem odešli do Egypta, kde zůstali do té doby, dokud jim anděl neřekl. Nevrátili se ale do Betléma, ale usadili se v Nazaretu v Galileji. Písmo svaté se dále o Josefovi zmiňuje jen v souvislosti

⁶⁶ Mt 1,20b-21 (Mt – Matoušovo evangelium).

⁶⁷ Mt 2,13b.

s Ježíšovým kázáním v synagóze.⁶⁸ Svatý Josef zemřel pravděpodobně ještě před tím, než byl Ježíš Kristus ukřižován. Josef je patronem církve a spoluochráncem české země.

Atributy: tesařské nářadí (pila, sekera, úhelník), rozkvetlá hůl

Duben

Magdalena z Canossy (10. dubna)

Dnešní den si připomínáme svátek blahoslavené Magdaleny z Canossy. Tato žena se narodila 2. března 1774 ve Veroně v Itálii. Jelikož už coby malé dítě ztratila rodiče, žila krátce v karmelitánském klášteře. Pak se rozhodla, že se bude starat o veronské sirotky, kterým poskytovala stravu, přístřeší a výuku. To se stalo počátkem kongregace nového řádu kanosiánek. Magdalenu také podporoval rakouský císař František I., který pro její činnost věnoval řádu několik starých a opuštěných klášterů. Papež Lev XII. tento řád schválil v roce 1828. Kongregace se rozšířila hlavně v Číně, Indii a Anglii. Magdalena zemřela 10. dubna 1862 ve Veroně. Sedmého prosince 1941 ji papež Pius XII. prohlásil za blahoslavenou.

Bernadeta Soubirousová (16. dubna)

Svatá Bernadeta Soubirousová se narodila 17. února 1844 v Lurdech ve Francii. V tomto jejím rodišti se jí 11. února 1858 zjevila Matka Boží. Nechala se spatřit víckrát a 25. února 1858 označila dívce místo, kde vyvěrá léčivý pramen. Na tomto místě se brzy odehrálo mnoho zázračných uzdravení a zázraků. Pro malou Bernadetu ale nastal očistec na zemi, protože ji všichni nazývali vychloubačkou a hysterkou.⁶⁹ Bernadeta pak 7. července 1866 vstoupila do kláštera milosrdných sester v Nevers – sur - Loise, kde se věnovala ošetřování nemocných. Zemřela zcela

⁶⁸ Mk 6 (Mk – Markovo evangelium).

⁶⁹ srov. RAMEŠ, V. *Po kom se jmenujeme? Encyklopedie křesťanů jmen.* Praha: Nakladatelství Libri 2003. ISBN 80-7277-197-3, s. 160.

vyčerpána 16. dubna 1879 ve věku 35 let. Papež Pius XI. ji kanonizoval již 8. prosince 1933. Francouzské Lurdy patří dodnes k nejznámějším a nejoblíbenějším mariánským poutním místům. Svatá Bernadeta Soubirousová je patronkou pastýřů a nemocných.

Atributy: růženec, Panna Maria v lurdské jeskyni

Vojtěch (23. dubna)

Svatý Vojtěch pochází z rodu Slavníkovců, kteří sídlili na hradišti v Libici nad Cidlinou a byli velkými konkurenty vládnoucích Přemyslovců. Vojtěch se narodil kolem roku 965. Vzdělání získal patrně v Magdeburgu. Poté krátce pomáhal biskupu Dětmarovi. Po něm také nastoupil na biskupský stolec a stal se druhým pražským biskupem. Snažil se povznést duchovní život jak mezi prostým lidem, tak mezi šlechtou. Zde totiž přežívala spousta nešvarů, jako například obchod s otroky, mnohoženství, opilství apod. Záměr se Vojtěchovi nedařil, a proto odešel s bratrem Radimem do Říma, kde vstoupili do kláštera. Boleslav II. ale pro Vojtěcha poslal, aby se vrátil zpět a znovu obsadil prázdný biskupský stolec v Praze. Když přišel do vlasti, našel lid v ještě horší situaci, než když odcházel. Zanedlouho se rozhodl odejít definitivně. Odešel do Polska, kde se vydával na misijní cesty do přímořských krajů k pohanským Prusům. Při jedné z těchto cest byl 23. dubna roku 997 zavražděn. Svatý Vojtěch je patronem Polska, Uher, pražské arcidiecéze.

Atributy: veslo, oštěp, kopí, svazek šípů, orel

Květen

Florián (4. května)

V katolické církvi se tento den slaví svátek sv. Floriána. Světec se narodil ve druhé polovině 3. století v Zieselmaueru u Vídně. Stal se římským vojákem a dotáhl to až na vedoucího kanceláře císařského místodržícího v římském Lauriaku (Lorch u Ennsu, Horní Rakousko). Při pronásledování křesťanů za císaře Diokleciána bylo zajato i plno Floriánových přátel.

Florián se rozhodl je osvobodit, ale nakonec padl do zajetí i on. Poněvadž se nezřekl své víry, hodili ho katani zmučeného a s mlýnským kamenem do řeky Ennsu. Po nějaké době vody jeho neporušené tělo vyvrhly na skálu, kde je hlídal orel, který k němu pustil pouze vdovu Valerii. Ta ho pochovala na svém sídle. V 8. století pasovští biskupové postavili nad hrobem tohoto mučedníka kanovnický klášter. V 11. století byly jeho ostatky údajně přeneseny do Říma, odkud je do Krakova odvezl polský královský syn Kazimír. Svatý Florián je patronem hasičů, o čemž svědčí pořekadlo: „*Kde páli ohně žár a vzrůstá hřích i svár, pomocník je nám dán, svatý Florián.*“⁷⁰ O pomoc tohoto patrona prosí také kominíci, kováři, rolníci při suchu a neúrodě.

Atributy: brnění, dům, hrnec, kámen, kámen mlýnský, korouhev, koruna, kříž, meč, oheň, orel, plamen, požár, praporec na kopí, řeka, škopek, vědro, voda, vojáci

Jan Sarkander (6. května)

Tento den církev slaví svátek svatého Jana Sarkandra. Tento světec se narodil 20. prosince 1576 ve slezském Skočově. Studoval v Olomouci, Praze a Štýrském Hradci. V roce 1609 byl vysvěcen na kněze. Zanedlouho si jej oblíbil moravský zemský hejtman Ladislav z Lobkovic, který si jej také zvolil za svého zpovědníka. Jan Sarkander působil na různých místech, naposledy v Holešově, kde byl také v únoru roku 1620 zatčen pro velezradu. Soudci v Olomouci si mysleli, že z Jana dostanou kompromitující údaje o záměrech Lobkoviců. Přestože Jana mučili, nedozvěděli se od něj nic. Nakonec Janovo zmučené tělo hodili do podzemní kobky, kde 17. března roku 1620 v krutých bolestech zemřel. Ostatky svatého Jana Sarkandra jsou od roku 1860 uloženy v katedrále svatého Václava v Olomouci. Svatý Jan Sarkander je patronem zpovědního tajemství.

⁷⁰ srov. RAMEŠ, V. *Po kom se jmenujeme? Encyklopedie křesťaních jmen*. Praha: Nakladatelství Libri 2003. ISBN 80-7277-197-3, s. 185.

Maxmilián, Maximin (29. května)

V církevním kalendáři si tento den připomínáme svátek svatého Maximina Trevírského. Narodil se kolem roku 280 v Silly v západní Francii. Po Agriciovi nastoupil na biskupský stolec v Trevíru. Během svého působení bojoval proti arianismu. Biskupové z Východu, kteří tento směr zastávali, ho ale na synodě ve Filippopelu prokleli a označili ho za „*veřejného hříšníka*.“ Poté se sešli biskupové Západu a chtěli na oplátku poslat východní biskupy do vyhnanství. Maximin se snažil situaci urovnat a vydal se tedy do Konstantinopole⁷¹. Na zpáteční cestě se stavil v Poitiers u své rodiny, kde náhle zemřel. Jeho nástupce, biskup Pavlín přenesl jeho ostatky do Trevíru. Maximinova úcta se rozšířila do Alasaska, Švýcarska, kolínského biskupství a dalších oblastí. V trevírské diecézi se slaví svátek tohoto světce 29. května, což je den přenesení jeho ostatků.

Atributy: kniha, medvěd, model kostela

Červen

Medard (8. června)

Svatý Medard se narodil kolem roku 473 v Salency ve Francii. Pocházel ze šlechtického rodu. Už od mládí byl velmi štědrý, jednou například dal starci plášť, jindy zas věnoval cizinci koně. Podle jedné legendy jej v lese zastihla bouře, před kterou ho ochránil orel svými perutěmi. Tento příběh se stal podnětem pro známou pranostiku „*Medardova kápě čtyřicet dní kape*.“ V roce 505 byl vysvěcen na kněze. Kolem roku 545 byl jmenován biskupem v Noyonu, což je město nacházející se severovýchodně od Paříže. Medard zemřel kolem roku 560. Svatý Medard je patronem sedláků, sládků, vinařů a vězňů. Lidé se k němu modlí za ochranu proti dešti, za dobrou úrodu, při bolestech zubů a při horečce.

⁷¹ Konstantinopol - dnešní Cařihrad- město v Turecku.

Atributy: almužna, tři holubice, kámen, koule, orel, tři stopy

Antonín z Padovy (13. června)

Svatý Antonín z Padovy se narodil roku 1195 v Lisabonu v Portugalsku. Vlastním jménem se jmenoval Fernandez. V roce 1212 vstoupil k augustiniánským kanovníkům v portugalském městě Coimbra, kde přijal kněžské svěcení. Zanedlouho vstoupil do řádu františkánů a roku 1220 do kláštera menších bratří svatého Antonína, kde přijal jméno Antonín. Vydal se na cestu do Maroka, kde ale onemocněl a musel se vrátit. Po uzdravení odešel do Assisi, kde se seznámil se svatým Františkem, který mu doporučil další vzdělání. Zanedlouho se projevuje Antonínovo skvělé řečnické nadání. Antonín je zanedlouho svými cestami tak vyčerpaný, že se uchyluje na statek blízko Padovy, kde 13. června roku 1231 umírá. Svatý Antonín je patronem milujících lidí, manželství, žen, dětí, chudých, cestujících, pekařů a rolníků. Často je vzýván také při hledání ztracených věcí.

Atributy: Dítě Ježíš, hostie, kůň, lilie, noha, osel, ryby

Alois Gonzaga (21. června)

Alois Gonzaga se narodil 9. března 1568 na zámku Castiglione v brescijské diecézi. Dva roky prožil na dvoře vévody Františka Medicejského ve Florencii, kde se seznámil s církevní historií. V roce 1581 odjel ke dvoru do Madridu, kde se rozhodl věnovat duchovnímu povolání. V roce 1585 vstoupil do jezuitského řádu. V této době mu nebylo ani 18 let. Dne 20. listopadu 1587 složil Alois teologické sliby. Poté studoval v Miláně a roku 1590 přišel do Říma. Zde pak vypukla epidemie, při níž Alois horlivě ošetřoval nemocné. Naneštěstí se ale sám nakazil a 21. června roku 1591 zemřel. V roce 1621 byl papežem Řehořem

XV. prohlášen za blahoslaveného a v roce 1726 papežem Benediktem XIII. za svatého. Svatý Alois Gonzaga je považován za patrona studující mládeže.

Atributy: kříž, lebka, lilie

Červenec

Cyril a Metoděj (5. července)

Kdo z nás by neznal soluňské bratry Cyrila a Metoděje. Cyril, který se původně jmenoval Konstantin, přijal své druhé jméno až později v klášteře. Oba bratři byli kolem roku 860 vysláni byzantským císařem na misijní cestu k Chazarům k Černému moři. Při této cestě našli ostatky papeže Klimenta I., které pak přenesli do Říma, kde jsou uchovány dodnes. Roku 832 přišli Cyril a Metoděj na Moravu. Zde je na přání knížete Rastislava vyslal byzantský císař Michal III. Na Moravě soluňští bratři zavedli slovanský jazyk do bohoslužby- tímto jazykem byla staroslověnština. Cyril také vytvořil vlastní písmo- hlaholici. Cyril také přeložil do staroslověnštiny evangeliář a napsal nejstarší staroslověnskou báseň s názvem Proglas⁷². Metoděj zase přeložil životopisy církevních Otců. Založil také významnou překladatelskou školu, kde měla být údajně v roce 883 přeložena celá Bible. Cyril a Metoděj pak odcestovali do Říma, kde dostali od císaře Hadriána slib, že slovanská řeč bude uznána za liturgickou. Cyril v Římě onemocněl, a proto se rozhodl vstoupit do kláštera, kde 14. února 869 zemřel. Císař Hadrián pak jmenoval Metoděje arcibiskupem Panonie, což je území, které zahrnovalo dnešní východní Rakousko, západní Maďarsko a Moravu. To se ale nelíbilo salcburskému arcibiskupovi, který dal Metoděje uvěznit. Osvobodil ho papež Jan VIII., který ho utvrdil v úřadu arcibiskupa a s jistým omezením také uznal slovanský církevní jazyk. Metoděj zemřel 6. dubna 885. Místo jeho smrti se nedá přesně určit. S největší pravděpodobností je pohřben v katedrálním chrámu Panny Marie na Velehradě. Jeho hrob ale nebyl doposud lokalizován. Cyril a Metoděj jsou hlavními patrony Evropy.

⁷² Proglas - předzpěv k evangeliu.

Atributy: Cyril – kniha, mnich, obraz Panny Marie, skříňka s ostatky; Metoděj- anděl, biskup s berlou ve tvaru řeckého písmene Tau, která je zakončena křížem, oblak, obraz posledního soudu, tabulka

Veronika Giuliani (9. července)

Svatá Veronika Giuliani se narodila 27. prosince 1160 v Mercatellu u Rimini v Itálii. Když oslavila šestnácté narozeniny, rozhodla se, že vstoupí do kláštera sester klarisek - kapucínek v Citt'a di Castello, který se nachází na sever od Perugia. Zde taky přijala jméno Veronika. V roce 1694 měla zjevení, kdy spatřila tajemný kalich a začala postupně přijímat na tělo Kristova stigmata.⁷³ Zanedlouho se všichni dozvěděli, co se vlastně s Veronikou děje, a proto ji podrobovali nejrozličnějším zkouškám a zacházeli s ní jako s podvodnicí. Roku 1716 se Veronika stala abatyší. Zemřela 9. července 1727. Svatořečena byla v roce 1838 papežem Řehořem XVI.

Veronika je v mysli většiny křesťanů spojena s šestým zastavením křížové cesty, kdy tato žena podává Pánu Ježíši na cestě jeho utrpení roušku, aby si mohl otřít obličej. Podle několika legend se tvář Ježíše Krista do této roušky otiskla. Ale nakolik jsou tyto legendy pravdivé, nevíme.

Marie Magdaléna (22. července)

Tato světice se narodila někdy kolem roku Ježíšova narození. Jak říká Nový Zákon, patřila k prvním ženám, které se rozhodly následovat Ježíše Krista, který ji zbavil sedmi démonů. Než se rozhodla následovat Ježíše, patřila mezi velké hříšnice. Podle vyprávění evangelií se rozhodla vyhledat Ježíše Krista. S pláčem k němu přistoupila, omývala mu nohy svými slzami a utírala je svými vlasy. To se nelíbilo židovským představeným. Za její hříchy se totiž usnesli

⁷³ Stigmata - rány na těle po vzoru ran Ježíše Krista.

ji ukamenovat. Ježíš Kristus jim však na to odpověděl: „*Kdo jsi bez viny, první hod' kamenem.*“ Marie Magdaléna se stala Ježíši Kristu věrnou posluchačkou a společnicí. Najdeme ji také pod křížem a u hrobu Ježíše Krista. Byla to právě Marie Magdaléna, komu Ježíš Kristus řekl, aby zvěstovala zprávu o Ježíšově vzkříšení. O jejím dalším životě vyprávějí jen legendy. Prý se rozhodla odejít do jižní Francie hlásat evangelium. Další legenda zas mluví o tom, že žila v pustinách u Baume, východně od Aix - en - Provence. Tady také kolem poloviny 1. století zemřela. Marie Magdaléna je patronkou mnoha řemesel a živností. Nejčastěji se k ní modlí zkroušené kajícnice a svedené ženy.

Atributy: nádobka s mastí, kříž, kniha, lebka

Brigita Švédská (23. července)

Velká mystička, svatá Brigita Švédská, přišla na svět kolem roku 1303 ve Finstadu u Uppsaly ve Švédsku. Když jí bylo sedm let, měla vidění ukřižovaného Ježíše Krista. Tato mystická zkušenost se dále rozšiřovala. Ve 13 letech se provdala za šlechtice Ulfa Gudmarssona, kterému porodila osm dětí. Spolu se svým manželem putovala do Santiaga de Compostela, kde se její muž uchýlil do cisterciáckého kláštera. Brigita se poté oddala mystickému způsobu života a začala zapisovat své prožitky. Založila také vlastní řeholní řád, který dostal jméno brigitky a byl doplňkem augustiniánského řádu. Papež Urban VI. tento řád roku 1370 potvrdil. Krátce před svou smrtí se Brigita vypravila na pouť do Svaté země. Zemřela 23. července 1373. Papež Bonifác IX. ji roku 1391 prohlásil za svatou.

Atributy: kniha, pero, poutnická hůl, klobouk, svíce

Srpen

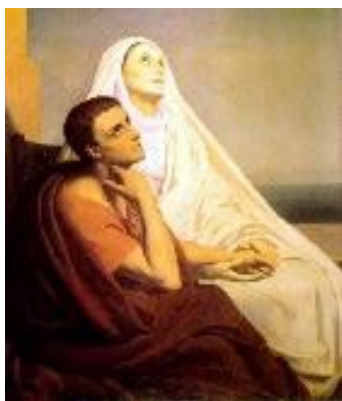
Klára (12. srpna)

Svatá Klára se narodila roku 1194 v Assisi v Itálii. Pocházela ze vznešené rodiny, v mládí odmítla dva nápadníky a pod vlivem svatého Františka z Assisi se odřekla světských radovánek. Když jí bylo 18 let, opustila tajně svůj rodný dům a odebrala se do kostelíka Portincula, hlavního sídla Františkových menších bratří. Tradice říká, že jí František ustříhl vlasy a předal jí řádový hábit a závoj. Rodina se s touto situací smířila až poté, co se ke Kláře připojila její sestra Anežka. Klára se spolu se svými společnicemi usadila při kostele San Damiano v Assisi a vytvořily zde základ ženské komunity, která se řídí stanovami svatého Františka z Assisi. Tímto způsobem vznikl pozdější řád klarisek. V roce 1215 získala Klára od papeže Inocence III. privilegium chudoby. O tento status ale musela celý život bojovat, protože císařské i papežské autority požadovaly zmírnění těchto přísných pravidel. Zajímavostí je také skutečnost, že si Klára psala s naší svatou Anežkou Českou, zakladatelkou pražského kláštera klarisek Na Františku. Sv. Klára zemřela 11. srpna roku 1253 v San Damiano u Assisi. Je patronkou klarisek, pradlen, pozlacovačů, vyšivaček, sklenářů, malířů skla, slepců, televize. Modlitba ke svaté Kláře také pomáhá při horečce a onemocnění očí.

Atributy: opatská berle, ciborium, jednorožec, kalich, monstrance

Monika (27. srpna)

Tento den si církev připomíná svátek svaté Moniky. Svata Monika se narodila kolem roku 332 v Tagaste v Alžírsku. Jejím synem byl nám známý svatý Augustin, který jí také přinesl nesčetná trápení. Monika prosila zoufale Boha, aby napravil jejímu synovi život. Bůh Moničiny prosby vyslyšel. Augustin našel cestu k Bohu a stal se jedním z největších křesťanů všech dob. Toho se ale Monika už nedožila, protože zemřela roku 387 v Ostii v Itálii. Ostatky

svaté Moniky jsou uloženy v Římě a v klášteře Arrouaise v severní Francii. K této světici se modlí všechny křesťanské ženy a matky za záchranu dětských duší.

Atributy: závoj, věnec z růží, kniha, kříž

Sabina (29. srpna)

Sabina se narodila v 1. století v Římě. Byla to údajně velmi bohatá a zámožná žena, která se zřekla pohanské víry a pod vlivem své otrokyně Serafie se nechala pokřtít. Spolu pak každou noc sestupovaly do římských katakomb. Serafii pak zajali a ve vězení zmrskali. Roku 120 zatkli i Sabinu. Římský soudce Elpidius o jejím dalším osudu rozhodl takto: „*Sabina budiž popravena mečem pro nenávisť k bohům.*“⁷⁴ Sabina je patronkou Říma, žen v domácnosti a dětí.

Atributy: palma, kniha, koruna

Září

Vincenc z Pauly

Svatý Vincenc z Pauly se narodil 24. dubna 1581 v malé vesničce Pouy v Gaskoňsku. Když mu bylo 19 let, přijal kněžské svěcení. V roce 1612 nastoupil do farnosti Clichy v Paříži. Poněvadž se chtěl věnovat péči o chudé, tak založil v roce 1617 velmi přísně organizovanou péči o chudé, která se jmenovala „*Confrérie de la charité*“⁷⁵. Tímto založil první ze svých charitativních děl. V roce 1620 založil společnost s názvem „*Sluhové chudých*“, což byla mužská odnož předchozí společnosti. V roce 1625 vzniklo jeho třetí charitativní dílo „*Congregatio Missionis*“, jehož členové se nazývají lazaristé⁷⁶ nebo vincentini. V roce 1633 založil Vincenc z Pauly společnost „*Dcery*

⁷⁴ Srov. RAMEŠ, V. *Po kom se jmenujeme? Encyklopedie křesťanských jmen*. Praha: Nakladatelství Libri 2003. ISBN 80-7277-197-3, s. 185.

⁷⁵ Confrérie de la charité - Společnost lásky.

⁷⁶ Podle sídla u kostela sv. Lazara.

lásky“. Říká se jim také milosrdné sestry nebo vincentinky. Vincenc z Pauly zemřel 27. září 1660 v Paříži. Dne 16. června 1737 jej papež Klement XII. kanonizoval.

Michael, Gabriel a Rafael- archandělé (29. září)

Archanděl Michael je patronem celé katolické církve, což můžeme vyčíst ze známé modlitby „*Svatý Michaeli archanděli*“, dále německého národa, vojáků, lékárníků, krejčích, sklářů, malířů, soustružníků, pekařů, kupců, slévačů olova a cínu, výrobců vah, bankovních úředníků a radiomechaniků. Tento archanděl má také jména kníže anděl, anděl spravedlnosti, hlídač ráje, ochránce Kristovy církve, kníže duší apod. Archanděl Michael je známý především svým vítězstvím nad satanem.

Jméno archanděla Gabriela máme spojeno především se svátkem Zvěstování Páně (25. března), kdy tento anděl zvěstuje Panně Marii radostnou zprávu, že počne a porodí Božího Syna. „*Neboj se, Maria, vždyť jsi našla milost u Boha. Hle, počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš.*“⁷⁷

Archanděl Gabriel je uctíván televizními hlasateli a zpravodaji.

O archandělu Rafaelovi se můžeme dočíst ve starozákonní Biblické knize Tóbiáš, kde se Refael setkává s Tóbiášem. Je patronem lékárníků, horníků, lodníků, poutníků, cestujících, vystěhovalců a mladých lidí, kteří hledají partnera.

⁷⁷ Lk 1, 30-31 (Lk – Lukášovo evangelium).

Jeroným (30. září)

Svatý Jeroným přišel na svět kolem roku 347 ve Stridonu, což je město, které se nachází na území dnešního Chorvatska. Tento světec se stal církevním učitelem. Řadí se mezi čtyři nejvýznamnější latinské církevní Otce. Vlastním jménem se jmenoval Jeroným Sofronius Eusebius. Studoval v Římě, pak působil v Trevíru, v Aquileji. Zde se roku 370 přidal ke Sboru blažených, což byla skupina asketických mnichů. Ve věku 26 let podnikl několik cest na Východ. Pak se nechal vysvětit na kněze a vrátil se do Říma, kde pracoval jako tajemník papeže Damase I. V roce 385 z Říma odešel a usadil se v Benátkách, kde založil tři ženské a jeden mužský klášter. Zde také sepsal většinu svých spisů, z nichž se zachovalo 117 Jeronýmových dopisů, mezi nimiž je 19 adresovaných Augustinovi. Vrcholem Jeronýmovy tvorby je Vulgáta- překlad Bible do latiny. Svatý Jeroným zemřel 30. září roku 420. Zajímavostí je, že Jeroným nikdy nebyl prohlášen za svatého, ani nikdy nezačal proces jeho kanonizace.

Říjen

Agáta (14. října)

Svatá Agáta žila asi ve 3. století. Byla to velmi krásná a půvabná dívka, která pocházela ze vznešené rodiny. Oblíbil si ji jeden senátor a chtěl si ji vzít za ženu. Agáta to ale odmítla. To ho rozzlobilo, a proto ji udal jako křesťanku. Nejdříve byla zavřena do nevěstince. Když vojáci viděli, že to s Agátou nic neudělalo, tak se rozhodli ji mučit tak dlouho, dokud na následky těžkých zranění nezemřela. Podle legendy jí odřezali i prsa, proto bývá často zobrazována, jak nese na míse svá ňadra. Svatá Agáta je patronkou zvonářů.

Hedvika (17. října)

Tento den si v církvi připomínáme svátek svaté Hedviky Slezské. Tato svatá žena se narodila v roce 1173 na zámku Andechs na Ammerském jezeře. Už jako malé děvčátko byla dána na výchovu do benediktýnského kláštera Kitzingen. Když oslavila dvanácté narozeniny, provdala se za vévodu Jindřicha I. Už ve 13 letech porodila první dítě, ke kterému pak přibylo ještě dalších šest. Po porodu sedmého dítěte se rozhodla žít ve zdrženlivosti. Po celý svůj život se věnovala blahu lidu a prohloubení křesťanské víry. Založila mnoho nemocnic a ošetrovacích ústavů, ale také klášter cisterciáček v Trzebnici. Poté co jí zemřel syn, uchýlila se do trzebnického kláštera, kde 15. října 1243 zemřela. Papež Klement IV. Hedviku 26. března 1267 svatořečil. Svatá Hedvika je patronkou Slezska, Polska, Berlína, Vratislavi, Trzebnice a Krakova.

Juda Tadeáš (28. října)

Juda Tadeáš byl jedním z dvanácti apoštolů. Narodil se kolem Kristova narození. V Písmu svatém je zmiňován málo. Podle legendy údajně působil se Šimonem Horlivcem v Sýrii, Mezopotámii a Persii, kde byl zavražděn mágy. Zemřel 28. října v 1. století v Persii. Juda Tadeáš je patronem Goslaru. Modlí se k němu také lidé v nouzi a zoufalých situacích.

Atributy: kyj, kameny, halapartna, kniha

Listopad

Anežka Česká (13. listopadu)

Anežka přišla na svět roku 1207 (uvádí se také rok 1205 a 1211) jako dcera českého krále Přemysla I. Otakara. Už co by malá dívka byla zasnoubena s Boleslavem Slezským a se synem císaře Fridricha II. Ze sňatků ale nakonec sešlo, tak se Anežka rozhodla zasvětit svůj život Bohu. Bratr Václav I. jí věnoval pozemky u řeky Vltavy, kde se začala stavět klášter minoritů mužské i ženské větve. Tento klášter se stal nejstarším kláštelem II. řádu svatého Františka severně od Alp. V roce 1234 složila Anežka řeholní sliby. Pak založila při konventu špitál, kde vznikl i jediný český charitativní řád- křížovníci s červenou hvězdou. Dne 11. června roku 1234 vstoupila Anežka ve věku 23 let do kláštera Na Františku.

Zanedlouho poté, co složila věčné sliby, se stala z rozhodnutí papeže Řehoře IX. abatyší kláštera. Anežka měla velmi ráda učení svatého Františka z Assisi. Dopisovala si též s Františkovou přítelkyní a žačkou svatou Klárou. Tito dva světci byli také Anežce vzorem, když v Praze zakládala velmi přísnou řeholi, kterou jí nejdříve papež Řehoř IX. odmítl schválit. Pak alespoň udělil jejímu řádu privilegium chudoby. Anežka Česká zemřela 2. března roku 1282. V roce 1989 ji papež Jan Pavel II. kanonizoval. Je patronkou chudobných, nemocných lidí.

Atributy: abatyše s korunkou, jak ošetřuje nemocné

Kateřina Alexandrijská (25. listopadu)

Život svaté Kateřiny Alexandrijské je zahalen různými legendami. Tato svěřice údajně pocházela z vysoce urozeného rodu. Už jako mladá dívka byla velmi vzdělaná. Údajně byla také tak výřečná, že když debatovala s padesáti pohanskými uřenci, předčila je svými znalostmi, že ani nedokázali oponovat. Za to je nechal císař Maximinus upálit. Kateřina se císaři velmi zalíbila, ale chtěl po ní, aby se zřekla křesťanství, což se zase nezamlouvalo Kateřině. Odmítla se zřít víry, a proto musela podstoupit strašlivé mučení. O tom se můžeme dočíst například v Legendě o svaté Kateřině, což je staročeský literární klenot pocházející ze 14. století. Bičování prý trvalo dvě hodiny, pak byla uvržena do hladomorny. Císař si myslel, že po této proceduře uvidí zlomenou lidskou trosku, ale místo toho se mu ukázala dívka ještě krásnější než před tím. Nařídil tedy, aby byla Kateřina rozemleta mezi dvěma dřevěnými koly s hřeby. Poněvadž jedno kolo se zlomilo, musela být Kateřina popravena mečem. Ihned po smrti prý odnesli andělé její zmučené tělo na horu Sinaj, kde Kateřinu pohřbili. Kateřina Alexandrijská je patronkou studentů, filosofů a teologů.

Atributy: dřevěné kolo s hřeby

Ondřej (30. listopadu)

Ondřej byl jedním z dvanácti apoštolů Ježíše Krista. Pocházel z Betsaidy v Galileji. V mládí žil se svým bratrem Šimonem, pozdějším apoštolem Petrem, v Kafarnau u Genezaretského jezera. Než se stal apoštolem, byl učedníkem Jana Křtitele. Podnikal daleké misijní cesty k Černému moři a do Řecka. Údajně se dostal až do Kurdistánu a do Gruzie. Nakonec se usadil v řeckém Patrasu. Okolo roku 60 jej dal

římský místodržící Egea zatknout. Poté byl Ondřej krutě týrán a nucen obětovat římským bohům. To ale neudělal, a proto byl odsouzen k trestu smrti. Apoštol Ondřej byl 30. listopadu roku 60 nebo 62 ukřižován na šikmém kříži. Tomuto kříži se od té doby říká Ondřejův kříž. Podle svátku svatého Ondřeje začíná nový liturgický rok. Svatý Ondřej má též velký význam pro sedláky, kteří podle jeho svátků předpovídají počasí.

Prosinec

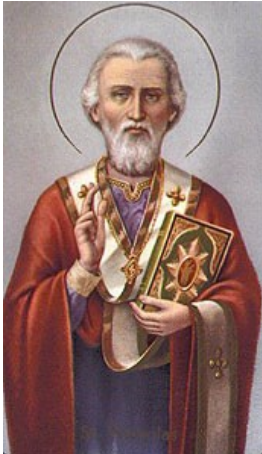
Barbora (4. prosince)

Barbora údajně žila koncem 3. století v Níkomedii v dnešním Turecku v rodině zámožného otce Dioskura. Jelikož to byla velmi půvabná dívka, tak neměla nikdy o nápadníky nouzi. Barbora ale všechny odmítala. Rozhodla se, že svůj život obětuje Bohu. To se ale nelíbilo jejímu otci, který se na ni velmi rozhněval, postavil u domu věž, do které ji chtěl zavřít. Barbora tento trest přijala statečně. K dovršení všeho oznámila svému otci, že se nechala pokřtít. A to už byla poslední kapka do ohně otcova hněvu. Dovlekl Barboru před místodržícího a udal ji. Barbora pak byla bičována a všelijak strašlivě mučena. V roce 306 byla Barbora popravena mečem rukou vlastního otce. Po popravě do něj udeřil blesk.

Svátek svaté Barbory je obestřen mnoha lidovým zvyky, z nichž nejznámější je řezání třešňových (nebo jiných větviček), které pak do Vánoc rozkvetou. Tento zvyk je spojen s legendou, podle které se pod Barborou otevřela zem právě v okamžiku, kdy ji otec chtěl udat. Dalším zvykem spojeným se svatou Barborou je zapalování světla jako ochrany před neštěstím a smrtí v dolech. Barbora je patronkou horníků, sedláků, architektů, přidavačů, pokrývačů, zedníků, slévačů zvonů, kovářů, kameníků, tesařů, hrobníků, kloboučníků, kuchařů, řezníků, děvčat, dělostřelců a zajatců.

Mikuláš (6. prosince)

Světec dnešního dne je oblíbený zvláště mezi dětmi. Svatý Mikuláš je totiž mezi lidmi spojen s dárky a obdarováním. V jeho životním příběhu se mísí legenda s historií. Mikuláš se stal kolem roku 300 biskupem v Myře v Lykii. V této době začalo kruté pronásledování křesťanů císařem Maximinem. Mikuláš se v roce 310 dostal do zajetí, kde byl těžce trýzněn. V roce 325 vystoupil na Nicejském koncilu. Údajně zemřel 6. prosince mezi lety 345 až 351.

Legenda o svatém Mikulášovi je spojena se dvěma městy, a to: Demre v Turecku a Bari v Apulii. V posledně jmenovaném městě se nacházejí světcovi ostatky. Zajímavostí je, že obyvatelé města Bari slaví svátek svatého Mikuláše 8. května (den přenesení). Tyto oslavy se odehrávají na moři, kdy věřící plují na člunech k Mikulášově soše.

Kult tohoto světce se šířil dvě staletí po jeho smrti, nejprve v řecké církvi a pak do slovanských zemí. Nejvíce byl uctíván v 8. století v Rusku. Svatý Mikuláš je patronem Ruska, Lotrinska, ministrantů, dětí, panen, poutníků, cestujících, advokátů, soudců, notářů, obchodníků, lékárníků, hostinských, obchodníků s vínem, lodníků, rybářů, námořníků a dalších řemesel. Často se k němu lidé modlí za šťastnou svatbu, za ochranu před nebezpečím vody a moře, při ztrátě nějakého předmětu a za ochranu před zloději.

Lucie (13. prosince)

Životopis svaté Lucie je obestřen mnoha legendami. Tato velmi známá světice přišla na svět kolem roku 286 v Syrakusách. Ještě když byla dítě, složila slib věčné čistoty, ale nikomu o tom neřekla. Později ji chtěla matka Eutychie provdat za váženého pohanského mladíka. Lucie neustále prosila Boha, aby ji od manželství zachránil. V této době také Luciina matka vážně onemocněla. Lucie se s matkou

vydala ke hrobu Agáty v Catanii, kde Eutychie znovu našla své ztracené zdraví. Ze samé radosti se rozhodla Lucii splnit jakékoliv přání. Ta chtěla jediné vést zdrženlivý a panenský život, což se ovšem nelíbilo jejímu ženichovi, který se rozhodl jí udat u místodržícího císaře Diokleciana. Mladá dívka byla vězněna a krutě mučena. Když to nepomohlo, dal jí Dioklecian zavřít do nevěstince. Pro větší potupu ji tam dal odvézt vozem taženým volským potahem. A tu se náhle stal zázrak. Nikdo nedokázal vozem pohnout. Dioklecian pak nechal Lucii polévat vařícím olejem. Ale Lucie stále zůstávala nezraněna. Až kat ji pak usmrtil. Stalo se to roku 304. Svatá Lucie je patronkou nevěstek, sedláků, sklářů, švadlen, tkalců, vrátných, spisovatelů v Anglii, advokátů, služek a podomních obchodníků. Lidé se k ní také utíkají při očních chorobách, bolestech v krku, infekcích, krvácení a úplavici.

Se svatou Lucií je také spojen pěkný zvyk, který se provozuje v hornobavorském městě Fürstenfeldbrucku. Tento zvyk se jmenuje „*plavení světel*“. Mladí lidé v této době zhotovují malé napodobeniny veřejných budov a obytných domů, děti a mládež polepují okna barevnými průsvitnými papíry. Odpoledne o svátku svaté Lucie se shromáždí chlapci, kteří pak společně jdou s rozsvícenými domečky ke kostelu, kde jsou stavbičky požehnány. Pak děti dají své domečky na hladinu řeky a pustí je rozsvícené po řece.⁷⁸

U nás se hlavně v minulosti dodržoval zvyk, při kterém se děvčata oblékla do bílého oblečení a chodila se svíci od domu k domu a zvěstovala všem lidem brzké narození Ježíše Krista, který je Světlem světa.

⁷⁸ srov. RAMEŠ, V. : *Po kom se jmenujeme? Encyklopedie křesťanských jmen*. Praha: Nakladatelství Libri 2003, ISBN 80-7277-197-3, s. 448.

Příloha č. 2- Pranostiky

Leden

Tři Králové (6. ledna)

1. Na Tři Krále mrzne stále.
2. Na Tři Krále o krok dále.

sv. Marcel I (16. ledna)

3. Na svatého Marcela zima leze do těla.

Památka svatého Antonína Velikého, opata (17. ledna)

4. Svatý Antonín poustevník přináší led, nebo jej láme; nemá-li žádný, vyrobí hned.

sv. Fabián a Šebestián (20. ledna)

5. O svatém Fabiánu a Šebestiánu zalézá zima za nehty i otužilému cikánu.
6. Nezmrzne-li cikán do Fabiána a Šebestiána, potom už nezmrzne.

sv. Anežka Římská (21. ledna)

7. Svatá Anežka kape ze stříšek, sedláče, schovej zhryzky.
8. Svatá Anežka když laskavá, vypustí skřivana z rukáva.
9. O svaté Anežce od kamen se nechce.

sv. Vincenc (22. ledna)

10. Je-li na svatého Vincence pěkně a teplo, budou velká parna v létě a teplé noci v srpnu.
11. Svítí-li slunce na svatého Vincence, třeba pro víno i žito starat se o žence.
12. Jestliže na den svatého Vincence svítí slunce, pamatuj, abys měl velký sud, poněvadž réva dá hrozny.

Památka svatého Františka Saleského (24. ledna)

13. Na Saleského Františka, meluzína často zapíská.

Památka sv. Timoteje a Tita (26. ledna)

- 14. Svatý Timoteus přemýšlí, kde nechal vůz.
- 15. Svatý Timotej ledy láme, nemá-li je, nadělá je.

Únor

sv. Blažej (3. února)

- 16. Na svatého Blažeje slunce ještě nehřeje.
- 17. Na svatého Blažeje pije skřivan z koleje.
- 18. Prší-li na svatého Blažeje tak, že teče voda kolejemí, povede se len.
- 19. Je-li pěkné počasí na svatého Blažeje, zvednou se brambory.

Památka svaté Agáty (5. února)

- 20. Svatá Agáta bývá na sníh bohatá.
- 21. Svatá Agáta na ranní mlhy bývá bohatá.

sv. Dorota

- 22. Svatá Dorota také na sníh bohatá.
- 23. Svatá Dorota stromy sněhem ometá.
- 24. Na svatou Dorotu odmet' sníh od plotu.
- 25. O svaté Dorotě uschne košile na plotě.

sv. Apollonie (9. února)

- 26. Svatá Apolena v mlze je často zahalena.

sv. Scholastika (10. února)

- 27. O svaté Scholastice navleč si rukavice.

sv. Valentin (14. února)

- 28. Na svatého Valentina zamrzne i kolo mlýna.
- 29. Svatý Valentínek - jara tatínek.

sv. Juliána (16. února)

30. O svaté Juliáně připrav vůz a schovej sáně.

sv. Simeon (18. února)

31. O svatém Šimoně schází sníh ze stráně.

Svátek Stolce sv. Petra (22. února)

32. Je-li na Stolici svatého Petra zima, ještě dlouho potrvá.

33. Je-li na svatého Petra nastolení mráz, bude mrznout ještě 14 dní.

Památka sv. Polykarpa (23. února)

34. Na sv. Polykarpa, sněhu plná každá škarpa.

sv. Gabriel od Bolestné Panny Marie (27. února)

35. Je-li mráz na svatého Gabriela, bývají žně veselé.

sv. Roman (28. února)

36. Je-li na svatého Romana jasno, bude hojná úroda

Březen

bl. Friedrich -Bedřich, Miroslav (6. března)

37. Na svatého Bedřicha slunko teplem zadýchá.

sv. Perpetua a Felicita (7. března)

38. Svatá Felicita z polí odmítá.

sv. Františka Římská (9. března)

39. Na svatou Františku déšť - neurodí se brambory.

sv. Řehoř (12. března)

40. Zahoř vytlúkává ledy z lesa.

41. Přilétají k nám zase čápi, divoké husy, kačice, laštovice okolo svatého Řehoře.

42. Na svatého Řehoře, líný sedlák, který neoře.

43. Na svatého Řehoře, plave led do moře.
44. Na svatého Řehoře, žába hubu otevře.
45. Na svatého Řehoře, ledy plují do moře, vlaštovičky od moře.
46. Na svatého Řehoře, den s nocí v jedné míře.

sv. Gertruda (17. března)

47. Mrzne-li na svatou Gertrudu, bude mrznout ještě celý měsíc.
48. Mrzne-li na svatou Gertrudu, jistě mrzne ještě 40 dní.

sv. Josef (19. března)

49. Josefova širočina ničí poslední ledy.
50. Svatý Josef přichází na led s pantokem.
51. Svatý Josef našťípe dříví a Panna Maria zatopí.
52. Svatý Josef sklání bradu, pluje zima dolů s vodou.
53. Svatý Josef s tváří milou končí zimu plnou.
54. Mráz po svatém Josefu neuškodí květu.
55. Je-li na svatého Josefa vítr, potrvá čtvrt roku.

Duben

Svátek sv. Vojtěcha (23. dubna)

56. Prší-li na svatého Vojtěcha, neurodí se švestky.

sv. Jiří (24. dubna)

57. Ondřej mosty staví, Jiří je odplaví.
58. Jiří a Marek - mrazem nás zalek.
59. Když je na svatého Jiří mráz, bude i pod křovím oves.
60. Mrazy neuškodí, co po Jiřím chodí.
61. Kolik mrazů do svatého Jiří, tolik do svatého Václava.
62. Jak hluboko před svatým Jiřím namokne, tak zase dlouho po něm vyschne (a naopak).

63. Pršelo-li před svatým Jiřím, bude po něm ještě více pršet.
64. Svatý Jiří stříkne-li, jeden obrok pryč.
65. Do sucha zaseti do svatého Jiří jest velmi dobře, ale do mokra je hrob.
66. Před Jiřím sucho, po něm mokro.
67. Je-li na svatého Jiří krásně, bude po něm jistě ošklivo.
68. O svatém Jiří krásně-li a teplo, následuje nepříjemná a mokrá povětrnost.
69. Jasný Jiří - pěkný podzimek.
70. Hřmí-li před Jiřím, bude sníh po něm.
71. Přijde-li před Jiřím bouře, bude dlouho za kamny dobře.
72. Když před Jiřím rosa, to před Michalem mráz.
73. Na svatého Jiří vylézají hadi a štíři.
74. Na svatého Jiří rodí se jaro.
75. Jiří s teplem, Mikuláš s pící.

Svátek sv. Marka (25. dubna)

76. Svatého Marka deštivo - sedm týdnů blátivo.
77. Po teplém Marku se často ochlazuje
78. Na svatého Marka, brambor plná řádka.
79. Na svatého Marka, sad' oharka.

Květen

Svátek sv. Filipa a Jakuba (3. května)

80. Prší-li na svatého Filipa a Jakuba v noci, bude úrodný rok.
81. Filipa a Jakuba mráz - to obilí plný klas.
82. Filipa Jakuba déšť - to zlá zvěst.
83. Kolik Filipa Jakuba krapek, tolik sena kopek.
84. Jestli se Filip a Jakub zasměje, jistě se hnedle také čočka zaseje.
85. Na Filipa Jakuba chrousti hučí, o Martině studený vítr fičí.

sv. Florián (4. května)

86. Svatý Florián si jistě může nasadit sněhový klobouk.

87. Déšť svatého Floriána je ohňová rána.

88. Je-li o dni svatého Floriána veliký vítr, jest toho roku mnoho ohňů.

sv. Mamertus (11. května)

89. Déšť na svatého Mamerta přináší soužení, neboť v něm nic dobrého není.

sv. Pankrác (12. května)

90. Pankrác, Servác, Bonifác jsou ledoví muži, Žofie je jejich kuchařka.

91. Pankrác, Servác, Bonifác pro sadaře jsou zlí chlapci.

sv. Servác (13. května)

92. Pan Serboni pálí stromy.

93. Před Servácem není léta, po Serváci s mrazy veta.

Červen

sv. Medard (8. června)

94. Medardova kápě, čtyřicet dní kape.

95. Když prší na Medarda, namokne každá brázda.

96. Když na Medarda prší, nebudou toho roku houby růst.

97. Po Medardovi ostrá zima už nechodí, ani mráz vinici víc neuškodí.

98. Medardovy mrazy vinné révy nepokazí.

99. Když na Medarda prší, voda břehy vrší.

sv. Vít (15. června)

100. Déšť na Víta - špatná budou žita.

101. Pohoda na svatého Víta, to dobrota na žita.

102. Prší-li na svatého Víta, jest úrodný rok, ale žádný ječmen.

103. Svatý Vít dává trávě pít.

Památka sv. Aloise Gonzaga (21. června)

104. Na svatého Aloise, poseč louku, neboj se.

Červenec

sv. Prokop (4. července)

105. Prší-li na Medarda a Prokopa, shnije mandel i kopa.

106. Déšť na Prokopa - zmokne každá kopa

sv. Markéta (9. července)

107. Svatá Markéta, hodila srp do žita

108. Na Markétu když prší, ořechy ze stromu srší

Svátek sv. Jakuba Staršího, apoštola (25. července)

109. Na svatého Jakuba, brambor prvá úroda.

110. Do Jakuba zelíčko, po Jakubu zelí.

Památka sv. Jáchyma a Anny (26. července)

111. Kolik dní před svatým Jiřím se vrba rozzelení, tolik dní před svatou Annou začnou žně.

112. Svatá Anna chladna zrána.

Srpen

sv. Vavřinec (10. srpna)

113. Jak Vavřinec zavaří, Bartoloměj zasmaží, tak se podzimek daří.

114. Vavřincův déšť - myší úroda.

sv. Bartoloměj (24. srpna)

115. Od svatého Bartoloměje slunce již nehřeje.

Září

sv. Jiljí (1. září)

116. Svatý Jiljí, své počasí drží.

sv. Ludmila (16. září)

117. Na Ludmily světice obouvej stěvíce.

sv. Matouš (21. září)

118. Po svatém Matouši, čepici na uši.

sv. Mořic a druhové (22. září)

119. Je-li jasno na den svatého Mauricia, bude v zimě mnoho větrů.

sv. Kosma a Damián (26. září)

120. Na Kosmu a Damiána, studeno bývá z rána.

Slavnost sv. Václava (28. září)

121. Kolem svatého Václava, nové léto nastává.

122. Na svatého Václava, každá pláňka dozrává.

123. Svatý Václav hady sklízí

124. Svatý Václav v slunci září, sklizeň řípy se vydaří.

Svátek sv. Michaela, Gabriela a Rafaela, archandělů (29. září)

125. Svatý Michal, všechno z polí spíchal.

sv. Jeroným (30. září)

126. Svatý Jeroným, bez dřeva zatopil.

127. Na svatého Jeronýma, stěhuje se k nám už zima.

Říjen

Památka sv. Terezie od Dítěte Ježíše (1. října)

128. Den svaté Terezičky nebývá bez vlažičky.

Památka sv. Františka z Assisi (4. října)

129. Svatý František zahání lidi do chýšek.

sv. Brigita

130. O svaté Brigitě bývá mlha na úsvitě.

Památka sv. Terezie od Ježíše (15. října)

131. Po svaté Tereze mráz po střeších lez

sv. Hedvika (16. října)

132. Svatá Hedvika do řepy ještě medu nalívá.

Svátek sv. Lukáše, evangelisty (18. října)

133. Do svatého Lukáše, kdo chceš, ruce volné měj, po svatém Lukáši, za ňadra je dej!

134. Na svatého Lukáše, hojnost chleba i kaše.

Svátek sv. Šimona a Judy (28. října)

135. Na svatého Šimona přikluše k nám zima tiše.

136. Šimona a Judy - zima je všudy.

137. Šimona a Judy - zima leze z půdy.

138. Šimona a Judy - kožich snese z půdy.

139. Šimona a Judy - tuhnou na poli hrudy.

Listopad

sv. Martin (11. listopadu)

140. Na svatého Martina bývá dobrá peřina.

141. Na svatého Martina kouřívá se z komína.

142. Padá-li sníh toho dne neb v noci, říká se, že svatý Martin přijel na bílém koni.

143. Martin a Kateřina na blátě - Vánoce na ledě.

144. Martinův led bude vodou hned.

145. Jde-li husa o Martině po ledu, bude se po něm jistě dlouho koupat.

146. Půjde-li husa na Martina po ledě, příští rok dlouhé léto bude.
147. Po svatém Martině zima nežertuje; přichází sníh i mráz kvalitem.
148. Jaký den svatého Martina, taková též bude zima.
149. Jestli na svatého Martina jest vlhko, bude nestálá zima; pakli na týž den slunce svítí, bude tuhá zima.
150. Jestli na den svatého Martina ve dne v noci oblačno, tedy bude nestálá zima; jestli jasno a čisto, tedy následuje tuhá zima; jestli ale mlhavo, tedy též taková zima přijde.
151. Na svatého Martina slunečno - dlouhá zima.
152. Na svatého Martina pod mrakem - nestálá zima.
153. Jižní vítr na Martina - mírná zima.

Památka sv. Alžběty Uherské (17. listopadu)

154. Počasí o svaté Alžbětě povídá, jak bude v létě.

Památka sv. Cecílie (22. listopadu)

155. Svatá Cecílie sněhem pole kryje.

sv. Klement I. (23. listopadu)

156. Svatý Kliment víc než kdo jiný si zimu oblíbí.
157. Svatý Kliment zimu oblibuje, svatý Petr ji ucezuje.

sv. Kateřina Alexandrijská (25. listopadu)

158. Jak je teplo o Augustinu, tak bude studeno na Kateřinu.
159. Na svatou Kateřinu schováme se pod peřinu.
160. Svatá Kateřina přichází bíle oděna.
161. Sníh na svatou Kateřinu věští vysoké obilí.
162. Svatá Kateřina prádlo máchá a svatá Barbora je škrobí
163. Když Kateřina po ledě už chodívá, Eva potom blátem oplývá.
164. Chodí-li svatá Kateřina po ledě, chodí svatý Štěpán po blátě
165. Kateřina na blátě, Vánoce na ledě.

166. Jaká svatá Kateřina, taková je celá zima.

sv. Saturnin (29. listopadu)

167. Na Saturnina skučí meluzína.

sv. Ondřej (30. listopadu)

168. Na svatého Ondřeje ještě se nám ohřeje, ale na svatého Mikuláše už je zima celá naše.

169. Hrozí-li Kateřina sněhem, přinese jej Ondřej.

170. Když na Ondřeje sněží, sníh dlouho poleží.

171. Ondřejův sníh zůstane ležet sto dní.

172. Sníh na svatého Ondřeje, vzešlému žitu mnoho nepřeje.

173. Poletují-li na svatého Ondřeje včely, bude neúrodný rok.

174. Má-li Ondřej na stromech kapky, bude příští rok hodně ovoce.

Prosinec

sv. Edmund Kampián (1. prosince)

175. O svatém Edmundu Kampiáně ledový vítr fičí ze stráně.

sv. František Xaverský (3. prosince)

176. O Františku Xaveru vítr fičí od severu.

sv. Barbora (4. prosince)

177. Svatá Barbora vyhání dříví ze dvora.

178. O svaté Barboře, ležívá sníh na dvoře.

179. Na svatou Barboru saně do dvoru.

180. Po svaté Baruši střež nosu i uší

181. Má-li svatá Barbora bílou zástěru, bude hodně trávy.

182. Je-li na den svaté Barbory mnoho jinovatky na stromech, bude hodně ovoce v budoucím roce.

Památka sv. Mikuláše (6. prosince)

183. Svatá Barbora mosty staví, Sába hřeby ostří, svatý Mikuláš je přibíjí.

184. Po sněhu Bára s Mikulášem šla.

185. O svatém Mikuláši často snížek práší.

185. Když na Mikuláše prší, zima lidi hodně zkruší.

Památka sv. Lucie (13. prosince)

186. Když přijde svatá Lucie, najde tu už zimu.

187. Na svatou Lucii jasný den, urodí se konopí i len.

188. Svatá Lucie ukazuje svou moc, neb nám dává nejdelší noc.

189. Svatá Lucie noci upije, ale dne nepřidá.

sv. Albína (16. prosince)

190. O svaté Albíně schovej se do síně.

191. Závěj svaté Albíny zaplavuje doliny.

Adam a Eva (24. prosince)

192. Na Adama, Evu čekej oblevu

Svátek sv. Štěpána (26. prosince)

193. Svítí-li na den svatého Štěpána slunce, bude drahé ovoce.

194. Na svatého Štěpána když vítr prudce zavěje, víno před zkázou jistou se chvěje.

sv. Silvestr I. (31. prosince)

195. O Silvestru papeži snížek si již poleží.

196. Jak byl celý rok samá voda a bláto, na Silvestra nenapadne zlato.

197. Je-li o Silvestru v noci vítr a jasno, bude dobrého vína pořídka.

Příloha č. 3- Dotazník pro Základní školu

1. Uveď své křestní jméno
2. Líbí se ti tvoje jméno?
3. Jestliže se ti tvoje jméno nelíbí, jak by ses chtěl/a jmenovat?
4. Dostal/a jsi při křtu druhé jméno? - Jestliže ano, uveď je
5. Líbí se ti tvoje jméno, které jsi dostal/a při křtu?
6. Jak ti říkají doma?
7. Jak ti říkají kamarádi?
8. Víš, koho je patronem světec, po kterém máš křestní jméno?
9. Víš, koho je patronem světec, po kterém máš své druhé jméno?
10. Víš, jak bývá tvůj křestní patron zobrazován? Pokud ano, můžeš napsat nebo nakreslit.
11. Víš, jak bývá zobrazován patron, po kterém máš své druhé jméno? Pokud ano, můžeš napsat nebo nakreslit.
12. Znáš nějaké pranostiky, které se vztahují k měsíci, ve kterém máš svátek? (Příklad: březen- *na svatého Řehoře, čápi letí od moře*)

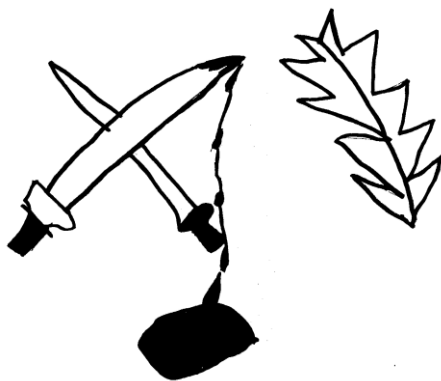
Příloha č. 4 - Dotazník pro farnost

1. Uveďte své křestní jméno:
2. Jak bývá zobrazován Váš křestní patron?
3. Pokud jste při křtu dostal/a druhé jméno, uveďte je:
4. Jak bývá zobrazován patron, po němž máte toto druhé jméno?
5. Víte něco o životě svého křestního patrona?
6. Víte něco o životě patrona, po němž máte své druhé jméno?
7. Koho je patronem světec, po němž máte křestní jméno?
8. Koho je patronem světec, po němž máte své druhé jméno?
9. Pokud jste byl/a u biřmování, uveďte jméno svého biřmovacího patrona:
10. Co víte o svém biřmovacím patronovi?
11. Znáte nějakou pranostiku, která se vztahuje k měsíci, ve kterém má svátek Váš křestní nebo biřmovací patron? (Příklad: březen- *na svatého Řehoře, čápi letí od moře*).

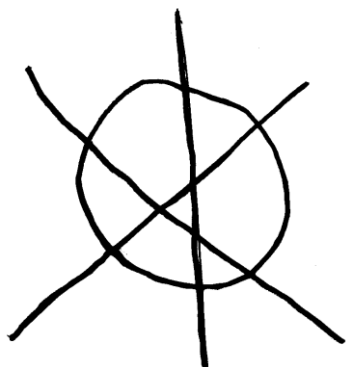
**Příloha č. 5 – Kresby žáků Základní školy Slavičín -Vlára
a Základní školy Holešov**

Obrázek číslo 1.

Obrázek číslo 2.

Obrázek číslo 3.

Obrázek číslo 4.

Příloha č. 5 – Klíč k řešení praktických úkolů

Řešení úkolu číslo 1

Obrázek číslo 1 – svatá Anežka Česká

Obrázek číslo 2 – svatý Vojtěch

Obrázek číslo – svatá Kateřina Alexandrijská

Řešení úkolu číslo 2

Obrázek číslo 1 – mučicí nástroj svaté Kateřiny Alexandrijské

Obrázek číslo 2 – atribut svaté Anežky České

Obrázek číslo 3 – mitra⁷⁹ svatého Vojtěcha

Řešení úkolu číslo 3: Legenda ke křížovce:

1. Pavel
2. časuje
3. Tomáš
4. Berlín
5. moc
6. Noe
7. Kain
8. Adam
9. Indie
10. Advent
11. Marek

⁷⁹ Mitra – čepice, kterou má na hlavě biskup, když slouží slavnostní mši svatou.

12. Josef

13. Cyril

14. Anna

15. pýcha

16. rychle

Řešení – Patronka nemocných

Řešení úkolu číslo 4

„Český knížecí stolec osiřel. Tu se ujala vlády Vratislavova žena, kněžna Drahomíra, dokud by nedorostli Vratislavovi synové. Jmenovali se Václav a Boleslav. Václav byl vybrán už za Vratislavova života, aby se stal českým knížetem. Boleslav se měl spokojit s územím severně od řeky Labe. Malý Václav byl jedinou radostí své babičky Ludmily. Připomínal jí její syny Vratislava a Spytihněva.⁸⁰“

Řešení úkolu číslo 7

„Svatá Barbora, panna a mučednice, patří ke čtrnácti svatým pomocníkům, vzývaným zvláště v těžkých chvílích, v minulosti například při morových epidemiích. Její památka se slaví 4. prosince. Svaté Barboře je zasvěceno několik kostelů, z nichž nejznámější je Kutnohorský chrám svaté Barbory. **Ačkoli se o svaté Barboře zachovaly pouze kusé zprávy, katolická církev ji řadí mezi světce a mučedníky.** Svatá Barbora byla pravděpodobně sřata mečem za vlády císaře Galeriana⁸¹.

⁸⁰ Srov. PETIŠKA, E. *Čtení o sv. Ludmile, Václavovi a Vojtěchovi*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2007. ISBN 978-80-7195-100-1, s. 21-23.

⁸¹ WIKIPEDIE: OTEVŘENÁ ENCYKLOPEDIIE: *Barbora z Nikomédie* [online]. c2010 [citováno 15. 02. 2010]. Dostupný z [www](http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Barbora_z_Nikom%C3%A9die&oldid=4903273)
<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Barbora_z_Nikom%C3%A9die&oldid=4903273>

Anotace

Jméno a příjmení:	Kateřina Gbelcová
Katedra:	Katedra českého jazyka a literatury
Vedoucí práce:	Doc. PhDr. Milena Krobotová, CSc.
Rok obhajoby:	2010
Název práce:	Křestní jména a jejich využití v hodinách českého jazyka a křesťanské výchovy
Název v angličtině:	First Names and their Using in Lessons of Czech Language and Christian Education
Anotace práce:	Tato diplomová práce se zaměřuje na porovnání, jaké mají žáci ZŠ Slavičín - Vlára a ZŠ Holešov znalosti svých křestních patronů. Dále se zabývá tím, co vědí obyvatelé farnosti Slavičín a farnosti Holešov o svých křestních a biřmovacích patronech.
Klíčová slova:	Křestní jméno, svatý patron, pranostika, mezipředmětové vztahy
Anotace v angličtině:	This diploma work specialize on the comparation the knowledges of the christians patron saint, who have pupils in ZS Slavicin - Vlára and ZS Holešov. Then it occupies with knowledges of peoples of their christians and confirmations patron saint in parish Slavicin and Holesov.
Klíčová slova v angličtině:	First Name, patron saint, weather lore, cross - curriculum
Přílohy vázané v práci:	6
Jazyk	čeština
Rozsah práce:	103 stran

